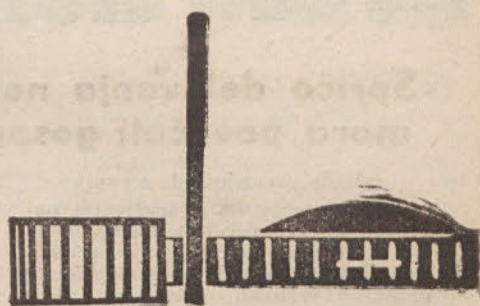

Mladi volivci

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE LJUBLJANA-BEŽIGRAD

S 5. občinske konference ZK Ljubljana-Bežigrad

24. junij

Leta 1952 je na predlog organizacije Zveze borcev NOV Črnuče Občinski ljudski odbor Ljubljana-Črnuče sprejel odlok in določil 24. junij za svoj občinski praznik. Na 2. seji združene občine Ljubljana-Bežigrad in Ljubljana-Črnuče 13. 3. 1961 je ObLO ta datum sprejel tudi za svoj praznik. Ker ga pa v združenih občini letos prvič praznujemo, menimo, da je prav, če občane s tem dogodkom seznanimo še posebno zato, ker v letošnjem letu praznujemo tudi dvajseto obletnico vstaje, kar daje vsem takim dogodkom še posebno obelodajanje.

24. junija 1941. leta je v Črnučah okupator doživel prvi in tudi največji poraz. Dogodki 24. junija so se začeli odvijati že takoj ob okupaciji naše domovine s tem, da se je začelo zbirati orožje in drug material, važen za tisto dobo. Začelo se je izdelovati razna skrivalašča za orožje in ljudi pod vodstvom članov KP in doseženi so bili lepi rezultati. V maju je okupator že izselil prve občane. Člani KP so bili zelo budni, zato jih ta akcija ni presenetila. Začeli so z organiziranjem sestankov, obveščali ljudi o zločinah, ki jih dela okupator po okupiranih deželah, najpogostejšo budnost pa so posvečali kretanju okupatorja v povezavi z nekaterimi že prej poznanimi negativnimi občanmi itd. Zato jim tudi ni ostalo skrito, da pripravljajo in zbirajo podatke o članih KP in njenih simpatizerjih.

23. junija, že drugi dan napada Nemčije na Sovjetsko zvezo, so začeli akcijo za likvidacijo osovobodilnega gibanja z aretacijami komunistov, ki jim pa ni uspela. Tega dne so se nemški žandarji iznenada pojavili na pratih komunistov, vendar jih je naša obveščevalna služba prehitela tako, da niso dobili v roke prap nobenega, razen Zvonke Pečar, katera pa jih je s pomočjo starejše žene prevarila ter jim neopazno pobegnila, čeravno so imeli hišo zunaj in znotraj zastraženo. Tudi njen mož Maks Pečar jim je ušel tik pred nosom skozi okno delavnice, kjer je bil zaposlen. Tudi njega je obvestila starejša žena. Pravočasno so tedaj bili obveščeni Maks Pečar, narodni heroj, ki je padel zaradi izdajstva jeseni 1941, Režka Dragar, narodni heroj, ki je bila ujeta tudi zaradi izdajstva in ustreljena kot proa žena v Lancovem pri Radoljici v oktobru 1941, Janko Bizjak, narodni heroj, ki je padel kot komandir čete pozimi 1941-42 na Dobrovi pri Ljubljani, Cene Stupar je padel 1. 1944. Jože Ravbar ter že omenjena Zvonka Pečar, medtem ko je bil Franc Ravbar obveščen v Ljubljani, kamor je bil poklican nekaj dni pred tem dogodkom kot član Okrožnega komiteja KPS. V Ljubljani je stopil v ilegalo, padel pa je na Gorenjskem leta 1944. Tudi on je narodni heroj.

Vseh šest tovarišev je proo noč prebilo v gozdčku nad vasjo, naslednjega dne, t. j. 24. junija 1941, pa so se umaknili pod Dobeno in tam napravili prvi tabor, ki je bil seveda zelo primitiven. To je dan zasedka Rašiške čete, pa čeravno je bila praktično formirana ob prihodu tovarišev iz Gamelj, Tacna, Trzin in Črnuče nekaj dni pozneje. Četa je začela že v začetku julija 1941 z raznimi sabotažnimi akcijami: 22. julija pa je izstrelila na izdajalca v Šmartnu pod Smarno goro prvi strel, po katerem praznujemo v LR Sloveniji dan vstaje.

Naj napovedamo nekatere akcije, ki jih je ta skupina napravila že v juliju in avgustu:

(Nadaljevanje na 8. strani)

Zveza komunistov mora nenehno oblikovati ter izpopolnjevati vsebino in metode dela

Udeleženci 5. občinske konference ZK

Več zaupanja v mlade ljudi

16. maja 1961 je bila v festivalni dvorani 5. redna občinska konferenca ZK Ljubljana-Bežigrad, ki je imela še zlasti pomembno obelodajanje zaradi združitve z organizacijo ZK bivše črnuške občine.

Konferenci je prisostvovalo 170 delegatov in 122 gostov, med katerimi sta bila tudi podpredsednik GO SZDL Slovenije Franc Kimovec-Ziga in član sekretariata OK ZK Franc Nebec.

Na konferenci je prebral referat o bodočih nalogah ZK sekretar ObK ZK Jože Sauta, delegati pa so o poročilu ObK ZK in njegovem referatu razpravljali v dveh komisijah.

Na zaključni plenarni seji sta sodelovala v razpravi tudi Franc Kimovec-Ziga in Franc Nebec.

Odločili smo se, da v našem časopisu zaradi pomembnosti objavimo izvečka iz referata sekretarja ObK ZK Jožeta Sautu in razprave Franca Kimovca.

Izveček iz razprave podpredsednika GO SZDL Slovenije Franca Kimovca-Zige

Pomemben prispevek k uspehu občinske konference ZK predstavlja razprava podpredsednika GO SZDL Slovenije Franca Kimovca-Zige.

Bil je mnenja, da mora biti osnovno načelo občinske konference ZK v tem, da so komunisti vodilna sila v komuni. In ker je komuna osnovna enotna naša družbene ureditve,

je razumljivo, da je prvenstvene važnosti, kakšni so materialni pogoji socializma, ki ga gradimo, v tej osnovni enotici. Materialni pogoji socializma se odražajo predvsem v gospodarski moči, ki jo predstavljajo gospodarske organizacije, in v razvejanosti družbenih služb, ki ustvarjajo pri prebivalcih komune občutek stalne rasti družbene skrbi in njihovega standarda. S tega vidika gledano, je komuna obširno omrežje najrazličnejših odborov od zborov volivcev do občinskega ljudskega odbora, veliko omrežja samoupravnih organov in velik niz družbenih organizacij, katerih gonilno silo predstavljajo komunisti.

Nadalje je dejal:

»V referatu in razpravi je bilo govora o tem, da delovni kolektivi še niso do kraja dojel pomena številnih sprememb, ki jih prinaša s seboj novi sistem delitve dohodka. V zvezi s tem nastaja v kolektivih

cela vrsta perečih vprašanj, katerim bo treba posvetiti v bodočnosti veliko pažnjo in pri čemer bodo morali prav komunisti odigrati zelo pomembno vlogo. Spričo ugotovitve, da osnovne organizacije ZK v podjetjih nimajo tistega ugleda, kot bi ga morale imeti, je treba poiskati vzroke za tako stanje. V glavnem gre za to, da so se osnovne organizacije premalo usposabljevale za reševanje tistih vprašanj, ki so v gospodarstvu najbolj zamotana. Številne izmed njih nimajo povsem jasne predstave, kakšen je perspektivni razvoj njihove gospodarske organizacije. In če komunisti nimajo te perspektive, potem je razumljivo, da je ne morejo vnašati v kolektiv preko sindikata. Zato so večinoma odvisni od vodilnih kadrov, čeprav nastaja včasih vprašanje, če so iniciative tega kadra vedno najbolj smotne in pametne. V tem pogledu bodo morale osnovne

(Nadaljevanje na 2. strani)

ZA OBČINSKI PRAZNIK, 24. JUNIJ

Zveza komunistov mora nenehno oblikovati

Spričo delovanja novih instrumentov se mora povečati gospodarnost kolektivov

(Nadaljevanje s 1. strani)

ne organizacije ZK v podjetjih napraviti mnogo več kot doslej.

Gospodarske organizacije so spričo delovanja novih instrumentov v priložnih težavah zaradi tega, ker se morajo družbeno sredstva, s katerimi razpolagajo, hitreje obračati, kot so se doslej. To pomeni, da se mora povečati gospodarnost delovnih kolektivov. V zvezi s tem pa ne gre samo za porast produktivnosti vsakega posameznika, temveč tudi za boljše organizacijo dela, za proučevanje in prilaganje proizvodnje potrebam tržišča itd. Doslej se je večkrat dogajalo, da so vodstva posameznih gospodarskih organizacij proučevala, pod kakšnimi pogoji se njihova proizvodnja na trgu še lahko uveljavlja. Istočasno pa niso razmišljala o tem, da vsako povečevanje cen finalnim proizvodom nujno prizadene tudi družbeni standard vseh proizvajalcev. Zato je treba v prvi vrsti poiskati tiste notranje rezerve, ki omogočajo povečevanje proizvodnje in s tem ustvarjati večja sredstva, ki so potrebna za gospodarjenje gospodarskih organizacij.

Dokaj več pozornosti kot doslej bo treba v bodoče posvetiti vklju-

čevanju delavcev v komunalne zadeve. To vprašanje je v mestnih občinah toliko bolj aktualno, ker stanuje veliko delovnih ljudi izven tiste občine, v kateri imajo svoja delovna mesta. Gospodarske organizacije in s tem tudi komunisti se bavijo samo s proizvodnimi, ne pa tudi s problemi družbenega standarda, ki se postavljajo pred posamezne člane delovnega kolektiva. Nivo splošne izobrazbe neposrednih proizvajalcev je z ozirom na naloge, ki se postavljajo pred njih, še razmeroma nizek. Potrebno bo vse izobraževanje za delovno mesto in na delovnem mestu organizirati tako, da ga bo vzpodbujala materialna stimulacija. Na ta način bo težnja za izpopolnjevanjem med proizvajalci naraščala.

Tov. Kimovec je nato govoril o funkcioniranju javnih služb v komunih, ki so vezane na različne organe samoupravljanja od stanovalniških skupnosti, krajevnih in šolskih odborov, do upravnih odborov različnih ustanov. Ugotovljeno je bilo, da novi sistem delitve dohodka spreminja tudi notranje odnose v javnih službah, kar je vznemirilo zlasti šolske kolektive.

ti. Vendar ne bi smeli izgubljati vere v mladino v tem smislu, češ da nima zaupanja v perspektivo socializma. Zavedati se je treba, da ima mladina nekoliko drugačne poglede na reševanje posameznih problemov kot starejša generacija. Če tega ne bi bilo, potem ne bi bila mlada. Svojo eksistenco v družbi hoče mladina z nečim utemeljiti, zato hoče sodelovati pri postavljanju in izvajanju programov. Vodstva gospodarskih organizacij se

morajo zavedati, da so mladi delavci nosilci novih idej, novih tehnoloških procesov, bolj sproščenih odnosov med ljudmi. Zato jim je treba dati možnost, da se uveljavijo. Ko bodo mladi delavci kot člani delavskega sveta in njegovih komisij na svojih plečih nosili odgovornost za njih pravilno delovanje, bodo hitro ugotovili, kakšne so materialne možnosti in družbena odgovornost gospodarske organizacije pri reševanju posameznih nalog.

začutili, da je osnovno vprašanje v tem, kako se ponašajo do te družbene dolžnosti, potem se bodo v najrazličnejših težavah in nasprotjih, ki nastajajo na šolah med mladino in vzgojitelji, vedno našle sprejemljive rešitve, ki bodo dajale perspektivo udeležencem tega procesa.

Tov. Kimovec se je strinjal z ugotovitvami referata in mnenjem delegatov, da je vprašanje dela aktivov komunistov zelo pomembno in da bo treba tej obliki dela v bodoče posvetiti mnogo pozornosti. Prav tako so pomembna poverjenstva ZK, ki ne smejo predstavljati zgolj formalne povezave med terenskimi organizacijami, temveč morajo postati tisti koordinator, ki razporeja delovne sile na posamezna področja.

Ker je bilo iz celotne razprave na konferenci opaziti, da je v gospodarskih organizacijah največ in najtežji problem, je bil tov. Kimovec mnenja, da bo treba posvetiti komunistom v teh organizacijah največ pomoči. Videti je, da je problem zelo kompleksen in da zahteva posebne analize v vsaki gospodarski organizaciji. Občinski komite naj pritegne tudi razgledane komuniste iz terenskih organizacij k temu, da se posameznim gospodarskim organizacijam odpira nove možnosti glede njihove ekonomske in družbene perspektive! Konferenca bi morala na osnovi ugotovljenega stanja napraviti zaključek, da je treba napeti vse sile zato, da bodo gospodarske organizacije izšle iz težav, v katerih se nahajajo. Če se bodo ti problemi solidno reševali, bodo s tem ustvarjeni najboljšji pogoji tudi za delovanje družbenih služb in vseh drugih področij v komunih. Komunisti ne smejo nikdar pozabiti, da so del družbene skupnosti, ki ustvarja posamezna delovna mesta, na katerih morajo komunisti opravljati ne samo svoje službene dolžnosti, temveč prevzeti tudi del družbenih obveznosti v družbenih organizacijah in samoupravnih organih, čemur se komunisti nikdar ne morejo odtegniti.

Starejši komunisti naj s svojimi izkušnjami podprejo voljo mlajših

Zato je treba v vsaki osnovni organizaciji ZK doseči pravilno sorazmerje med starejšimi komunisti, ki imajo bogate izkušnje in morda manj poleta, ter mladimi, ki imajo veliko poleta in manj izkušenj, kar naj se v vzajemnem delu vsklajuje na principialnih osnovah.

Specifični so problemi mladine

na šolah. Osnovna naloga šole je, da posreduje mladim ljudem določeno znanje in jih vzgoji za družbene potrebe. Zato je treba vse sile od šolskega odbora, profsorskega zbora, šolske in razrednih skupnosti, roditeljskih sestankov itd. skoncentrirati na izvajanju šolskega programa. Če bodo vsi ti elementi

Po referatu o bodočih nalogah organizacije ZK v občini Ljubljana-Bežigrad so se razdelili delegati v dve komisiji

Komunisti morajo prebirati tudi Uradni list

V zvezi s tem je treba reči, da se komunisti premalo zavedajo, da je Uradni list prav tako eden izmed virov literature, katerega je treba prebirati. V vsakem zakonitem določilu, ki ureja probleme posameznih področij, je treba poiskati politično vsebino in z njo seznaniti najširši krog državljanov. Če bodo komunisti tako oboroženi za delo med množicami, potem bodo lahko delali v družbeno-političnih organizacijah. Kolikor pa so tolmači naših zakonov in predpisov ljudje, ki jih morajo spremljati po službeni dolžnosti, potem se vsako zakonito določilo zmanjša v zgolj praktične ukrepe, v katerih vidijo državljani pogosto prikrajševanje svojih dosedanjih pravic.

V javnih službah je zadnje čase večkrat slišati mnenje, da bo v bodoče sredstev za funkcioniranje manj kot doslej, kar ni povsem

točno. Komunisti so v prvi vrsti dolžni skrbeti za to, da nivo družbenih služb ne bo padel, temveč, da bo, nasprotno, še porastel. To pa bo mogoče doseči na ta način, da bomo tudi v teh službah poiskali in izkoristili notranje rezerve, ki nedvomno še obstajajo.

Ko je govoril o delu Socialistične zveze, je bil tov. Kimovec mnenja, da slednja ne more biti več samo informator državljanov o posameznih političnih problemih in stališčih, temveč mora postati iniciator za iskanje najboljših rešitev. Če hoče to postati, mora Soc. zveza organizirati interes svojih članov in preko njih vseh ostalih državljanov, da o posameznih problemih razpravljajo in pridejo do najbolj sprejemljivih stališč. Pri tem lahko odigrajo pomembno vlogo sekcije, ki morajo biti izrazito politična oblika dela in aktivnosti organizacij Socialistične zveze.

Zbori volivcev naj razpravljajo tudi o tem kakšno pomoč nudijo ljudskemu odboru

Na vseh zbori volivcev se dogaja, da državljani postavljajo zahteve in kritizirajo ljudski odbor in njegove službe, če posamezne stvari niso izvršene. Komunisti bi kot politični faktor morali vplivati v tem smislu, da bi zbori volivcev razpravljali tudi o tem, kakšno pomoč so državljani nudili ljudskemu odboru in njegovim službam zato, da bi se posamezne naloge zares izvršile. Komunisti morajo vzgajati sebe in svojo okolico v tem smislu, da je vsak državljan odgovoren za funkcioniranje bodisi gospodarske organizacije, bodisi javne službe, v kateri dela, oziroma tiste družbene enote, v kateri stanuje. Odgovornost mora biti enakomerno porazdeljena na vse ljudi.

Odveč bi bilo reči, da osnovne organizacije ZK tako na terenu kot v gospodarskih organizacijah v preteklosti niso odigrale svoje vloge. Posebej je treba poudariti, da je

vse, kar smo dosegli — in tega ni malo — rezultat prizadevanja in dela komunistov. Značilno pa je, da se komunisti v večji meri uveljavljajo kot poindinci in v manjši meri kot organizacija. Vzrok je v tem, ker si ne vzamejo dovolj časa, da bi v svoji osnovni organizaciji prediskutirali posamezne probleme in zavzeli do njih principialna stališča, katera bi uporabljali v konkretni praksi. Pogosto se dogaja, da komunisti niso dovolj oboroženi in se ne morejo uveljaviti kot zagovorniki posameznih stališč. Zato je ena izmed važnih nalog partijskih vodstev, da usposobijo osnovne organizacije v tem smislu, da bodo delovale kot Zveza komunistov, ne pa kot zveza, v kateri so vključeni posamezniki bolj ali manj razgledani komunisti, ki vsak na svojem področju sicer nekaj predstavljajo, ne delujejo pa kot celota.

Žene jemljejo svoje družbene obveznosti resneje kot moški

V nadaljevanju svoje razprave se je tov. Kimovec dotaknil problemov žena in mladine. Bil je mnenja, da je pri reševanju teh problemov še vedno preveč starih, konservativnih gledanj. Pogosto je slišati zmotno mnenje, da so gospodinje preveč zaposlene in zato nimajo časa za družbeno-politično udejstvovanje. Vendar gre pri tem samo za to, da se čas dela različnih odborov in svetov organizira tako, da bo to ustrezalo tudi gospodinjam. Če se le-te ne bodo družbeno udeleževale, bodo vedno opora konservativnim pojmovanjem med

samimi ženami. Pri podrobnejši analizi aktivnosti žena bi morali nujno ugotoviti, da vzamejo žene svojo družbene obveznosti mnogo resneje kot moški in da so v številnih odborih aktivnejše od njih. Slabost pa je v tem, da je zelo malo žena v družbenih organih, delavskih svetih in tudi v predstavniških organih. Pogosto kandidiramo v te organe žene zgolj zato, da uveljavimo enakopravnost spolov, namesto da bi za vsak družbeni organ poiskali družbeno najbolj primerne ljudi, ki bodo na svojih plečih lahko nosili odgovornost za uspešno delo tistega organa. Komunisti imajo tudi pri reševanju teh vprašanj odgovorne naloge.

Problem mladine je prilično kompliciran in ga ne gre pocenostavljati.

Boj za čimpopolnejšo uveljavitev in nadaljnji razvoj delavskega samoupravljanja, pomembna naloga komunistov v gospodarstvu

Referat sekretarja ObK ZK Ljubljana-Bežigrad Jožeta Šaute

Sekretar Občinskega komiteja ZK Ljubljana-Bežigrad Jože Šauta je v svojem referatu analiziral nekatere aktualna politična vprašanja, ki so nastala v delu Zveze komunistov bežigradske občine in obenem nekaj njene najvažnejše naloge. Posebno pozornost je posvetil delovnim metodam osnovnih organizacij ZK, ki se morajo prilagoditi hitremu družbenemu razvoju in zlasti spremembam, ki se uveljavljajo

kot posledica novega sistema delitve dohodka. Zveza komunistov mora nenehno oblikovati ter izpopolnjevati vsebino in metode dela v skladu z vsakokratnimi družbenimi razmerami in potrebami. Napačno bi bilo vztrajati pri metodah, ki izvirajo iz časov, ko je imela Zveza monopolni položaj ter absolutno odgovornost za vse družbeno dogajanje in ko so bili demokratični mehanizmi šele v povojih.

usmerja akcijo svojih članov za pospeševanje socialističnega razvoja in da jih usposablja za samostojno družbeno-politično delovanje na vseh področjih.

Organizacije, ki zapadajo v drugo skrajnost, polagajo pažnjo samo na formalno disciplino članov, oklepajo se šablona za vodenje sestankov, ne vidijo političnih problemov svoje okolice in jih seveda ne rešujejo. Vse delo se omejuje na mesečni sestanek, največkrat na stalno določeni dan v mesecu, na katerega dnevem redu so razna organizacijska vprašanja in študij po programu DU. Takšne organizacije so običajno privesek direktorja oz. vodilnih uslužbencev in ne vedo, kakšne so njihove naloge. V podjetjih s takšnimi osnovnimi organizacijami ZK je pogost pojav splošna stagnacija, avtokracija in vse posledice, ki iz tega izvirajo — nedemokratični postopki proti delavcem, zaviranje konstruktivne kritike, pojavi slabih medsebojnih odnosov itd.

Dve skrajnosti: operativno poseganje in formalna disciplina

V dosedANJI praksi osnovnih organizacij sta se uveljavili dve skrajnosti. Prva je v tem, da so partijska vodstva od občinskega komiteja do sekretariata OO ZK operativno posegala v delo ljudskega odbora, organov delavskega in družbenega samoupravljanja ter političnih in družbenih organizacij. Nekatere osnovne organizacije, predvsem na terenu, pa so se izgubljale v reševanju formalnih organizacijskih vprašanj. Tako prva kot druga skrajnost sta v nasprotju s stopnjo demokratičnega razvoja in ga deloma že zavirata. Tak način dela namreč zapostavlja organe delavskega in družbenega upravljanja ter vodstva političnih organizacij in društev. Posledica tega je demobilizacija teh organizacij in komunistov, ki v njih delajo, ter zmanjševanje čuta odgovornosti za delo. S tem se zmanjšuje pomembnost vsebine našega družbenega sistema, ki temelji med drugim na spoštovanju človekove osebnosti in principov demokratičnega reševanja problemov.

Tov. sekretar je podrobneje analiziral delo osnovnih organizacij v podjetjih in njihove naloge v bo-

doče. Slednje so pogosto odločale o stvarih, ki so v izključni pristojnosti DS, UO, sindikata itd. Komunisti morajo priti do spoznanja, da je Zveza komunistov odgovorna za socialistični razvoj podjetja, vendar se ne sme operativno vmešavati v delo organov delavskega samoupravljanja in političnih organizacij. Njena vloga je v tem, da

Samostojnost organov delavske samouprave, ogledalo dela osnovne organizacije

Zelo pomembna naloga komunistov v gospodarstvu je brez dvoma borba za čim popolnejšo afirmacijo delavskega samoupravljanja in za njegov nadaljnji razvoj. Uspešnost dela osnovne organizacije ZK v podjetju je mogoče ocenjevati po tem, koliko in v kakšni meri njeni člani s svojo aktivnostjo zagotavljajo, da organi delavske samouprave odločajo samostojno, v skladu z zakonitimi pravicami in, ali so sklepi prejeti z družbeno politično

zrelostjo, ali so v skladu z interesi posameznika, celotnega kolektiva in družbene skupnosti.

Občinski komite je že večkrat poudarjal, kako važna je aktivnost komunistov v smeri čim temeljitejši decentralizacije delavskega samoupravljanja s ciljem, da se pritegne k upravljanju slehernega proizvajalca. Napori občinskega komiteja niso povsod naleteli na gluh ušesa. Komunisti v Avtomontaži, Tovarni dekorativnih tkanin, Elek-

ter izpopolnjevati vsebino in metode dela

tro Ljubljana-okolica, Gozdnem gospodarstvu, Projektu nizkih zgradb, Toplovodu, Odpadu, Ljubljanskim mlekarnah itd. so si veliko prizadevali za formiranje ekonomskih enot in prvi začetni uspehi so že vidni. V nekaterih drugih večjih kolektivih — Topsis, Tonosa, Jambor, Elma itd. pa doslej še ni bilo ničesar napravljenega v smeri dejanskega prenosa funkcij upravljanja na skupnosti proizvajalcev oz. na ekonomske enote.

Decentralizacija delavskega upravljanja je samo del novega sistema delitve dohodka. Osnovne naloge komunistov so v borbi za razumevanje delovanja sprememb v gospodarskem sistemu in za njih uveljavljanje. Komunisti v delavskem svetu, upravnem odboru, sindikatu in upravi podjetja bi morali

biti glavni pobudniki in zagovorniki tega sistema. Zato pa morajo biti seznanjeni s položajem in perspektivo podjetja v novem sistemu in se usposobiti, da bodo te stvari lahko razlagali ostalim članom kolektiva. Pogosto pa se dogaja, da komunisti čakajo na direktorja, da jih bo seznanil s problemi podjetja. Ker ne poznajo podrobnosti, jim ne preostane drugega, kot da sprejmejo direktorjeve postavke v prepričanju, da so pravilne. Ker komunisti premalo vedo, največkrat tudi nimajo posebnega vpliva na delovni kolektiv. V tem je tudi vzrok, da s kolektivom vred zahtevajo prekomerno delitev čistega dohodka na plače, čeprav istočasno povsod iščejo kredite za rešitev neodločljivih problemov v podjetju (tovarna Tela).

Brez perspektivnega načrta gospodarske organizacije ni učinkovitega dela komunistov

Velika ovira za učinkovito delo komunistov je dejstvo, da podjetja nimajo izdelanih načrtov za svoj razvoj. Če pa jih že imajo, so večinoma enostranski, ker predvidevajo le izgradnjo tovarne, ne pa tudi istočasne izgradnje objektov družbenega standarda za proizvajalce. Nekateri teh načrtov niso bili sprejeti demokratično, s privolitvijo vseh proizvajalcev, razen tega ne predvidevajo zadostne udeležbe lastnih sredstev podjetja ali pa tempo izgradnje ni v skladu z realnimi možnostmi, kar proizvajalci pogosto občutijo na svojih osebnih dohodkih.

Za komuniste je prvenstvena važnost, da si ustvarijo jasn koncept razvoja podjetja in da izluščijo tiste probleme, ki odločilno vplivajo na njegov pravilni razvoj,

na politično situacijo in medsebojne odnose v kolektivu. S tem je podana osnovna orientacija za dejavnost komunistov — članov delavskega sveta, upravnega odbora, sindikata, uprave podjetja itd. Kot enakopravni člani kolektiva se morajo boriti za stališča, ki bodo pospeševala razvoj podjetja in socialističnih odnosov v njem.

Tovariš sekretar je poudaril, da je trenutno najresnejši problem v gospodarstvu bežigradske komune pomanjkanje obratnih sredstev, ki nastaja kot posledica nujne politike stabilizacije denarnih in blagovnih fondov v okviru vse države. Treba je postaviti vprašanje, ali so komunisti spoznali vso resnost tega problema. Odgovor nanj je negativen.

Podjetja morajo sama skrbeti za obratna sredstva

Vodstva podjetij že več kot leto dni vedo, da lahko računajo samo na svoje lastne virov. Kljub temu še vedno pričakujejo, da bo predpis o blokaciji obratnih sredstev spremenjen in zahtevajo od ljudskega odbora, naj jim zagotovi večstomilijonska obratna sredstva, sicer da bodo morali zmanjšati proizvodnjo, odpustiti delavce itd. (primer Elektrosignala). Sprito takega odnosa do formiranja obratnih sredstev v nekaterih podjetjih dejansko nastaja nevarnost zmanjševanja proizvodnje kljub temu, da predpisi o enotnem poslovnem skladu, ob neblokirani amortizaciji in vsakoletnem večjem čistem dohodku omogočajo ob pravilnem delovanju subjektivni sil stabilizacijo in

napredek vsakega podjetja, ki je že doslej dobro gospodarilo.

V zvezi s tem se nujno postavlja vprašanje, ali je osnovna organizacija ZK v podjetju dala svoj prispevek za rešitev tega vprašanja. Ali so komunisti dosegli, da je to vprašanje pravilno postavila sindikalna organizacija in ali je o tem razpravljala celotni kolektiv? Jasno je, da se tako posamezni komunisti kot celotne osnovne organizacije ne morejo izogniti odgovornosti za pravilno poslovanje podjetja tako pred kolektivom kot pred komuno in celotno družbo sploh. Zato si morajo v večji meri prizadevati, da bodo podjetja vsklajevala potrebe po osnovnih in obratnih sredstvih iz lastnih virov.

Rešitev tega vprašanja ni v zmanjševanju obsega proizvodnje in odpuščanju delavcev, temveč v pravilni razdelitvi sredstev med osnovna in obratna ter v maksimalnih naporih, da se z uveljavljanjem resnične samouprave proizvajalcev v ekonomskih enotah in obratnih delavskih svetih poiščejo vse skrite rezerve in tako prepreči zmanjševanje proizvodnega plana.

Kdaj bomo končali z obrtniškim načinom proizvodnje?

Tovariš sekretar je opozoril tudi na resne slabosti obrtniškega načina proizvodnje, ki so značilne za številne gospodarske organizacije v komuni. Glavne med njimi so: nizka proizvodnost in s tem najpogostejše povezana nerentabilnost, sa-

Tov. sekretar je nato govoril o delu in nalogah komunistov v Socialistični zvezi delovnega ljudstva in v komunalnem sistemu. Ker je velik del komunistov, ki delujejo v SZDL in organih komune, povezanih v osnovnih organizacijah ZK

Sekretar Obč. ZK Jože Suta med branjem referata

mopačnost mojstrov, predelavcev, oddelkovodij in s tem v zvezi premešanje in nagrajevanje delavcev po osebnih kriterijih, tendence tega kadra, da ohranijo delavce v nevednosti in nerazgledanosti itd.

Komunisti morajo napovedati boj konservativizmu v proizvodnji. Postati morajo poborniki moderne, sodobne organizacije dela, ki zahteva kontinuiran delovni proces in sodobnega proizvajalca, ko je vsak na svojem delovnem mestu mojster, omogoča vsak čas obračun proizvodnje in s tem stimulira interes proizvajalca za sodelovanje v upravljanju ter v končni konsekvenci pospešuje delovanje ekonomske enote oz. decentralizacijo samouprave.

Komunisti lahko pospešijo rešitev najrazličnejših problemov s tem, da dajejo pobude za sestanke strokovnjakov iz sorodnih podjetij, na katerih se bodo prenašale izkušnje in za aktivne komunistov iz vrst inteligence. Slednji lahko opravijo v prizadevanjih za modernizacijo industrije s pomočjo sodobnih tehničnih izsledkov pionirske naloge.

na terenu, je opozoril na nekatere slabosti v metodah dela teh organizacij in poverjenih ZK. V zvezi s tem je dejal:

Sestav terenskih organizacij ZK je zelo heterogen tako po idejnem nivoju kot po interesih posameznikov. Zato ne morejo spraviti v okvir območja, na katerem delujejo, vse aktivnosti svojih članov. Terenske organizacije ZK postajajo vse bolj organizacijska enota, kjer so člani povezani, plačujejo članarino, se seznanjajo s smernicami vodstev ZK in pretresajo pomembnejša družbeno-politična vprašanja z namenom, da se idejno oborožijo za svoje delo izven osnovne organizacije. Osnovna organizacija ZK mora voditi računa o družbenem delu vsakega svojega člana. Odločno pa je treba prekiniti s prakso, da se vrednoti samo tisto družbeno-politično delo, ki ga člani opravljajo na območju krajevnega odbora SZDL, stanovanjske skupnosti ali komune. Vsak komunist naj se sam odloči za družbeno delo na tistem področju družbenega delovanja, ki ga interesira.

Formalistične sestanke terenskih organizacij, ki se sklicujejo na stalno določen dan v mesecu, je treba opustiti

Nadomestijo naj jih prilagodljive oblike aktivov ZK po posameznih področjih dela. Odlika aktivov ZK je v tem, da nima strogo določenih okvirov, da ga lahko skliče osnovna organizacija, poverništvo ali občinski komite po določenih področjih dela komunistov, n. pr. aktiv komunistov, ki delajo v stanovanjski skupnosti, DPM, Svobodi, krajevnom odboru SZDL, sekcijah itd.

V zvezi s tem se odpira vprašanje organa, ki bo te aktivne skliceval, idejno usmerjal in kvalitetno pripravljal. To naj bo poverništvo ZK pa tudi sekretariati osnovnih organizacij. Občinski komite je imel v preteklosti velike težave pri formiranju nekaterih poverjenstev. V Savskem naselju, kjer je tolikšno število komunistov, da ne bi smela biti neizvedljiva nobena naloga, že pol leta ni moglo najti sekretarja poverništva ZK. Vsak, za to nalogo primeren član, se izgovarja na številne zadolžitve, ki jih že ima. Dinamični razvoj našega časa pa kategorično zahteva, da kadrujemo v te forume najboljše komuniste.

O novih metodah in oblikah dela Socialistične zveze, ki sta jih nakazala V. kongres SZDL Jugoslavije in SZDL Slovenije, je bilo že mnogo govora. Na zadnjih konferencah krajevnih organizacij SZDL so bili glede tega sprejeti tudi konkretni zaključki. Komunisti so bili sicer pobudniki teh sklepov, popustili pa so pri njihovi realizaciji. Med drugim so bili sprejeti sklepi o formi-

ranju večjega števila sekcij, s pomočjo katerih naj bi mobilizirali pri reševanju različnih problemov čimvečje število državljanov. Nobena izmed njih ni polno zaživel. Zato bi bilo treba pri formiranju sekcij upoštevati problematiko tistega terena in zanimanje državljanov. Pobudniki takega načina dela pa morajo biti komunisti, ki delajo v odborih in sekcijah Socialistične zveze.

Občinski odbor SZDL vedno samostojneje rešuje številne naloge, s katerimi se je prej ukvarjala Zveza komunistov. Na terenu pa so še vedno pojavi operativnega vmešavanja nekaterih poverjenstev in vodstev OO ZK v delo SZDL, ostanke birokratizma in zoževanja funkcij odborov SZDL. Tako sta poverništvo ZK terena Stadion in Savskega naselja večkrat zelo konkretno razpravljali in sklepali o gradnji domov stanovanjske skupnosti, čeprav bi bilo to delo tamkajšnjih organizacij SZDL.

Številne osnovne organizacije ZK si še vedno pridržujejo razpravljanje o kadrovskih problemih Soc. zveze, medtem ko odbori SZDL o tem ne sklepajo samostojno. Nekateri komunisti, ki so doslej delali v odborih SZDL, se izogibajo novim zadolžitvam, čeprav jim je problematika dobro znana. Vse važnejše politične dolžnosti na terenu je v glavnem opravljal le ožek krog političnega kadra, pri čemer se je zanemarljivo vključevanje širšega kroga ljudi itd.

Zveza komunistov se mora energično in dosledno boriti proti negativnim pojavom in odnosom do SZDL. Preko svojih osnovnih organizacij in aktivov komunistov v samoupravnih organih in krajevnih odborih ter sekcijah naj se Zveza seznanja s celotno problematiko in vodi računa o delu svojih članov.

Odgovorne in pomembne so naloge komunistov v hitro razvijajočem se komunalnem sistemu. Enak položaj delovnih ljudi pa tudi podjetij, različnih organov in organizacij na temelju delitve dohodka po delu mora priti v komuni popolnoma do izraza na vseh področjih. Zato je izredne važnosti, kako izvršujejo svoje naloge komunisti v številnih organih komune.

Ena najvažnejših oblik samouprave v komuni je ljudski odbor, njegovi sveti in komisije

Nekateri člani Zveze komunistov v teh organih pa se ne zavedajo dovolj, da so za svoje delo odgovorni volivcem in si ne prizadevajo za izboljševanje vsebine dela organov ljudskega odbora in približevanje samouprave državljanom. Posebej je treba kritizirati resne slabosti v delu zbora proizvajalcev, ki ne izvršuje svojih nalog tako, kot je to potrebno. Gre za bolj operativno delo v gospodarstvu, boljše povezavo in pomoč delavskim svetom, sodelovanje s sindikati in kvalitetnejše delo z zbori volivcev proizvajalcev. Naloga aktivov komunistov - odbornikov je, da čimprej odstrani dosedanje pomanjkljivosti in čimveč prispeva za kvalitetno delo zbora proizvajalcev, kar je sprito številnih problemov, ki nastajajo ob uveljavljanju sprememb v gospodarskem sistemu, izredno nujno.

Socialistična zveza bo morala v bodoče preko svojih organizmov še bolj intenzivno kot doslej razlagati politiko komune in utrjevati sodelovanje državljanov v samoupravi. Občinski komite pa naj pogostejše sklicuje aktivne komunistov po posameznih gospodarskih panogah, tehnično inteligenco iz industrije, kmetijstva, komuniste iz prosvete, zdravstva, odborov stanovanjskih skupnosti itd. Ob takih posvetovanjih se bodo komunisti usposabljali za svoje delo v družbenih organih, v oblasti, v političnih in družbenih organizacijah.

Nato je tov. sekretar opozoril na naloge komunistov, ki delajo v šolskih in zdravstvenih ustanovah. Novi zakon o finansiranju šolstva spreminja šole v samostojne zavode. S tem se tudi na tem področju uvajajo novi odnosi, ki bodo terjali polno odgovornost tako komunistov prosvetnih delavcev kot članov šolskih odborov. Zelo pereča je tudi problematika šolske reforme, ki v vsebinskem pogledu še ni dosegla zadovoljivih rezultatov. Prosvetni delavci si o vseh teh problemih in spremembah niso na jasnem. Novi sistem se nepravilno tolmači, kar vzbuja med njimi nesigurnost in nezadovoljstvo. Zato se morajo aktivni komunistov-prosvetnih delavcev, v katere je treba vključiti tudi članne šolskih odborov, orientirati na bistvena vprašanja v zvezi z uveljavljanjem novega zakona in šolske reforme.

Tudi v zdravstvenih ustanovah nastajajo ne samo organizacijske, temveč tudi globoke vsebinske spremembe. Zato je naloga komunistov, ki delajo v tej službi, kakor tudi tistih, ki delajo v njenih družbenih organih, da vse te spremembe stalno zasledujejo in še bolj aktivno sodelujejo pri njih uresničevanju. (Nadaljevanje na 10. strani)

Zbor volivcev

ureja uredniški odbor: Ljubo Brezigar, Ivan Dodič, Danilo Jančič, Franc Kokalj, Stane Koman, Roman Leskošek, Janez Menard, Ivan Stih in Franc Sušteršič. Glavni urednik: Stane Koman. Odgovorni in tehnični urednik: Ivan Stih. Naslov uredništva in uprave: Občinski odbor SZDL Ljubljana-Bežigrad, Smoletova ul. 16/II. telefon 32-567.

V Savskem naselju so ustanovili organizacijo LMS

Ceravno v Savskem naselju se nimajo mladinke in mladinci možnosti, da bi se udeleževali v različnih športnih in kulturno-prosvetnih društvih, se že dalj časa organizirano sestajajo.

Nedavno so ustanovili tudi organizacijo LMS in se še aktivneje vključili v delo. Tako je bilo pred kratkim uspešno tekmovanje v namiznem tenisu, bili

so na smučarskem tečaju, izletu v partizanski bolnišnici »Franje« na Primorskem, priredili so družabni in spoznavni večer ter imeli uspešno predavanje o nastanku časopisa. Ustanovili so tudi grupo, ki bo doživljala o aktualnih problemih v Savskem naselju v »Zbor volivcev« in ostale časopise. Na sliki: Med uspešnim tekmovanjem v namiznem tenisu v Savskem naselju.

Naši borci za svobodo

JANKO BIZJAK

Rojen je bil 31. decembra 1911 v Dol. Otlici na Primorskem. Bil je prvi sin cestarja, ki je po prvi svetovni vojni delal na cesti Crnuče-Trzin.

Janko je obiskoval osnovno šolo na Crnučah. V svojem štirinajstem letu starosti se je šel učiti za ključavničarja v Trzin. Po učni dobi je odšel v službo v Ljubljano, kjer se je kmalu seznanil z delavci naprednega mišljenja. Že od doma je bil vzgojen, da je občutil krivice, ki so jih izkoriščevalci delavskega razreda delali delavcem. Aktivno se je udeleževal v »Svobodi« in »Vzajemnosti«. Leta 1935-1936 je bil sprejet v partijo.

Pri aktivnem delu za pravice delavcev pa ni pozabil na svoje strokovno delo. Postal je dober ključavničar. Po izmenitvi nekaj služb je odšel v tovarno »Avtomontaža« v Ljubljani. Takoj v začetku je z drugimi delavci organiziral stavko, ki pa je trajala le malo časa, ker se je podjetnik takoj uklonil zahtevam delavcev. V letu 1938 se je tudi poročil ter z ženo živel v Crnučah. Zaradi vedno večjega pritiska s strani kapitalistov in politične uprave se je odločil, da bo delal samostojno. Z denarjem, ki si ga je prihranil, si je nabavil orodje in začel izdelovati štedilnike. Svojega političnega dela tudi tedaj ni opustil. Politična oblast v bivši Jugoslaviji ga je imela črno zapisanega. Po tedanjih navadih so naprednim delavcem podikali samo slabe stvari in celo kriminal. Tako so neki storilci na pokopališču v Crnučah polomili spomenike, verjetno je to bilo delo samih klerikalcev, in nato osumili komuniste. Med njimi je bil osumljen tudi Janko. Zaradi neke ovadbe so ga zaprli za 4 dni v Ljubljani. Toda morali so ga izpustiti zaradi pomanjkanja dokazov. Preiskava njegovih stvari je bila navaden pojav. Vendar tudi preiskave niso potekale tako lepo, kakor so si orožniki mislili. Tisto malo pravice, ki jo je imel državljani v bivši Jugoslaviji, je Janko izbral ter zahteval, da mora biti pri preiskavi navzoč nekdo od vaščanov in uslužbenec takratne občine.

Zgodilo se je, da orožniki niso mogli dobiti nobenega od vaščanov, ki bi hotel prisostvovati pri preiskavi. Orožniki so morali oditi z dolgimi nosovi. Naslednji dan so prišli z dvema članoma občine, da sta bila navzoča pri preiskavi.

Ko so leta 1939 nastale na Ježici demonstracije proti draginji, je Janko sodeloval pri njih. Oblastnikom je bilo dovolj. Janka so pod prevezo mobilizacije poslali v kazensko taborišče Ivanico, očeta pa kazensko premostili v Trojane.

Po izpustu iz taborišča je bil Janko nekaj časa doma. Ko se je začela vojna, je po takratni direktivi odšel v vojsko.

Nemci so pustili Janka pri miru do 22. junija 1941. leta, ko se je začela vojna s Sovjetsko zvezo. Vendar Janko ni miroval. Vedel je, da je to mir pred viharjem in je z ostalimi tovariši začel organizirati oborožen upor na Crnučah.

Kot rezervni podoficer bivše jugoslovanske vojske je prišel v vojaški komitej. V komiteju je dajal naloge za zbiranje vojaškega materiala in za deponiranje na skritih mestih.

Ob napadu Nemcev na Rusijo je vedel, da je ta mir, ki ga je užival

nekaj mesecev, končan in da se začne boj na življenje in smrt.

Vsi tisti, ki so bili kompromitirani že v bivši Jugoslaviji, so odšli v partizane, in sicer v hrib nad Rašico. Tam se je tudi organizirala Rašiška četa, ki je dala 22. julija prvi strel na okupatorja.

Janko je bil nekaj časa v Rašiški četi. Ko pa se je iz čete razvil bataljon, ga je štab postavil za komandirja Moravske čete. Moravska četa je imela veliko večji obseg pohodov in akcij. Nemci so kmalu začutili, da operira v moravškem okolišču četa, ki ima sposobnega poveljnika. Akcije, ki jih je Janko izvajal s svojo četo, so bile točne in temeljite. Po akciji pa se je četa premaknila v drug kraj, da tam po enem ali dveh dnevih izvede nove akcije.

Nepozaben bo tisti nedeljski pohod 27. septembra 1941, ko je četo po izdajstvu nekega domačina obkolilo okrog 700 Nemcev. Četa je bila pri večerji ob 6. uri zvečer. Imeli so namen, da se premaknejo iz Mohorja v Moravico. Dva sta odšla v dolino, da odnesejo nekaj mesa kmetu, ki je bil njihov somišljenec. Toda ko sta prišla na planoto, so prvega obkolili Nemci. Drugi se je umaknil nazaj v gozd ter prišel povedat, da so jih obkolili Nemci. Janko je takoj ukazal zavzeti položaje okrog taborišča. Četa je imela samo puške. Vsi v četi so bili že starejši in so vsi služili bivšo jugoslovansko vojsko. To in osebni pogum ter izkušnost Janka kot komandirja, jih je rešilo, da so vzdržali naval Nemcev, ki so bili oboroženi z avtomatskim orožjem.

Janko je bil povsod pri borcih na položajih in v taborišču, kjer so pospravljali hrano in opremo. Boj Nemcev je bil silovit. Točno so vedeli, koliko je partizanov. Zaradi tega so hoteli na vsak način v hitrem sunku zaključiti obkolitev in po možnosti ujeti partizane žive.

Nemški komandant je stal ob veliki smreki in pozival svoje vojake za napad. Vendar pod točo dobro pripravljenih streljav iz partizanskih pušk niso mogli napredovati. Janko je kljub temu vedel, če bi boj trajal dalj časa, da bi četi zmanjkalo municije. Moral je nekaj ukreniti. Tedaj je ugledal nemškega komandanta ob smreki, kako vpije nad svojimi »Vorwärts, vorwärts!«. Že prej so ga drugi obstreljevali, toda nihče ga ni mogel zadeti. Janko se je vlegel na parobek, pripravil puško in čakal. Junaški nemški komandant je zopet pogledal izza smreke, tedaj je Janko sprožil in komandant je padel. Ko so Nemci videli, da je padel njihov komandant, so začeli vpiti in se umi-

kati. Četa je bila rešena. Pobrala je hrano in opremo ter se pod okriljem noči pomaknila na Moravico. Na položaju pa je morala pustiti Toneta Kmetiča iz Trzina, ki je ob prvih nemških streljih obležal mrtev.

Po tem napadu je četa še kak mesec operirala po moravškem okolišču. V začetku oktobra 1941 je prišel v četo tovariš Pavle (Tomo Brejc). Po nalogu višjega štaba se je morala četa premakniti preko Mengša in Smlednika na ljubljansko stran. Janko je vestno izpolnil ukaz, kljub temu, da je moral pustiti na tej strani očeta, sestro, ženo, ne vedeč niti kje je njegov sinko, ki ga je imela stara mati.

Prišel je s svojo četo v Dolomite. Udeležil se je napada na preserski most pri Borovnici in vseh ostalih akcij do tistega nesrečnega 27. oktobra 1941.

Dne 27. oktobra 1941 je prišel Janko s svojo četo v vas Sufco pri Dobrovi nad Ljubljano. Sli so v neko znano hišo po podatke o kretanju Italijanov. Med tem časom se je približala hiši italijanska zaseda. Ko je bila četa oddaljena 100 metrov od hiše, so Italijani začeli streljati. Prvi strel je zadel Janka v čelo. Zgrudil se je brez glasu. Partizani so začeli streljati po sovražniku. Italijani niso sprejeli boja in so zbežali.

Borci so z žalostjo v srcu gledali Janka, ki je ležal brez diha. Vedoč, da je mrtev, niso pa vedeli, koliko je sovražnikov, imeli pa so še nekega ranjenca, ga niso mogli spraviti na varen kraj. Mrtvemu Janku so vzeli puško in ostale stvari, da ne bi sovražnik zvedel, kdo je.

Drugi dan je prišlo veliko Italijanov na mesto boja. Ker niso imeli nobenega dokaza, kdo je ustreljen, so ga odpeljali v Ljubljano na Zale ter ga pokopali na pokopališču.

Po osvoboditvi je bil prekopan ter prenešen na skupno grobišče borcev v talcev.

Jankova zunanost je bila čisto navadna. Bil je srednje postave, svetlih las in oči. Ramena je imel široka. Njegova notranost pa je bila lik borca in junaka. Borci, kolikor jih je ostalo od Moravske čete, se spominjajo, da je Janko, ko so prišli z dolgega pohoda, sam prevzel stražo in stražil do jutra. Skrbel je očetovsko za celo četo, tako glede hrane in varnosti. Na pogled je bil mirne narave. Imel je v svojem glasu mirno ukazovalni ton tako, da so se mu borci brez besed pokoravali.

V privatnem življenju je bil dobrodušen in v družini tudi vesele narave.

Janko je bil kakor rojen za človeka, ki bo ostal in popeljal svoje soborce iz sužnosti v svobodo. Vendar mu je sovražnikova krogla pretrgala nit življenja in mu s tem zavrla nadaljnje udejstvovanje v narodnoosvobodilnem pokretu.

REZKA DRAGAR

Rezka Dragar se je rodila 16. novembra 1913. leta kot hči delavske družine. Že v rani mladosti je okužala kot nezakonska hči vse tegobe in nepravilnosti. V časi njene mladosti je bila velika nesreča, če je bil otrok nezakonski. Tudi Rezka je to občutila. Verjetno je imelo to velik vpliv na njeno nadaljnje življenje. Se mlada je začela delati kot delavka v raznih tovarnah. Takoj se je vključila v sindikalno delo. V borbi za pravice delavcev in še posebno delavk je Rezka našla izpolnitev svojega življenja, polno borb. ljubezni do svojega sodelavca, do zatiranih

delavk, do svojih tovarišev in tovarišic sotrpkov.

S svojo borbenostjo in nepopustljivostjo do kapitalistov in oblastnikov bivše Jugoslavije si je nakopala sovraštvo in tudi strah. Vedno se je javno in glasno postavila za pravice delavcev. Zaradi tega je morala večkrat menjati službo. Iz Tovarne platna v Jaršah je šla v tovarno Eifler v Ljubljano. Od tam je morala v tovarno Jugobruna v Kranju. Tukaj jo je tudi zatekla velika stavka tekstilnih delavcev.

Se danes, po toliko letih, se delavci v Kranju spominjajo Rezke kot revolucionarke, borke in voditeljice stavkajočih žena in deklet.

Ko je bila stavka na višku in je vladal v tovarni Jugobruna red in disciplina, so hoteli kapitalisti odpeljati iz tovarne več vagonov blaga, ki bi ga seveda zelo dobro prodali. Če bi se to izvedlo, bi se stavka slabo nadaljevala. To je Rezka, ki je bila ob tem času v strokovni straži, s svojo bistroumnostjo takoj razumela. Vedela je, če pride vlak po industrijskem tiru v tovarno, bo zaradi tega, ker delavci ne bi pustili nakladati blaga, prišlo do neredov. Takratna oblast je samo tega čakala, da bi se začeli neredi in bi takoj posegla vmes. Rezka pa je takoj ukrepala in to tako učinkovito, da je oblastnikom in kapitalistom kar sapo zaprla. S pozivom »Na progno, na tračnice!« se prva vrže na tračnice, po katerih je prišla lokomotiva. Delavke se niso nič obotavljale. Takoj za Rezko so se tudi one vrgle pred lokomotivo kriče: »Samo preko naših povoženih trupel boste prišli v tovarno!« Strojevodja je moral ustaviti stroj in odpeljati nazaj.

Tako je Rezka s svojo ostroumnostjo, drznostjo in junaštvom odvrnila namerno razbitje stavke v Kranju. Ko je oblast potem nasilno s policijo in žandarmerijo razbila stavko, so aretirali tudi Rezko. Na policiji se je zagovarjala tako dobro in odločno, da so se ji vsi čudili. »Jaz,« je dejal policijski komisar, »sem tudi čital Marxov Kapital, pa nisem v njem zasledil nič revolucionarnega.« Rezka pa mu je odgovorila: »Gotovo ste bolj neumni kot mi delavci.«

Za svoje zadržanje v tekstilni stroki in pred policijo je bila v letu 1937 sprejeta v Partijo. Odslej je še bolj odločno delala za pravice delavcev.

Po stavki je še nekaj časa delala v tovarni Eifler. Vendar je morala zaradi svoje borbenosti in pravičnosti pustiti službo. Ker se je v tem času tudi poročila z Antonom Dragarjem, ki je bil tudi revolucionar, je delala na stroju doma. Toda tudi ko je bila doma, ni prenehala svojega borbenega udejstvovanja proti razrednemu sovražniku. V vseh akcijah, ki jih je Partija v letih 1938-1940 organizirala, in teh ni bilo malo, je sodelovala tudi Rezka. Bile so to politične akcije proti režimu, akcije pri volitvah v letu 1939, protidraginjske akcije, v katerih je Rezka s svojo prepričevalnostjo dovedla na demonstracije tudi starejše žene iz Crnuč in Ježice.

Ko je prišla v aprilu 1941 okupacija, Rezka ni držala križem rok. S svojim možem in drugimi tovariši je takoj pristopila k organiziranju Osvobodilne fronte na Crnučah in okolici. Kot zavedna Slovenka je kmalu dobila velik krog žena za vstajo proti okupatorju. V juniju so jo Nemci hoteli aretirati, vendar jih Rezka ni čakala. Dobro je vedela, da bi je Nemci ne izpustili več na svobodo. Že precej časa je bila in žive v polilegalu. Ko so jo Nemci začeli iskati, je takoj odšla v Rašiško četo, ki se je osnovala v juniju 1941.

V četi je Rezka začela živeti kot borka. Ni bilo akcije, da se je ne

bi udeležila. Sodelovala je pri organizaciji čete. Organizirala je politično delo žena v četi in na terenu, vodila je sestanke. Bila je kurirka, ker se je kot ženska lažje kretala. Obiskovala je ljudi in jih prepričevala o nujnosti borbe proti okupatorju. Posebala je vasi okrog Rašice s četo. Ko pa se je četa zaradi večjega števila borcev preimenovala v I. kamniški bataljon, je imela Rezka še večje odgovornosti in večji obseg dela.

Ko so Rašiško četo obkolile velike sile sovražnika, se je Rezka umikala z drugimi borci proti Vodicam. Po izdajstvu so Nemci tudi njo ujeli. Odpeljali so jo v Begunje. Tam so jo Nemci strahovito mučili. Kljub pretepanju in ostalemu mučenju pa ni povedala nobene besede, ki bi obremenjevala koga drugega. Dejala je gestapovcem, ko so jo zasliševali: »Mene lahko mučite in me tudi ubijete, toda vseh pa ne boste.« Po nekaj dneh so jo odpeljali v Lancovo pri Radovljici ter jo z drugimi ustreli. Ko so jo privezali h kolni, ji je Nemec hotel zavezati oči. Vendar Rezka tega ni pustila. Dejala je: »Streljajte, ali zmaga ne bo vaša!«

S temi besedami se je Rezka Dragar poslovila od sveta. Ona ni dočakala svobode. Ni dočakala tiste svobode, za katero se je vse svoje življenje borila. Za tisto svobodo, zaradi katere je bila zaprta, preganjana, metana iz služb in zaradi katere se je ob stavki v Kranju vrgla pred lokomotivo.

Rezka ni rada umrla, kakor ni rado umrlo tisoče in tisoče drugih borcev. Vendar je vedela, da svoboda ne pride sama. Vedela je, da je pot do svobode težka, da bo peljala preko trupel najboljših borcev in ljudi. Na to pot je tudi ona položila svoje življenje, stara komaj 27 let.

Po osvoboditvi so njene posmrtno ostanke prekopali in sedaj počivajo v grobnici pri spomeniku padlih v Crnučah.

Za narodnega heroja je bila proglašena leta 1952.

IVAN KAVČIČ-Nande

nove borce z orožjem in jih pošiljal v partizanske enote. Njegovo delovanje je bilo že takrat okupatorju dobro poznano. Zaradi tega je odšel iz Ljubljane. Pridružil se je partizanskemu odredu, kjer je postal politični komisar bataljona, a ne dolgo za tem politični komisar Tomšičeve brigade.

V vseh bojih Tomšičeve brigade je bil Nande borem vzor hrabrosti in junaštva. V eni izmed številnih borb Tomšičeve brigade je bil tudi težko ranjen. Ko je ozdravel, je bil imenovan za komandanta Zapadno-dolenjskega odreda, a decembra 1942 za komandanta Druge notranjske operativne grupe.

Maja 1943 je Nande postal namestnik političnega komisarja Glavnega štaba Slovenije. V vodstvu partizanskih enot je bil izredno iznajdljiv in sposoben. Zato je pri borcih in voditeljih partizanskih enot, v katerih je bil, imel velik ugled in vsi so ga spoštovali.

Pri napadu na italijansko posadko v vasi Sela Semberk je Nande padel, zadet od drobca sovražnikove granate.

Partizanski dom na Rašici

Na Rašici bo 4. julija velika proslava v počastitev 20-letnice vstaje. To ne bo le občinska prireditev, temveč bo zajela vso Ljubljano. Organizacijski odbor že pripravlja obsežen kulturni program, ki ga bo izvedla okrajna Zveza Svobod, Zveza rezervnih oficirjev pa bo prikazala partizanske borbe na tem območju. Preskrbljeno bo tudi za zabavo udeležencev. Partizanske patrle pa bodo v teh dneh obiskale bolne borce ter starejše aktiviste z rašiškega pokroja.

Skupno z občinami Bežigrad, Šiška-Sentvid, Kamnik in Medvode bomo na Rašici poleg razglednega stolpa začeli graditi partizanski dom kot spomin na junaško partizansko Rašico. Prav gotovo bo dom kmalu postal priljubljena izletniška točka Ljubljancem kot tudi drugim turistom. Računamo, da bo dom zgrajen še letos, sicer pa najpozneje do 4. julija prihodnjega leta. V zvezi z zgraditvijo tega doma bo treba urediti tudi cesto, tako da bo dom pristopen za motorna vozila.

NARODNI HEROJI

DANILO KUMAR - Andreja

Danilo Kumar se je rodila v delavski družini v Voskem brdu na Primorskem 13. oktobra 1921. leta. Ko je bila stara komaj dve leti, je moral oče zapustiti njo in ženo ter je odšel v daljino Ameriko, da bi tako laže preskrbel družino. Težki so bili prvi meseci negotovosti, ker ni dobi bil zaposlitve, kasneje, ko je dobil službo, sta z mamo prejemali redne mesečne prejemke. Tako je torej v svoji detinski dobi Danilo ostala sama z materjo. Po preteku dobrih dveh let pa je začela ameriška policija preganjati očeta, ker je organiziral delavske stavke in se je pred nasiljem moral umakniti. Prišel je spet domov. Toda tudi v fašistični Italiji ni bilo mesta za svobodoljubnega očeta in družino, ki je narasla z rojstvom sina. Organizatorji fašističnih organizacij na Primorskem so na vsak način hoteli prisiliti očeta, da bi pristopil v njihovo organizacijo, ker je užival ugled pri vaščanih. Ker ni šlo drugače so ga dvakrat zaprli in pretepli, obljubljali pa so mu še hujše stvari. Zato si je preskrbel ponarejeni potni list za vso družino in je leta 1928 prekoračil italijansko-jugoslovansko mejo. Od tega leta je Danilo živel na Ježici št. 68.

Ob prihodu v Jugoslavijo je bil oče čisto brez službe, težko je bilo preživljati štiričlansko družino. Danilo je bilo takrat že 6 let in je odšla v osnovno šolo na Ježico. Takrat je doživela prva razočaranja, ko je videla v šoli, da se sošolke razlikujejo med seboj, ona pa je spadala k tistim, ki so imeli delavce za očete. Zato ni spadala v družbo premožnejših. Tudi je čisto slišala očitek, češ ti si pritepenka, saj nisi iz našega kraja. Bila je tenkočuten otrok in je zato tembolj občutila ponižanje in žalitve.

Taka je bila njena najzgodnejša mladost. Nič svetlega, nič takega, česar bi se lahko spominjala z radostjo, ni bilo v njeni mladosti. Toda Danilo je doraščala in že jo vidimo vsako jutro hiteti na železniško postajo, da se odpelje v meščansko šolo v Šiško. Imela je veliko veselje za študij.

Ko je končala meščansko šolo s prav dobrim uspehom se je odločila, da bo šla na Tehniško srednjo šolo — gradbeni oddelki v Ljubljani. Vsa vesela je vložila prošnjo, ki pa ji je bila odbita. Direktor TSS je materi pojasnil, da je niso sprejeli zato, ker je premlada, imela je 15 let. Med drugimi razlogi pa je povedal svoje mnenje, češ saj ni prav, da bi ženska študirala na naši šoli. Danilo ni imela ugodnih stricov, ki bi lahko spremenili to direktorjevo odločitev, ni imela tudi denarja, ki bi ji lahko utrl pot v šolo. Pred vsemi ovirami pa ni takoj klonila. Iskala je možnosti za nadaljevanje študija na Trgovski akademiji. Toda tudi tam so bili isti razlogi, da ni bila sprejeta.

Ker ni bilo upanja, da bi se lahko vpisala na kako šolo, je iskala službo v kakem uradu, kjer bi se naučila strojepisja. Toda tudi tu ni uspela. Končno je dobila službo v Tovarni nogavic v Savljah. Toda ni bila več kot dva meseca v službi, ko so ji odpovedali, ker je nagovarjala delavke, naj se organizirajo v sindikat. Sindikalne organizacije takrat v tovarni ki je zaposlevala skoraj sto ljudi, ni bilo.

Takrat je bila Danilo stara šestnajst let. Bila je brez dela in brez zaslužka. Treba je bilo spet pritiska-

ti na kljuko in trkati na vrata pisarn. Končno je imela srečo. Dobila je mesto vajenke v papirni trgovini Tičar v Ljubljani.

V tem času je postala Danilo že članica SKOJ. Bila je aktiven član borbene mladinske organizacije. Ko je v letih 1936-1937 organizirala KP velika zborovanja — pod nazivom Ljudske fronte, po vzgledu iz Francije — je bila vedno med aktivnimi organizatorji. Organizirala je skupine, ki so prepevale delavske pesmi »Bratje, le k soncu svobode«, »Nabrusimo kose« itd. Na Limbarski gori je na zborovanju pred 1000 ljudmi nastopila kot najmlajša govornica. Njene besede so bile naravne in prepričljive, saj je govorila iz svojega življenja, govorila je o krivicah, ki jih je preživljala, o krivicah, ki jih je preživljala delavec in še posebej vajenec. V tem govoru je pokazala košček svojega življenja. Policija je skušala preprečiti govor, vendar je morala pred voljo tisoč zborovalcev kloniti. Danilo je svoj govor končala, toda zaradi tega je morala na zagovor v Ljubljano pred policijskega komisarja. Policija je začela zasledovati njeno delo. Ko so prišli v Ljubljano rudarji izseljenci iz Francije, se je udeležila sprejema in manifestacije delavske enotnosti pred kolidvorom v Ljubljani. Ker je bil takrat delavski pozdrav dviganje pesti in je Danilo pozdravljala s pestjo in vzklikala parole, so jo aretirali. Skupaj z bratom Adrijanom so ju odpeljali na policijsko stražnico. Začeli so jo zasliševati in zastraševati, toda ni se ustrašila. Nasprotno, še nadalje je sodelovala na vseh demonstracijah in političnih akcijah, ki so bile vedno bolj pogoste, teror v Jugoslaviji pa je tudi naraščal.

V letih 1939-40 so se množile hišne preiskave na Danilinem domu. Orožniki so ob neki priliki ob tretji uri skozi okno verande hoteli vdreti v stanovanje, kar se jim ni posrečilo, ker so bila vrata na verandi — vhod v kuhinjo — zaprta, tako da so morali čakati, da jim je gospodar odprl vrata. V enem letu je bilo 47 hišnih preiskav, vendar niso nikdar odkrili nobene stvari, dasiravno so bili redno sestanki v hiši ter je bila v hiši tudi ciklostilna tehnika, v kateri so se tiskali letaki za vso Slovenijo.

Ker so bile preiskave zelo pogoste,

je bilo sestajanje doma v hiši oteženo. Ko je bila vojna v Spaniji, je bil sklican sestanek naprednih žena na polju pri mestnem vodovodu. Na tem sestanku sta bili tudi Danilo in njena mama. Zvečer se nista vrnili, ker so jih aretirali. Čeprav sta imeli pri sebi letake sta jih pravčasno odvrgli. Danilo je to opravila na policiji pred zasliševanjem. Taka je bila njena šola življenja. Postala je vsak dan bolj previdna in konspirativna.

Pred prihodom okupatorja v naše kraje je postala Danilo članica KPS. Ko je prišel okupator, je bila med prvimi, ki so delali za razširitev OF na terenu Ježica zlasti po mladinski liniji. Pa tudi z materialom, ki ga je imela pri podjetju Tičar, je zaglagala prve tiskarne OF in organizirala druge tovarise v službi, da so skrbeli za material, ki ga je potrebovala za OF. Tudi slike ilegalcev so kopirali v kopirnici Tičar.

Oče Danilo Andrej je moral takoj po prihodu okupatorja v ilegalno. Že meseca oktobra 1941 pa sta odšla od doma mama in brat, od tedaj dalje je le poredko prišla še na svoj dom. Kmalu po okupaciji je bila namreč kurirka pri CK KPS, držala je zvezo s takratno dokumentacijsko tehniko.

V času, ko je bila kurirka CK je bila večkrat v hudi nevarnosti, vendar se ji je vedno srečno izognila. Bila je zelo previdna, neprestano je menjala svoj zunanji videz, tako da jo ob neki priliki celo mama ni spoznala na ulici. V Ljubljani je ostala do junija 1942, ko je bila v neki raciji aretirana in odpeljana v zapor. Toda še isti dan se ji je posrečilo zbežati. Ker ji je bilo od tedaj še bolj oteženo njeno delo, je odšla iz Ljubljane v partizane. Bila je v Tomšičevi brigadi najprej bolničarka, nato pa je bila komisarka bataljona do leta 1944, ko je bila v mesecu januarju poslana na teren. Udeležila se je vseh borb Tomšičeve brigade in borci jo poznajo kot zvesto in hrabro tovarišico. Ljubezen do nje so pokazali tudi s tem, da so jo kljub življenjski nevarnosti rešili iz obupnega položaja, v katerega je prišla zaradi svoje neustrašenosti. Bila je pogumna in odločna. Rada se je pohvalila, da se počuti v brigadi varnejšo, kot pa se je prej v Ljubljani.

Januarja 1944 je bila poslana na teren na Gorenjsko. Ko se je dne 18. marca 1944 vračala s tovariši iz Skofje Loke, so se ustavili ob partizanskem grobu pod Lubnikom, da ga okrase s pomladnim cvetjem. Po izdajalčevi zaslugi jih je presenetil sovražnik iz zasede in sprožil rafale. Prerešeta s streli je obležala mrtva.

MAKS PEČAR

Maks je bil sin revnih staršev, katerih družina je bila zelo velika. Imel je več bratov in sestro. Njegov oče, posebno pa še mati, sta se trudila, da bi dostojno preživel družino, ki je iz dneva v dan potrebovala več hrane in obleke. Že v rani mladosti je Maks občutil težave življenja. Saj je kot otrok 7—11 let moral doživljati strahote pomanjkanja prve svetovne vojne.

Po končani osnovni šoli na Crnučah se je šel učiti za mizarja. Že kot vajenec je prišel v stik z naprednimi ljudmi, ki so z besedami in dejanji kazali Maksu pravo pot. Maks je bil že po svojem značaju dojemljiv za resnico in pravico. Imel je zelo tenak čut, kaj je dobro in kaj je slabo. Bolelo so ga krivice in nasilje, ki so jih delali takratni oblastniki in kapitalisti.

Ko je končal učno dobo, se je zaposlil kot mizar. Stopil pa je tudi v sindikat mizarjev. Spoznal je, da le v sindikatu lahko dela in se bori za pravice delavcev, saj so bili le sindikati tista organizacija, ki je v bivši Jugoslaviji še lahko legalno delala. S svojo govorno prepričevalnostjo in organizacijsko sposobnostjo je kmalu postal sindikalni funkcionar. Kmalu je dosegel, da se je večina delavcev organizirala v Uršovem sindikatu. Vedel je, da čim bolj bodo delavci enotni, tem lažje bodo dosegli svoje pravice. S tem, da je bil Uršov sindikat najmočnejši, je lahko organiziral tudi stavko, ki se je tudi uspešno končala za delavce. Z njegovo pomočjo so sklenili kolektivno pogodbo z delodajalci, ki je bila bolj ugodna za delavce. Sindikalno delo je Maks upravljal in vodil do razpustitve svobodnih sindikatov.

Vendar pa Maks ni delal samo v sindikatu. Istočasno je spoznal, da so sindikati samo ena oblika boja za pravice delavcev. Druga oblika pa so tudi kultura, šport in politično delo na vasi. Z njegovo pomočjo in pomočjo naprednih mladeničev v Crnučah je ustanovil delavsko prosvetno društvo »Svoboda«. Do konca obstoja »Svobode« je bil njen predsednik. Tedaj je prišla še bolj do izraza njegova sposobnost organizacije. Organiziral je študijski krožek, na katerem so študirali Marxov Kapital in druge politične brošure. Bil je poverjenik Cankarjeve družbe, ki je izdajala vsako leto zelo napredne knjige sodobne vsebine. Bil je ustanovitelj športnega kluba in njegov aktivni član. Boril se je, da bi se v okviru Svobode ustanovilo telovadno društvo. Vendar mu to ni uspelo zaradi tega, ker so takratni oblastniki imeli telovadbo v svojem zakupu. Kljub temu je Maks s svojo domiselnostjo pošiljal člane Svobode, da so se vpisali v razna sokolska društva,

Na ta način je preko svojih članov Svobode oplajal tudi mladino v sokolskih vrstah z napredno miselnostjo. Ta se je lepo pokazala ob okupaciji. Saj je dosti članov bivšega Sokola našlo takoj pravo pot v partizane.

Za svoja dela v sindikatu in Svobodi je bil v letu 1933 sprejet tudi v Partijo. S tem se je začela njegova tretja oblika boja za pravice delovnega ljudstva. Borba za politične pravice delovnih ljudi je bila seveda najmočnejša. Pri tej borbi je Maks še posebno razvijal svoje sposobnosti. Preko sindikata, Svobode ali osebno v privatni družbi se je boril za pravila stališča Partije. Organiziral je stavke za ekonomske pravice delavcev. Sodeloval je pri političnih akcijah, pa najsi so bile politične demonstracije za občinske ali državne volitve. Sestavljal je kandidature naprednih ljudi ob času volitev.

Sveda takratnim oblastnikom to njegovo aktivno delo ni bilo všeč. Skušali so ga na najbolj ogaben način onemogočiti. Navrgli so mu nebroj slabosti. Ko je nekdo iz klerikalnih vrst namenoma porušil nekaj spomenikov na pokopališču v Crnučah, je drugi dan žandarmerija med drugimi aretirala tudi Maksa. Vendar so ga orožniki takoj izpustili, ker jim je na zasliševanju resno povedal svoje mnenje. Dejal jim je, da nima smisla rušiti na pokopališču spomenike, ker so vojaški objekti bolj važni, če bi imel namen, kaj porušiti. Orožniki so ga izpustili tudi zaradi tega, ker jim je bilo dobro poznano, kdo je spomenike rušil. V letu 1941 so ga internirali v Ivanico. Vzrok so bile protidraginske demonstracije na Ježici in v Ljubljani. Ko je prišel iz Ivanice domov, je bilo tik pred razpadom Jugoslavije.

Ob razpadu Jugoslavije v aprilu 1941 je Maks po nalogu Partije začel organizirati širok krog ljudi za narodnoosvobodilni pokret. Vstrel se je sestanek za sestankom. Govoril je posameznikom in večjim skupinam na dogovorjenih mestih. Kljub temu, da je bil še legalno doma, je bil zelo previden. Dobro mu je bilo znano, da bodo Nemci hoteli zapreti njega in njegove somišljenike. In res so to hoteli ob napadu na Rusijo.

Že prej je bil organiziran množični odhod v partizane. 23. junija je od-

šel z ostalimi v hrib Rašica. Takoj so se organizirali v četo, katere prvi komandir je bil Maks. Vendar komandir ni bil dolgo. Določili so ga kot političnega komisarja in sekretarja. Za to delo je imel Maks najboljše kvalifikacije. V četo je prihajalo vedno več borcev, katere je bilo treba seznaniti z borbo partizanov ne samo z vojaškega, temveč tudi iz političnega stališča. Maks je tukaj napravil velika dela. Imel je smernice z mladino v četi. Dajal je sestanke po grupah in posameznikom. Vedno je imel razumevanje tudi za posameznike. Poleg tega pa jih je usmerjal v borbo proti okupatorju.

Ko je četa prerasla v bataljon, je Maks organiziral tudi stike s tereonom. Vse vasi okrog hriba Rašica so ga poznale. Organiziral je obveščevalno službo. Postavljal je javke, preko katerih je prihajala hrana in novi borci v četo. Radijska poročila so prihajala vedno na teren, da so jih ljudje lahko brali.

Vse to ogromno delo je Maks delal do tistega usodnega 30. septembra 1941, ko je bil z grupo ranjenih partizanov na Selu pri Sinkovem turnu.

Konec septembra so Nemci z velikimi silami obkolili hrib Rašica. Vas so že prej požgali. Napadli so četo. Vendar se je z nekaj ranjenimi borci prebila v treh smereh iz nemškega obroča. Maks je z ranjenci in nekaj borci hotel prenočiti na kozolcu v vasi Selo. Toda izdajalec, ki je izdal že Rašisko četo Nemcem, da so točno vedeli, kje je taborišče, je izdal tudi utrjene in ranjene partizane na kozolcu. Zjutraj, ko so hoteli partizani iz kozolca, so bili od vse strani obkoljeni. Na poziv Nemcev, da se partizani predajo, je Maks dejal, da se komunisti ne predajojo. Partizani so začeli streljati. Vendar jim je začelo zmanjkovati streliva. Maks se ni hotel živ predati. Zadnji strel je porabil za sebe.

Tako je umrl heroj Maks, ker je ljubil svobodo. Za njega veljajo besede: Bolje smrt nego suženjstvo. Vse njegovo življenje je bilo posvečeno borbi za pravice delovnih ljudi. Ljubil je ljudi, ki so trpeli pomanjkanje ali bili preganjani. Najbolj pa je ljubil svobodo, saj je za to svobodo retnoval svoje življenje.

Za narodnega heroja je bil proglašen leta 1952.

FRANC RAVBAR - Vitez

tovarni. Član okrožnega komiteja KPJ za Ljubljano je postal leta 1939. Takoj po kapitulaciji stare Jugoslavije je moral kot znan partijski delavec iti v ilegalno.

Ko se je začel upor, je kot član Okrožnega komiteja KPJ za Ljubljano dobil nalogo, naj organizira obveščevalno in varnostno službo v sklopu oborožene borbe v Ljubljani in okolici. Uspešno je opravil zapuano nalogo. Njegova velika zaslug je, da je VOS postal udarna sila KP in OF v borbi proti okupatorju in domačim izdajalcem. Pod njegovim vodstvom je VOS izvedel akcije na izdajalskega generala Rupnika, policijskega direktorja Hacinia in druge okupatorske poglavarje. Sodeloval je tudi pri reševanju narodnega heroja Toneta Tomšiča iz bolnice in pri reševanju Zdenke Kidrič. Tudi druge akcije pri izvrševanju odlokov OF-likvidacije agentov, špijonov in ovaduhov, likvidacije sovražnih oporišč v mestu itd. — so bile izvedene pod vodstvom Franca Ravbarja.

Toda on ni samo organiziral teh akcij, temveč se jih je tudi udeleževal. Pod najtežjimi pogoji je zelo mnogo storil za pripravljanje novih, mladih kadrov — pripadnikov VOS. Maja 1942 je dobil novo nalogo izven Ljubljane. Toda na poti so ga Italijani ujeli in odgnali v taborišče Gonars. Od tod je čez nekaj mesecev skupaj z Borisom Kraigherjem, Mirkom Percem-Makom, Ivanom Bratkom, Ludvikom Pangercem in še nekaterimi pobegnili (31. avgusta 1942). Bil je še zadnji čas, kajti sicer bi jih bili fašisti odkrili (ujeli so jih pod drugimi imeni) in postavili pred sodišče.

Po pobegu iz taborišča je sodeloval na Primorskem in Gorenjskem. V januarju 1943 pa ga je Centralni komitej KPS imenoval za politične-

(Nadaljevanje na 8. strani)

PRVI OSNUTEK PREDLOGA ZA PETLETNI PROGRAM

Kako razumeti prvi osnutek perspektivnega programa?

Razumeti ga moramo kot seznam potreb, želja, seznam tistega kar nimamo pa bi bilo dobro, da bi imeli. Kot seznam potreb, ki so jih sporočile gospodarske organizacije, samoupravni organi, družbeno politične organizacije in posamezniki.

Volilci naj preučijo ta seznam, naj povedo, kaj je resnično najbolj potrebno in kaj manj. Povedo naj kaj žele, da bi se napravilo v naslednjih letih in kaj lahko izpade.

Korekture tega prvega osnutka perspektivnega programa bodo obvezne, saj že ti predlogi nimajo finančnega kritja. Pri tem ne mislimo samo na gospodarske organizacije, pač pa tudi na ostale komunalne, socialne in druge zadeve. Zato je tembolj važno, da se seznam prečisti, najprej na zborih volilcev, da bi potem lahko komisije ljudskega odbora vskladile potrebe s finančnimi možnostmi.

Teh komisij pa se ni treba ustrašiti. Petletni program ni načrt, ki naj bi držal kot pribit za ves čas. To je bolj resolucija o naših potrebah, nekaka bela knjiga o tem, kaj bi radi napravili in če v 5 letih ne bomo mogli napraviti vsega, bomo predvideno pač napravili v 7 letih, 8 itd.

Morda bo naše gospodarstvo v novem gospodarskem sistemu napravilo hitrejši vstop, kot si to zamišljamo danes in bo več sredstev na razpolago. V taki situaciji se ne bomo držali 5-letnega programa, ampak ga bomo prebijali. Toda če ne bomo imeli programa še za naprej, ga ne bomo vedeli s čem prebijati.

Če bo imel vse to v mislih vsak naš občan, ko bo na zborih volilcih razpravljal o perspektivnem programu naše občine, bo gotovo pripomagal k sestavi dobrega 5-letnega programa.

Povečanje proizvodnje v naslednjem 5-letnem planu mora biti prvenstveno rezultat večje produktivnosti dela, boljše izkoriščenosti obstoječih proizvodnih zmogljivosti ter uvajanja sodobnih tehničnih in tehnoloških postopkov ob čedalje večjem uveljavljanju proizvodnje kot upravljavcev.

Investicijska dejavnost nasploh pa mora stremeti predvsem za tem, da se najprej dokončajo začete investicije, nove investicije pa morajo zagotoviti čim večjo rentabilnost vloženih sredstev.

Najprej si oglejmo sedanje stanje gospodarstva v naši občini! Tu ima sedež 94 gospodarskih organizacij, katerih dejavnost pa se ne odvija v celoti v naši občini, temveč tudi izven nje. Po drugi strani pa imamo tu obrate, prodajalne in gradbišča podjetij, ki imajo sedež izven občine. Takih gospodarskih organizacij oziroma obratov je 60, skupno torej 154.

Družbeni bruto produkt, ki so ga ustvarila ta podjetja, obrati, prodajalne in gradbišča na področju naše občine, se je v preteklih letih gibal takole:

1958	16.648.062.000
1959	20.812.607.000
1960	27.603.550.000

medtem ko je bilo povprečno zaposlenih:

1958	8771
1959	9271
1960	10.384

Letno povprečje povečanja družbenega bruto produkta znaša torej 18,3 %, medtem ko znaša letno povprečno povečanje števila zaposlenih 5,8 %.

Izhajajoč iz letnega povprečnega povečanja bruto produkta in na osnovi ocene realizacije za l. 1960, lahko predvidevamo, da bo družbeni bruto produkt znašal leta 1965 63.962.059.000 din ozir. bo za 131,7 % večji kot leta 1960. Število zaposlenih pa bi znašalo 13.769 in bi bilo za 32,6 % večje kot leta 1960. To povečanje pa bo možno doseči, če bo investirano v nove kapacitete povprečno toliko kot zadnja leta. Investicijska sredstva bodo potrebna tudi zato, ker moramo upoštevati zamenjavo izrabljenih osnovnih sredstev, saj znaša ta že sedaj 46,3 %.

Industrija

Industrija predstavlja v gospodarstvu naše občine najmočnejšo panogo, saj znaša njen bruto produkt v letu 1960 23 % celotnega bruto produkta naše občine. V letu 1960 se je gibal takole:

1959	8.888.848.000 din s povprečnim številom zaposlenih 3339
1958	7.546.221.000 din s povprečnim številom zaposlenih 3826
1960	11.984.706.000 din s povprečnim številom zaposlenih 4077

Povprečno letno povečanje znaša 16,2 %, v delovni sili pa 6,9 %.

Če bi se industrijska proizvodnja razvijala tudi v bodoče v tem tempu, bi znašal bruto produkt leta 1965 25.934.904.000 din oziroma bi se povečal za 116,4 %. Delovna sila pa bi se povečala za 1614 oseb oziroma za 39,6 %. Gospodarske organizacije same pa so v svojih perspektivnih planih predvidele, da se bo družbeni bruto produkt povečal le za 65,6 %. Nastaja vprašanje, ka-

tera predvidevanja so pravilna in ali bo mogoče doseči predvideno povečanje v obstoječih kapacitetah oziroma kakšne rekonstrukcije in nove investicije bodo potrebne, da bo doseženo predvideno povečanje.

Podjetja predvidevajo razmeroma visoke investicije, saj znaša vsota predvidenih potreb po investicijskih sredstvih kar 2926 milijonov, od katerih bodo gospodarske organizacije razpolagale le s 1517 milijoni, tako da ostane nekritih preko ene milijarde din investicijskih sredstev. Nastaja vprašanje, od kod kriti ta primanjkljaj. Sredstva, s katerimi bo razpolagal občinski investicijski sklad, ne bodo zadostovala. Če vzamemo za osnovo razpoložljiva sredstva v letošnjem letu, vidimo, da bomo imeli v vseh petih letih na razpolago le 1 milijonov investicijskih sredstev. Ker pa ta sredstva niso namenjena le za gospodarske investicije, temveč tudi za negospodarske, lahko računamo, da bomo imeli za gospodarske investicije na razpolago le polovico te vsote, to se pravi kakih 700 milijonov, ki pa niso namenjeni le industriji, temveč vsem panogam gospodarstva. Če vzamemo za merilo razdelitve ustvarjeni bruto produkt industrije, ugotovimo, da bi bilo na ta način za industrijo na razpolago le 23 % te vsote ali 161 milijonov proti več kot 1 milijardi, kolikor bi potrebovali po programih gospodarskih organizacij. Pri vsem tem pa še niso upoštevane potrebe elektroindustrije kombinata »Iskra«, ker programi še niso izdelani in za katere bo prav tako treba predvideti določena sredstva.

Trgovina

Nagel porast prebivalstva, prvenstveno v novonastalih predelih občine, terja, da posvetimo v perspektivnem planu posebno pozornost trgovini na drobno.

Na eno prodajno enoto je v letu 1958 odpadlo 342 prebivalcev, v letošnjem letu pa že 438 prebivalcev. Ti pokazatelji so zelo neugodni, posebno še, če vemo, da so celi predeli občine takorekoč brez trgovin ozir. so obstoječe kapacitete absolutno nezadostne.

Da bi se to stanje izboljšalo, smo že lani pričeli graditi dva potrošniška centra, enega v Savskem naselju, drugega pa za teren »Boris Kidrič«, in bosta oba še letos izročena svojem namenu. Oba centra bosta poslovala kot samopostrežni trgovini, kar zagotavlja visoko zmogljivost.

V nadaljnji izgradnji trgovske mreže bo treba v naslednjih letih zgraditi še več potrošniških centrov, predvsem v Stožicah s 620 m² prodajne površine in v Kolarjevi ulici z 200 m² prodajne površine.

Za ta dva centra bo potrebno 84 milijonov investicijskih sredstev, ker bi občina gradila le gradbeni del, opremo pa bi prevzelo podjetje Preharna.

Nadaljnja gradnja potrošniških centrov pa je odvisna predvsem od stanovanjske gradnje. V bločnih gradnjah naj bi ta problem bil rešen s tem, da bi v blokih predvideli potrebne prostore za trgovino, ker je praksa pokazala, da tak način, če je pravilno izveden, prav tako zadošča kot potrošniški centri v samostojni stavbi.

Posebno pozornost bo treba posvetiti tudi trgovini na drobno na območju bivše občine Crnuče, kjer je tovrstna trgovina tudi nezadostna za tamkajšnje potrebe. Za severni del Crnuče je predvidena ureditev nove poslovalnice v zgradbi, v kateri je sedaj šivalnica in slaščičarna, za kar bo potrebnih 10 milijonov. Trgovina Center pa predvideva razširitev poslovalnice in obnovo opreme v znesku 9 milijonov. V Dolu, kjer je sedaj trgovina v neprimernih prostorih in pretežna nevarnost, da bo sanitarna inspekcija prepovedala nadaljnje poslovanje, je predvidena gradnja novega posloja. Skupno z opremo bi za to potrebovali okrog 20 milijonov. V Podgorici je samo ena trgovina z majhno kapaciteto, ki v perspektivi ne bo več zadoščala. Predvidevamo gradnjo nove stavbe v vrednosti 27 milijonov. Trgovina sama ne bo razpolagala s potrebnimi investicijskimi sredstvi ter bo

Obrt

Obrtno dejavnost delimo v dve glavni skupini, in sicer: v obrt, ki služi vsakodnevni zadovoljevanju potreb prebivalstva ali uslužnostno obrt in v obrt, ki dopolnjuje proizvodnjo blaga in investicijsko dejavnost ali tzv. proizvodno obrt.

Struktura obstoječe obrti družbenega sektorja v naši občini močno gravitira k drugi skupini, to je k proizvodni obrti, medtem ko je uslužnostna obrt le slabo zastopana.

Zato se bo perspektivni razvoj obrti odvijal predvsem v jačanju socialistične uslužnostne dejavnosti, posebno v novonastalih stanovanjskih predelih, kjer tovrstna obrt sploh ne obstaja. Nujno je treba preiti k industrializaciji določenih obrtnih uslug in ustanovljati večje obrate, ki bi krili potrebe celega mesta, v posameznih strnjenih naseljih oz. področjih pa organizirati le sprejemališča. Na ta način bi se dale organizirati popravilnice čevljev, kemične čistilnice, pralnice in v določeni meri tudi druge uslužnostne dejavnosti.

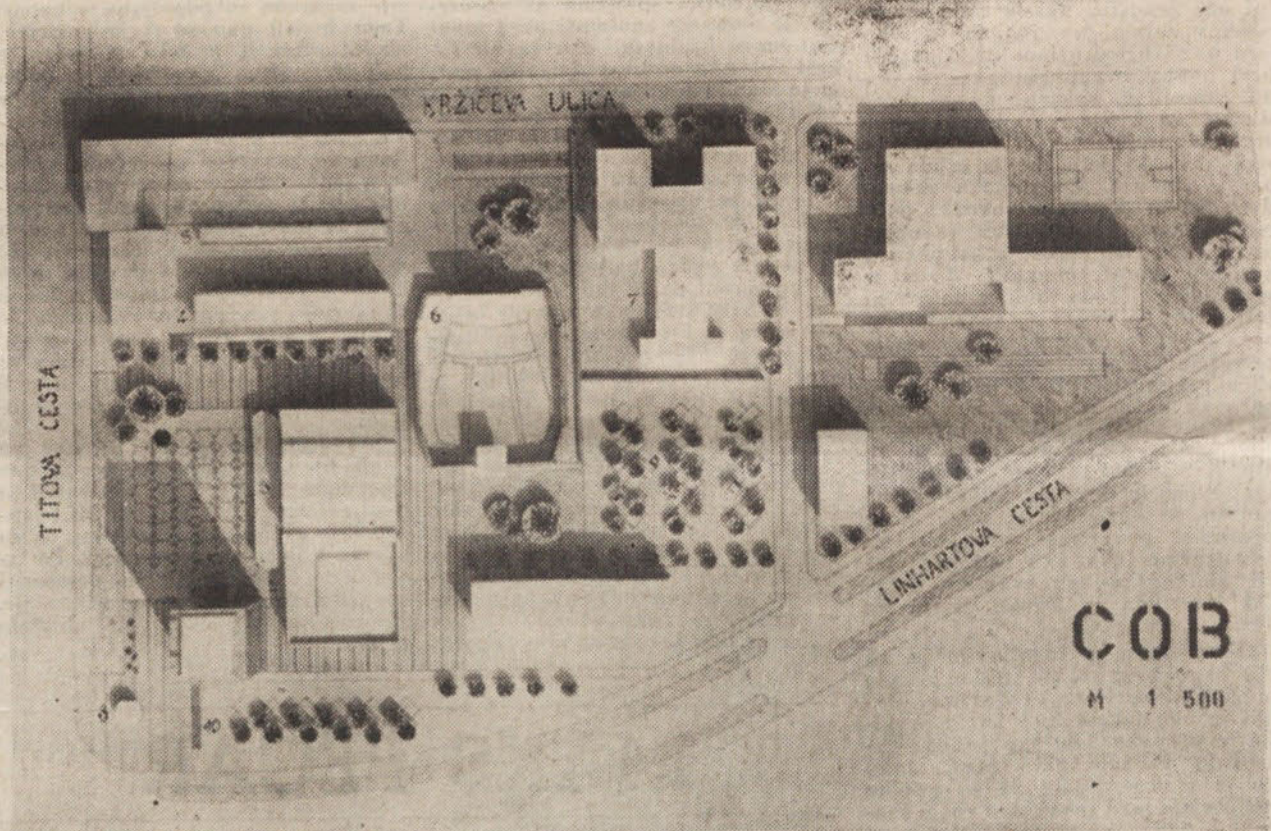
Del potreb po obrtnih uslugah krijejo stanovanjske skupnosti preko svojih servisov, vendar še vedno premalo. Zato se je že v preteklih

sredstev vršili pritisk na druga družbena sredstva. Zavedati pa se morajo, da sredstva še zdaj ne bodo zadostovala za izkazane potrebe, in morajo takoj pristopiti k rebalansu svojih investicijskih programov, predvsem v smeri čimvečjega angažiranja lastnih sredstev oziroma podaljšanja roka dovršitev investicij v daljše obdobje.

Izhajajoč iz dosedanjih uspehov te panoge in ob upoštevanju realne možnosti investiranja, predvidevamo, da se bo družbeni bruto produkt povečal v naslednjih petih letih povprečno za 11,7 % letno, medtem ko bi se delovna sila povečala povprečno le za 6,3 % letno.

Komunala

Kot komunalno podjetje nastopa v gospodarstvu naše občine le podjetje Elektro Ljubljana-okolica, ki pa pravzaprav že prerašča okvir komunalnega podjetja v ožjem smislu besede, saj se dejavnost tega podjetja odvija na teritoriji celotnega ljubljanskega okraja. Osnovna dejavnost podjetja je distribucija električne energije, poleg tega pa izvršuje podjetje tudi investicijsko dejavnost v izgradnji električnega omrežja ter vzdrževalna dela na obstoječem omrežju.

Bodoči občinski center 1. stavba ObLO, 2. restavracija, 3. kulturni dom, 4. trgovine in obrti, 5. garaže, 6. letni kino, 7. zdravstveni dom, 8. kioski, 9-10. parking

treba vsa ta sredstva predvideti v občinskem investicijskem skladu ali pa v obliki prispevka gospodarskih organizacij.

Z gradnjo potrošniških centrov pa problem trgovine na drobno še ne bo v celoti rešen. Ob Titovi cesti imamo še celo vrsto lokalov, ki so nenamensko zasedeni. Na podlagi odloka o namembnosti lokalov je posebna komisija določila namen vsakega lokala, s tem pa so dane možnosti stanovanjskim skupnostim, da preko hišnih svetov uredijo zasedbo posameznih lokalov, tako kot to ustreza potrebam njihovega področja. Na ta način bi se pridobile z razmeroma majhnimi stroški velike prodajne površine za trgovino na drobno, skladno z lokalnimi potrebami.

Za gospodarstvo naše občine pa je zelo pomembna tudi trgovina na debelo. Zastopa jo šest podjetij, ki imajo večinoma svoje poslovalnice raztresene tako rekoč po vsej državi. Velik problem naših podjetij so raztreseni poslovni prostori, predvsem skladišča. Razen dveh podjetij imajo vsa podjetja skladišča ločena od sedeža podjetja, kar v določeni meri otežkoča poslovanje.

Upoštevajoč razširitev trgovinskih kapacitet, tako trgovine na drobno kot trgovine na debelo, se bo promet v trgovini povečal v naslednjih petih letih letno povprečno za 13,8 %, medtem ko bi se bruto produkt povečal za 14,1 %. Z ozirom na to, da bodo v trgovini na drobno bazirale kapacitete predvsem na samopostrežbi, se bo število zaposlenih povečalo povprečno le za 9,3 % letno.

letih pristopilo k realizaciji obrtniških centrov, in sicer najprej v Savskem naselju, kjer je stanje najbolj kritično.

V uslužnostno obrt spada tudi avtoremontna dejavnost. Obstoječe kapacitete, ki jih imamo v podjetjih Avtoobnova, Avtomehanika in Motouниверzal, že danes ne krijejo potreb, posebno še, ker se vse tri nahajajo v neprimernih in premajhnih prostorih. Zato se predvideva gradnja novih obrtnih prostorov za vsa tri podjetja, ki bi bili zgrajeni predvsem ob Titovi cesti ali v neposredni bližini.

Tudi takozvana proizvodna obrt ima v programu obsežne investicije, pri katerih pa opazimo močan pritisk na sredstva občinskega investicijskega sklada. Ker so ta sredstva, kot že omenjeno, zelo omejena, so izgledi, da bi lahko ugodili tem zahtevam, zelo majhni. Tako na primer predvideva podjetje Instalacija za razširitev ključavničarske delavnice in nabavo strojne opreme znesek 107,7 milijona, od katerega pa razpolaga z lastnimi sredstvi v višini 93,5 milijona, ostalo pa bi krila s posojilom.

Kleparsko-inštalaterska delavnica, ki dosedaj pravih poslovnih prostorov pravzaprav sploh ni imela, je že pričela z gradnjo delavnice ter so v ta namen že v letošnjem planu predvidena sredstva v višini 6 milijonov. 4,5 milijona bi delavnica prispevala lastnih sredstev, za dokončanje pa bo treba še v naslednjih letih predvideti 22 milijonov.

Obrtne gospodarske organizacije predvidevajo znatne investicije, za katere pa imajo same le del sredstev, vtem ko bodo glede ostalih

Razvoj podjetja je odvisen od razpoložljivih količin električne energije in potreb oskrbovanega področja. Po predvidevanjih gospodarske organizacije se bo družbeni bruto produkt povečal v letu 1965 za 27,5 % nasproti letu 1960. Pri distribuciji električne energije pa ni važna samo količina, temveč predvsem kvaliteta distribuirane električne energije. V tej smeri je izdelan investicijski program tega podjetja za naslednjih pet let. V okviru naše občine je predvidena gradnja poslovnih stavb s številno delavnico in obratno poslopje v Crnuči ter razširitev nizkonapetostnega omrežja na področju bivše občine Crnuče.

Vsa ostala investicijska dejavnost podjetja se bo izvrševala na področjih drugih občin. Celotna vrednost predvidenih investicij znaša 1.488 milijonov, od katerih krije podjetje z lastnimi sredstvi 871 milijonov, vtem ko predvideva dobiti ostala sredstva s posojili.

Gradbeništvo

V gradbeništvu niso zastopana le prava gradbena podjetja, temveč tudi projektantske organizacije in gradbeno-montažna podjetja.

Industrijski biro se bavi s projektiranjem industrijskih objektov in predvideva močno razširitev svoje dejavnosti. Podjetje Projekt-nizke zgradbe pa bo moralo svojo dejavnost v naslednjih letih verjetno zmanjšati, ker ne bo več takih potreb po cestnih projektih kot dosedaj, ozir. bo treba preiti na druga področja projektiranja.

(Nadaljevanje na 7. strani)

PRVI OSNUTEK PREDLOGA ZA PETLETNI PROGRAM

Med gradbeno montažnimi podjetji predvideva največji porast podjetje Elektrosignal, katerega investicijski program predvideva gradnjo delavnic in upravne stavbe v skupni vrednosti 1.130 milijonov. Načrti za te novogradnje so že v izdelavi, nastaja pa vprašanje, kje dobiti sredstva za tako obsežno investicijo, ki pa je vsekakor ekonomsko utemeljena. Podjetje samo bo razpolagalo le s 405 milijoni, ostala sredstva pa bo moralo dobiti preko posojil.

V zadnjih letih se je močno povečal obseg dejavnosti podjetja Obnova, kateremu pa primanjkuje strojne opreme, zato predvideva v naslednjih letih znatne investicije za gradnjo skladišč in delavnic, predvsem pa za nabavo opreme. Celotne investicije bi znašale 362 milijonov, za katere bi podjetje razpolagalo s 180 milijoni, ostala sredstva pa bi dobili preko zveznih in republiških natečajev.

Gradbena dejavnost na področju naše občine se bo še nadalje razvijala v nezmanjšanem tempu. V naslednjem petletnem obdobju bo predvidoma gradbeno obdelan celoten kompleks med Titovo in Vodovodno cesto, nadaljevala se bo gradnja Savskega naselja v smeri proti razstavišču. Nadaljevalo se bo z izgradnjo gospodarskega razstavišča, eno največjih gradbišč pa bo ureditev železniškega vozlišča. Jasno je, da bodo pri tako obsežni gradnji sodelovala tudi druga podjetja, ki imajo sedeže izven naše občine, kot Gradis, Tehnika, Slovenija ceste, Gradbenik Izola, Dolenjsko gradbeno podjetje Grosuplje in druga. Kaj in v kakšnem obsegu bo gradilo posamezno podjetje, pa je težko predvideti.

Ne glede na to pa lahko po obsegu gradenj, ki se predvidevajo, računamo, da se bo družbeni bruto produkt v gradbeništvu povečal v letu 1965 za 129,3 % nasproti letu 1960 oziroma letno za 19,1 %.

Kljub razmeroma visokim investicijam, ki jih predvideva ta stroka, pa problem mehanizacije gradbenišтва še ne bo rešen. Tempo gradenj bo težal čedalje večjo mehanizacijo, opremljenost gradbenih podjetij, ki pa se ne sme omejiti le na povečanje števila klasičnih gradbenih strojev, kot so mešalci, vibratorji in dvigala, temveč bodo morala podjetja preiti tudi na nabavo opreme za zaključna gradbena dela, ki pa se v sodobnem gradbeništvu opravljajo strojno.

Kmetijstvo

Vseh kmetijskih zemljišč v občini je 3280 ha. Zemljišča se bodo v petih letih predvidoma zadržala na 20 ha površine, zato tudi plan predvideva zmanjšanje površine za 20 hektarov.

Na območju ObLO Ljubljana-Bežigrad ni državnega posestva za upravnim in gospodarskim poslovanjem. V letu 1962/63 se načrtavata ustanoviti 2 kmetijska obrata kmetijskega gospodarstva »Agrokombinat« v Ljubljani, in sicer na področju melioriranih kmetijskih površin med vasi Dobrava in Nadgorica ter na področju njivskih površin Savlje-Kleče, kjer že danes obstaja dovolj zemljišč SLP, ki jih obdeluje kmetijski obrat Zadobrova. Kmetijsko gospodarstvo »Agrokombinat« danes obdeluje vsa SLP in najeta zemljišča za specializirano živinorejsko proizvodnjo. Zemljišča tega gospodarstva se bodo v 5 letih povečala od sedanjih 255 ha na 450 ha, kjer bo organizirana proizvodnja krme za živino. Ta se bo v glavnem izboljšala s hidro-in agromelioracijami iz sedanjih slabših, po pedološkem sestavu travniških, pašniških in gozdnih površin. Predvideva se, da se bodo v tem 5-letnem obdobju povečale njivske površine od sedanjih 1570 ha v letu 1960 na 1760 ha v letu 1965.

Na področju občine je KZ Črnuče z dvema podružnicama (Ježica in Dol-Bericevo). Od njih se pričakuje, da bodo izpolnile organizacijsko delo, pospešile proizvodnjo, povečale produktivnost dela ter se borile za zmanjšanje proizvodnih stroškov. V ta namen bodo posegale v intenzivno pogodbeno sodelovanje s kmetijskimi proizvajalci. V pogodbenem sodelovanju bodo v glavnem proizvajali povrtnine in krmne rastline, v manjšem obsegu tudi žita. V 5 letih se bo plan pogodbenega sodelovanja povečal od sedanjih 278 ha v letu 1960 na 670 ha v letu 1965.

Po fizičnem obsegu je vrednost kmetijske proizvodnje v letu 1960

za vse sektorje 454.719.700 din, ki se bo do leta 1965 povečala na 740.568.500 din. Ker bo družbeni sektor prideloval le krmne rastline za živinorejsko proizvodnjo na zemljiščih SLP ter v zakup vzetih zemljiščih, se bo vrednost vse kmetijske proizvodnje povečala do leta 1965 za 63 %.

Gostinstvo in turizem

Gostinske kapacitete, ki obstajajo na področju naše občine, so v celoti izkoriščene in ne moremo računati na kako bistveno povečanje gostinskega prometa. Ker pa spada urejena gostinska mreža prav tako k družbenemu standardu delovnega človeka kot trgovina, bo treba misliti na razširitev gostinske mreže. Tudi tu se kot pereč problem pokaže Savsko naselje, ki nima nikakih gostinskih kapacitet. Predvidena je gradnja obrata družbene prehrane v neposredni bližini obrniškega centra, za kar bo potrebnih okrog 100 milijonov investicijskih sredstev. V domu stanovanjskih skupnosti pa je predvidena elitna restavracija z družbenimi prostori.

Z gradnjo nove trase Linhartove ceste bo porušena stavba, v kateri se nahaja gostišče Kačič. Izpadle kapacitete pa bodo nadomeščene z gradnjo velike restavracije, ki bo zgrajena v sklopu občinskega centra.

Gospodarsko razstavišče bo z nadaljnjo izgradnjo in po ureditvi železniškega vozlišča postalo pomembno shajališče poslovnih ljudi ter obiskovalcev razstav. Ugotoviti pa moramo, da v tem kompleksu pravzaprav ni nikakih gostinskih kapacitet oz. obstoječe ne zadoščajo in so neprimerne. Predvideva se več variant rešitve tega vprašanja. V okviru obstoječega bifeja v kletnih prostorih glavne dvorane bi bilo možno urediti restavracijo, ki bi imela poleg notranjih prostorov tudi vrtno kapaciteto. Po drugi varianti bi se za restavracijo uporabili prostori male okrogle hale, tzv. »Jurčeka«, kjer pa bi bilo poslovanje omejeno samo na določena obdobja, ker bi se v tem prostoru še nadalje organizirale razstave.

V stavbi akademskega kolegija (Festivalna dvorana) so v spodnjem delu stavbe gradbeno že prirejeni prostori za restavracijo, vendar se ti prostori trenutno uporabljajo za skladišča. Predvideti je treba, da se ti prostori, pa četudi v daljši perspektivi, usposobijo za gostinstvo, kateremu so bili namenjeni že ob gradnji sami.

V gostinskem, predvsem pa turističnem pogledu bi treba reševati rekreacijski predel ob Savi. Obstoječe kapacitete, to je kopališče, gostišče in camping, so zelo primitivne in ne odgovarjajo svojemu namenu. Načrti za ureditev celotnega kompleksa so že v izdelavi in bo znašala celotna investicija predvidoma okrog 450 milijonov.

V kolikor bo možno realizirati vse predvidene investicije, za kar pa bo potrebno okrog 600 milijonov, se bo promet v gostinstvu povečal do leta 1965 za 82 % ali za 12,7 % letno.

Iz kratkega pregleda predvidene razvoja posameznih gospodarskih organizacij in posameznih panog v luči investicijske dejavnosti vidimo, da predvidevajo gospodarske organizacije znatne investicije za razširitev svojih proizvodnih kapacitet.

Nehote pa se nam vsiljuje vprašanje, ali so vse te investicije res nujno potrebne in vedno ekonomsko upravičene. Predvsem nam mora biti jasno, da takih sredstev, kot so jih predvidele gospodarske organizacije, niti v najbolj idealnih prilikah ne bo na razpolago.

Iz prenekaterega plana se vidi, da je bil plan investicij namerno postavljen na zelo široki osnovi. Nerazumljivo je, da nekatere gospodarske organizacije predvidevajo, da bodo dobile iz občinskega investicijskega sklada kar polovico razpoložljivih sredstev. Vsem takim gospodarskim organizacijam mora biti jasno, da takih sredstev, kot so jih predvidele, nikakor ne bodo mogle dobiti. Sredstva občinskega investicijskega sklada so namenjena tudi za negospodarske investicije, in sicer se bodo predvidoma uporabila v razmerju 50 % : 50 %. Na osnovi lastnih sredstev občinskega sklada bo v petih letih na

razpolago približno 1.400 milijonov, od katerih odpade torej 700 milijonov za gospodarske investicije, 700 milijonov pa za negospodarske. V okviru teh sredstev se bodo odobravala posojila skladno s predvidenim programom razvoja posameznih panog in ob upoštevanju ekonomičnosti posameznih investicij.

Vse realne investicije, ki ne bodo imele kritja v 5-letnem obdobju, pa je treba planirati na daljši rok 7 ali 10 let.

Zdravstvena služba

Zdravstveni dom. Z gradnjo se je že pričelo, in sicer v bližini bežigradske gimnazije oziroma v območju bodočega občinskega centra. Dom bo stal 280 milijonov din.

Ambulantni prostori za sektor Ježica-Stožice. Ti prostori bodo služili za preventivno zdravstveno dejavnost, splošno ambulantno, zobno ambulantno itd. Potrebni bo okrog 10 milijonov din.

Lekarna Bežigrad — adaptacija K dosedanjim prostorom bi bilo potrebno doizdati nove, in sicer na dvorišču obstoječe stavbe. Za to bi potrebovali okrog 30 milijonov din, 4 milijoni pa so potrebni za dopolnilno opremo lekarne ne glede na to, ali se bo povečala ali ne.

Solanje zdravstvenega kadra Z razvojem zdravstvene službe narašča potreba po zdravstvenem kadru. Tega si lahko preskrbimo s solanjem ali z dodelitvijo družinskih zdravnikov. Ker je prva varianta cenejša, planiramo za štipendiranje in specializacijo zdrav-

tra je predvidena v okviru zdravstvenega doma. Njegova naloga pa je strokovno obravnavanje socialnih problemov.

Družinska stanovanja. — Ker družine nerade jemljejo otroke v rejo, bi se jih pridobilo s stanovanji. Tako družina bi bila potem obvezana, da sprejme v rejo 2—3 otroke. Zato je planirano 8 stanovanj in bi bilo potrebno 32 milijonov din.

Delavnice za poklicno usposabljanje mladoletnikov. — Problematični mladoletniki bi se v teh delavnicah priučevali s pomočjo socialnega centra in mojstra. Ko bi se mladoletnik uravnovesil, bi učenje nadaljeval v rednem solanju. Take delavnice naj bi organizirale same gospodarske organizacije, ljudski odbor pa naj bi prispeval okrog 40 milijonov din.

Dom upokoencev. — Za uspešno delo pri splošni zaščiti odraslih planiramo gradnjo doma za upokoence s kapaciteto 80 oseb, v višini kakih 240.000.000 din. Na območju naše občine imamo evidentiranih približno 40 primerov upokoencev, ki bi bili potrebni sprejema v dom zaradi zapuščenosti in starostne onemoglosti, ki pa imajo tolikšno pokojnino, da bi polno oskrbovali plačevali sami, domovi onemoglih pa jih ne morejo sprejeti zaradi prenatrpanosti. 20 primerov imamo starih zakoncev, ki se ne morejo več oskrbovati sami, 20 primerov pa je takih, ki so potrebni domske zaštite začasno zaradi obolenosti kot rekonvalescenti.

Servis za pomoč otrokom, starim in bolnim na domu. — Za organizacijo servisne službe, ki jo je treba urediti v sklopu stanovanjske skupnosti ali pa v občinskem centru, planiramo 1.000.000 din, in si-

7. Ureditev jame za Stadionom ob Vodovodni cesti — za letno igrišče Partizana, šole, športna društva Odred, Olimpije, za vaješke šole, za športne dneve itd. Stroški bodo znašali okrog 12.000.000 din.

8. Ureditev igrišča pred Stadionom: za košarko, roketmet itd., kar bo lahko pomagala urediti tudi Vajenska šola raznih strok. Stroški bi znašali 5.000.000 din.

9. Rekreacijski prostor ob Savi z dvema manjšima bazenoma (WC, pitna voda, garderoba, ležalniki) brez gostinskih prostorov, kar bi stalo okrog 30.000.000 din.

10. Ureditev jame ob Podmilščakov ul. za potrebe zimskega športnega pionirjev in mladine, kar je začela urejati Stanovanjska skupnost Stadion (majhna skakalnica itd.). Predvideni stroški bi bili 5.000.000 din.

11. Ureditev igrišča v Savskem naselju ob novozgrajenem trgovskem centru bi stala okrog 4.000.000 din.

Domovi igre in dela

Vrtec v Topniški ulici za gimnazijo

Za vrtec že obstajajo idejne skice. Ta varstveno vzgojni zavod za približno 150 otrok od 2. do 15. leta bo imel tudi kuhinjo in igrišče.

Ker zahteva zavod s predšolskimi otroki tudi mnogo stranskih prostorov, svojo jedilnico in igralnico, bo treba načrte prikriti po sodobnih načelih. Tu bo treba predvideti tudi razne delavnice za tehnične krožke. Stroški bodo znašali okrog 60.000.000 din.

Otroški vrtec pri novi osnovni šoli v Stožicah

Predvidoma bo v tem vrtcu 100 do 120 otrok. Po predračunu iz leta 1960 bi vrtec stal 41 milijonov.

Pionirski dom v Endliherjevi ulici v Savskem naselju

Ta dom ima trenutno še zasedene vse prostore s strankami. Ko se bodo te izselile, bo možno preurediti prostore v Pionirski dom za predšolske in šolske otroke. Ima tudi primeren vrt. Za preureditev prostorov in potrebno opremo ima na razpolago stanovanjska skupnost 2.000.000 din, občina pa prispeva iz družbenih sredstev tudi 2 milijona din.

Otroški vrtec v Savskem naselju

Ta je v glavnem že dograjen, le kuhinja še ni končana, ker je bila prvotno zamišljena za oskrbo 120 otrok, sedaj pa bo oskrbovala 240 otrok. Po zavrtilih Toplovoda bo kuhinja sposobna za obratovanje 1. septembra 1961.

Šole in ljudska prosveta

1. Gradnja osnovne šole s telovadnico v Stožicah s 15 učilnicami, mlečno kuhinjo, z delavnicami, risalnicami itd. Šola in telovadnica je že v gradnji. Vse to bo stalo 185 milijonov dinarjev.

2. Gradnja osnovne šole za potrebe terena Savsko naselje in Boris Kidrič. Sedanja šola je že premajhna za 3 razrede. Verjetno bo ta šola v sklopu novega učiteljskega ob podvozu na Smartinski cesti. Stroški bodo znašali okrog 185 milijonov din.

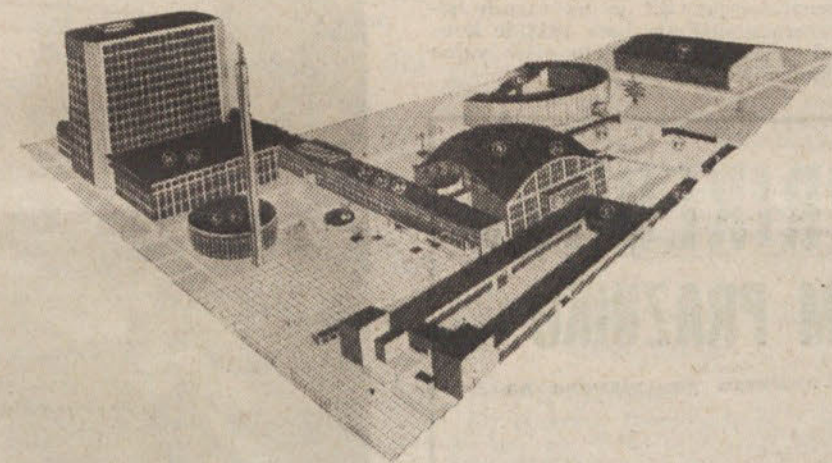
3. Ureditev kotlarne v Savskem naselju in priključek šole, vrtca in telovadnice na to kotlarno. Predvideni stroški bodo 14.000.000 din.

4. Dom ljudske prosvete za teren Bežigrad, Boris Kidrič in Stadion. Dom bo služil za ljudsko prosvetno dejavnost 600 članov Svobode Bežigrad, Delavsko univerzo in Glasbeno šolo. Izgradil naj bi se v okviru občinskega centra, stroški pa bi znašali 150.000.000 din.

5. Dokončanje adaptiranega doma Svobode na Ježici. Ta dom je bil v letu 1959 renoviran. Prizidali smo mu garderobo za igralce, WC in vežo z blagajno v vrednosti 1 milijona din. Potrebno je še urediti fasado in notranje prostore, za kar bi bilo potrebno še 1.500.000 dinarjev.

6. Osnovni šoli na Ježici je treba preurediti lesena stranišča v angleška, za kar bo potrebno 2.000.000 dinarjev.

(Nadaljevanje na 11. strani)

Gospodarsko razstavišče se bo razširilo, za kar so že začeli z deli. Poleg GR pa bo 12 nadstropna poslovna stavba Trgovinske zbornice LR Slovenije

stvenega kadra 8.000.000 din, in to za naslednji zdravstveni kader:

a) višji zdravstveni kader: zdravnik za otroške bolezni, očne bolezni, rentgenologa, 5 zobozdravnikov, dva industrijska higienika in 1 farmacevt.

b) srednji zdravstveni kader: 8 medicinskih sester, predvsem za tista delovna mesta, ki vršijo preventivno zdravstveno zaščitno delo (obratne ambulate, dispanzer za otroke in žene, šolska ambulanta in terenska patronažna služba). Dva sanitarna tehnika za sanitarno inšpekcijsko službo, dva zobotehnika, 1 rentgenskega tehnika in 1 fizioterapevtko.

c) nižji zdravstveni kader: 12 bolničark (dve za nego bolnika na domu, ostale pa za delo v ordinacijah pri asistiranju zdravnikom in v zdravstveni administraciji), 6 zobnih asistentk za asistenco pri zobozdravnikih.

Socialna služba

Za mesečne socialne podpore vseh vrst predvidevamo, da bo v 5 letih potrebnih 98 milijonov din.

Za enkratno denarno pomoč predvidevamo, da bo potrebno 8 milijonov din.

Za pomoč šolskim mlečnim kuhinjam bo potrebno 17 milijonov 500.000 din.

Za pomoč počitniškim letovanjem bo potrebno okrog 15 milijonov din. Skupno za socialno pomoč v raznih oblikah v 5 letih 138 milijonov din.

Socialni center bo treba ustanoviti kot zavod, ki bo potreboval letno okrog 6 milijonov din vzdrževalnine (za 4 leta 24 milijonov din) za opremo pa bo potrebno 4 milijone 500.000 din. Ustanovitev tega cen-

cer za nabavo najnujnejših pripomočkov, ki so potrebni pri strokovni in gospodinski negi oskrbovanca na domu.

Solske mlečne kuhinje. — Za nabavo dopolnilne opreme (ki je v večini šol iztrošena) in higienizacijsko izboljšanje prostorov, v katerih se sedaj nahajajo šolske kuhinje, planiramo 4.000.000 din.

Počitniška letovanja. — Za delno adaptacijo in ureditev prostorov v Novem gradu planiramo 5 milijonov din. Za bazo dnevnih letovanj v občini bo potrebno 2 milijona din, za bazo taborjenja ob morju pa 4 milijone din. Skupno 11 milijonov din.

Telesna vzgoja

1. Gradnja dveh telovadnic, bazena in hišnikovega stanovanja v Savskem naselju za 1150 šolskih otrok in društvo Partizan. Predvideni stroški znašajo 90.000.000 din.

2. Dokončanje ureditve igrišč za šolo in vrtec — okrog šolskega centra Savsko naselje (načrti, asfaltiranje, igrala, plezala itd.). Ta ureditev bo stala okrog 25.000.000 din.

3. Telovadnica pri gimnaziji v Peričevi ulici za potrebe gimnazije, osemletke in Partizana. Gimnazija ima 24 oddelkov. Sedaj izvajajo le po eno uro telesne vzgoje v telovadnici namesto treh. Predvideni stroški znašajo 65.000.000 din.

4. Telovadnica pri šoli v Dolu, ki bo služila tudi TVD Partizan. Stroški znašajo 35.000.000 din.

5. Ureditev igrišča pri Partizanu na Ježici ob novourejeni telovadnici za potrebe društva in šole, kar bo stalo 4.000.000 din.

6. Igrišče za nogomet in športne igre v Mali vasi bo stalo 5.500.000 din.

(Nadaljevanje s 5. strani)

ga sekretarja Gorenjske cone. Neki ribič iz Zirov ga je izdal s kurirjem Dolencem in komandantom Fazanom vred. Gestapovci so jih obkolili. V boju mu je, čeprav hudo ranjenemu, uspelo, da se je prebil skozi obroč in je neprestano streljal na sovražnike. Gestapovci so ponovno zožili obroč okrog njega

in komandanta Fazana. Da ne bi živa padla v sovražnikove roke, sta se sama ustrelila s poslednjima krogama. Bilo je to 14. januarja 1943 v Srednji vasi v Poljanski dolini na Gorenjskem.

Franc Ravbar je ustanovil in organiziral VOS v Ljubljani in je bil med najhrabrejšimi njegovimi pripadniki. Za narodnega heroja je bil proglašen 5. julija 1951.

FRANC TAVČAR-Rok

Rodil se je Starih Jaršah 29 v Ljubljani. Student. Član KPJ od 15. VII. 1941. V NOB od 1941. leta. Danes je generalmajor JLA. Za narodnega heroja je bil imenovan 27. XI. 1953.

Franc Tavčar je sin revnega delavca. Solal se je v težkih življenjskih pogojih. Po končani gimnaziji je služil vojaški rok v šoli za rezervne oficirje.

Oče, ki je bil organiziran v naprednih sindikatih, mu je dal prve pojme o delavskem gibanju in o borbi delavcev za boljše življenje. Tako se je l. 1941 začel zanimati za politične probleme. Vključil se je v napredno organizacijo kmečke in delavske mladine. Ko je julija 1941 postal član KPJ, je odšel v ilegalno in začel delati v organizacijah OF. Kmalu je postal član okrajnega komiteja Partije v enem izmed tedanjih rajonov Ljubljane. Zadolžen je bil za vojaška

vprašanja in za vprašanja širjenja vstaje. Istočasno je končal tudi ilegalni nižji partijski tečaj. Kot ilegalac je delal v Ljubljani do januarja 1942, ko se je pridružil partizanom. Pozneje je zopet sodeloval v številnih akcijah ilegalnih skupin VOS na terenih Ljubljane. Julija 1942 je ponovno odšel iz Ljubljane in se priključil operativnim enotam NOV.

Po navodilu glavnega štaba NOV in PO Slovenije je marca 1943 odšel na področje Julijske Krajine. Od tam se je vrnil septembra z Gradnikovo brigado kot njen politični komisar. Z brigado se je potem bojeval na Dolenskem in Notranjskem.

Dolgo časa je bil Tavčar tudi v brigadi Toneta Tomšiča. Leta 1944 je delal v Glavnem štabu Slovenije, a istočasno je bil tudi namestnik komandanta VII. Korpusa NOV Jugoslavije. V zadnjih mesecih vojne je bil pri ustanovitvi enot Korpusa narodne obrambe Jugoslavije imenovan za načelnika štaba enot Korpusa narodne obrambe Jugoslavije v Sloveniji. Leta 1946 je postal komandant slovenske divizije KNOJ.

Tavčar je bil iznajdljiv in sposoben diverzant, partizanski komandir in komandant. Bil je izredno hraber. Posebno se je izkazal pri prebijanju Drugega bataljona Tomšičeve brigade iz italijanskega obroča leta 1942, v bojih na Meteljniku, pri prebijanju Gregorčičeve brigade čez Nadižo v Julijski Krajini, v bojih na Stolu, Črnem vrhu, Kolovratu, v bojih na Kravji peči pri Ljubljani, pri Žužemberku, Trebnjem, itd.

Med vojno je bil dvakrat ranjen in je izgubil roko. Po osvoboditvi je ostal v JLA, kjer je še danes kot generalmajor. Bil je na raznih odgovornih službah. Leta 1953 je končal inženirsko fakulteto višje vojne akademije JLA.

DELAVSKA UNIVERZA »CENE ŠTUPAR«

Na 10. seji upravnega odbora Delavske univerze Ljubljana-Bežigrad so obravnavali najprej izčrpno poročilo vodje 1. oddelka Jerka Bodlaja o idejnopolitičnem izobraževanju in ga v celoti odobrili, sprejeli nova

pravila zavoda, ki dajejo večjo vlogo delovnemu kolektivu in upravnemu odboru, rešili še nekatere tekoče probleme, nato pa sklenili, da bo v bodoče zavod nosil ime po črnškem prvoborcu Cenetu Štuparju-Matevožu.

Cene Štupar-Matevž je bil rojen 22. 1. 1910. Že v rani mladosti mu je umrl oče. Mati je vzgajala tri sinove in skrbela zanje z nekaj malo lastne zemlje. Cene je bil izredno nadarjen, ni pa imel možnosti, da bi študiral, temveč se je po dovršitvi triletnice na Črnučah udeležil pri raznih delih in si sam služil kruh. Zaradi lepega značaja je bil zelo priljubljen med ljudmi, mati pa se je bala za svojega sina, ker je Cene že tedaj razmišljal o tem, kako uresničiti Marxove in Leninove nauke. Zahajal je med borce delavskega pokreta v Ljubljani in dobil zaposlitev v tovarni pliša »EIFLER«, kjer je organiziral akcije delavstva proti izkoriščanju lastnikov. Študij in prakso je prevzel s Francem Leskovškim-Lukom in ostalimi vodji delavskega pokreta v Sloveniji.

Bil je voditelj velike tekstilne stavke v tovarni »EIFLER«. Ob ustanovitvi »SVOBODE« leta 1932 v Črnučah je prevzel vodstvo in bil urednik glasila »PRAVICA«. Z Maksom Pečarjem in Francetom Raubarjem je vzgajal nove partijske kadre in revolucionarje ter organiziral vse tedanje akcije v Črnučah. Bil je že tedaj preganjan in zaprt, toda Cene ni nikdar klonil in izgubil vere v svoj cilj, da doseže revolucionarnost med ljudmi in vzbudi zavest delav-

oddajno postajo in tiskarno OF. Kmalu pa so ga Italijani s pomočjo domačih izdajalcev aretirali in z njim tudi hčerko Franca Leskovška in še eno tovarišico. Odpeljan je bil v Polje na belogardijsko postojanko, kjer se je znal dobro zagovarjati. Od tu so ga odpeljali v takratno Mišičevo kasarno. Tam so ga zasiljevali in zelo mučili. Sam je pripovedoval, da so mu nastavliali razne predmete na obzidje kasarne, ga budili ob raznih nočnih urah, da bi šel pobirati predmete z namenom, da hoče pobegniti, da bi ga ustrelili. Ker niso imeli dokazov, so ga odpeljali 8. septembra 1943 na sodišče.

Ko je Italija kapitulirala, so ga prevzeli Nemci in ga pripeljali v Sentvid. Od tam je z nekim tovarišem ušel, prebrodil Savo in prišel na obrobek gozda nad rojstno hišo v Črnučah. Z žvižgom in s pomočjo Martina Petriča in njegove žene se mu je posrečilo poklicati brata Petra. Prinesli so jima suhe obleke in hrane.

Bil je zelo bolehen, zato se je zdrževal bolj na terenu. 15. novembra 1944 je šel v partizansko taborišče pod Dobenom s tovarišem Slavkom Trampužem, kamor so jima po zasneženih poti sledili gestapovci in ju obkolili. Trampuž je srečno ušel. Cene Štupar pa je bil bolan in ni mogel uiti. Boril se je do zadnjega

Cene Štupar

24. junij

(Nadaljevanje s 1. strani)

- požgala in uničila je žitarice izseljenih,
- likvidirala domačega izdajalca Majheniča v Črnučah,
- prekinila telefonske zveze med Ljubljano in Kamnikom,
- minirala kanal na cesti I. reda v Dobravi pri Črnučah,
- minirala most na cesti III. reda v Sp. Gameljnah,
- iz zasede napadla nemške policiste,
- požgala nemški kamion v Tacnu,
- pri Skaručni napadla nemško kolono,
- pri Smedniku likvidirala dva gestapovska ogleduha,
- borba v gozdu nad Rašico z nemško patruljo,
- razbila osebni nemški avtomobil in likvidirala 5 nemških oficirjev in gestapovcev na Rašici.

Poleg teh pa je bilo še več manjših sabotažnih akcij. Pri poslednji akciji so bili zaplenjeni važni dokumenti, fotoaparati s posnetki, 5 pušk, 2 samokresa in nekaj municije. V juliju je četa štela 55 borcev.

Kljub temu pa je bil teren, ki ga je kontrolirala Rašiška četa, zelo neugoden, saj se je razprostiral poleg obmejnega pasu, zasedenega po Italijanih in Nemcih. Na tem področju so obstajale zelo dobre cestne komunikacije, slabo zaraščeni gozdovi, Ljubljana pa je bila v neposredni bližini. Četa ni mirovala, temveč je z akcijami vznemirjala okupatorja in s tem vezala nase močne okupatorjeve sile. Zato je okupator sklenil, kakor je bilo razvidno iz zaplenjenega materiala, da jo za vsako ceno uniči.

20. septembra 1941 so požgali vas Rašico, prvo v Sloveniji. 27. septembra 1941 so jo kot s 100-kratno premočjo obkolili celotno področje Rašice, pendar se jim je tudi ta akcija izjalovila in je četa ušla z dvema laže ranjenima, medtem ko so fašisti imeli mrtve in ranjene. Nekaj dni po teh dogodkih je prišlo do izdajstva in s tem do razbitja Rašiške čete kot organizirane enote, pendar se okupatorju ni posrečilo dobiti v roke žive sile razen nekaj poseznikov, po večini ranjenecov. Vsi ostali so se rešili in v poznejši dobi zavzeli vodilne položaje v NOB.

Uspeh prve akcije in nemoč okupatorja se je čutila na tem področju ves čas okupacije, saj ni uspel postaviti ojačitve niti ene formacije bele garde ali domobrancev razen nekaterih posameznikov, ki pa so dobili skoraj vsi zasluženo plačilo.

Politična zrelost prebivalcev na področju Črnuč in okolice, ki se je manifestirala ves čas okupacije, se je izkazala tudi v povojnem obdobju pri premaganju oskornostnih težav gospodarske izgradnje naše domovine. Tem krajem, kakor tudi krajem, ki so danes združeni v eno občino Ljubljana-Bežigrad, gre zahvala, da so tradicijo NOB očuvali in da se izgradnja socializma svoj zmagovito pot naprej.

Peter Lesnjak

Priprava za študi na univerzi

Delavska univerza »Cene Štupar« Ljubljana je priredila za vse tiste, ki se želijo v jeseni vpisati na višje in višje šole, pa nimajo ustreznih šolske izobrazbe seminar, v katerem se bodo pripravljali za sprejemne izpite. V seminar se je prijavilo 50 ljudi iz raznih krajev Slovenije in od 24. maja že obiskujejo predavanja in se pripravljajo za študij na pravni, ekonomski in filozofski ter na Višji komercialni šoli in Višji šoli za socialne delavce. Na sliki: priprava za ekonomsko fakulteto in VKS

ca, da se upre izkoriščanju. Po razpustu »SVOBODE« je vodil kolektiv »VZAJEMNOSTI« in preko članov organiziral strokovne in napredne akcije na vasi kakor tudi delno v Ljubljani. Leta 1941 je bil vodja vojaškega komiteja in prvoborec partizanstva.

Dne 24. junija 1941 je organiziral partizanski pohod na Rašico in prve partizanske akcije na terenu. Njegovo prvo večje delo je bila organizacija in priprava na prvo borbo in napad na gestapovce na Rašici. Vodil je praktično delo te edine leta 1941 ter vzdrževal in dajal navodila za terenske akcije organizacije na terenu.

Zaradi boleznih, ki se mu je v partizanih še poslabšala, kajti že v bivši Jugoslaviji je bolehal na pljučih in srčni napaki je ob stalnem napadanju in hajkanju Nemcev na Rašico moral na zdravljenje preko meje na Ježico. Izdajstvo domačih je bilo vzrok, da so vdrli Italijani v skrilavice in ujetega Cenetu odpeljali v zapor v Sentpetrsko vojašnico ter dalje v koncentracijsko taborišče v Italijo. V internaciji je Cene organiziral interniranje in pripravljal beg iz taborišča. Kopal je zidovje še z nekimi sotovariši kar z žlicami in vilicami. Zbežati pa se je posrečilo njemu in še štirim drugim tovarišem. Prestal je težko in naporno pot v Ljubljano. Zaradi slabotnega zdravja ni mogel iti nazaj v partizane. Prevzel je vodstvo organizacije OF v Zasavju.

V Jaršah pri Ljubljani je imel bunker, v katerem so imeli radio-

naboja, nato pa je bil zadet od sovražnikovih krogel v glavo in prsa. Tako se je končalo življenje našega prvoborca Cenetu Štuparja-Matevoža, po katerem bo odslej nosila ime Delavska univerza Ljubljana-Bežigrad.

NASTOPILI SO NAJMLAJŠI

V počastitev 20-letnice vstaje so priredili vzgojno varstveni zavodi občine Ljubljana-Bežigrad v soboto 20. maja popoldne na otroškem igrišču pred osnovno šolo dr. Vita Kraigherja ob Vodovodni cesti zelo uspešno otroško prireditev. Nastopili so naši najmlajši iz otroških vrtcev Bežigrada, Savskega naslaja, Stadiona, Stožice in terena Boris Kidrič. Skupno je 200 otrok rajalo, pelo, telovadilo, plesalo kolo, recitiralo itd.

Prireditve, ki je trajala nad eno uro, je bila zelo prisrčna ter gre vse priznanje vzgojnemu osebju teh ustanov za trud in delo, ki ga posvečajo našim najmlajšim.

V prostorih otroškega vrtca je bila istočasno prirejena tudi razstava otroških izdelkov, ki nazorno prikazuje domiselnost in zelo posrečene izdelke otroškega prizadevanja na raznih področjih malega otroškega ustvarjalnega dela, ki bi vsekakor zaslužilo širšo oceno takega dela. Razstava je res vzorna in pritegne vsakega obiskovalca. Prireditvi je prisostvovalo zelo veliko obiskovalcev, zlasti mladina.

PROGRAM PRIREDITEV OB OBČINSKEM PRAZNIKU

Od 17. do 20. junija razstava komunalnega gospodarstva na Gospodarskem razstavišču

23. JUNIJA

Strelsko tekmovanje

Turnir v odbojki

Turnir v namiznem tenisu

Turnir v košarki

(Za športna tekmovanja bo točen čas naknadno določen)

ob 20. uri Slavnostna akademija v festivalni dvorani. Program bodo izvajale družbeno-politične organizacije

24. JUNIJA

ob 9. uri Otvoritev Samove ulice ob Stadionu

ob 10. uri Slavnostna seja OBLO

25. JUNIJA

Občinski odbor ZB NOV priredi izlet za člane v Dražgoše

Rašica 1941-1961

Proslava bo 4. julija 1961

Ob 5.00 Budnica na Rašici (godba z ozvočenjem)

Ob 6.00 Sprejem borcev in aktivistov

Ob 6.30 do 8. ure igra godba na Taboru pri Črnuškem mostu

Ob 6.30 do 8. ure igra godba na vrtu pri Tacenskem mostu

Ob 6.30 do 7.30 manever, ki ga izvaja občinski odbor ZROP na Rašici

Ob 5.00 do 8. ure igra godba, izmenoma pa bo glasba prenesena po ojačenem ozvočenju, vmes bodo agitacijske napovedi o proslavi, o pomenu 20-letnice vstaje na območju Posavsko-Kamniškega predela in spremljanje manevra

Ob 8.00 Zaigra godba na centralnem zbornem mestu

Ob 8.05 Recitacija (Rohaček in drugi)

Ob 8.10 Poje Ljubljanski oktet

Ob 8.15 Recitacije

Ob 8.20 Igra godba

Ob 8.25 do 8.35 agitacijske napovedi

Ob 8.35 Internacionala (godba)

Ob 8.40 Uvodni govor (Vlado Krivic)

Ob 9.00 Vključitev na omrežje RTV Ljubljana (prenos govora tov. Tita iz Titovih Užic)

Po končanem prenosu govora bo ljudsko rajanje

Sodelovale bodo godbe na pihala: JLA, Litostroj in Domžale

V SPOMIN IN SVARILLO

Naj se nikoli več ne ponove grozote druge svetovne vojne

»S krvjo smo svojo naša polja pognojili...«

Vsem padlim in pogrešanim borcem NOB iz vasi Crnuče, Dobrava pri Crnučah, Ježa in Nadgorica je posvečen spomenik, ki stoji pred Zadrugnim domom v Crnučah in ki bo ostal tudi poznejšim rodovom v spomin na grozote druge svetovne vojne. Za to in svarilo, da se kaj takega nikoli več ne ponovi, govori tudi napis na spomeniku:

»S krvjo smo svojo naša polja pognojili, da bi rodila kruh nekoč za vse ljudi. Ko za svobodo smo se v sužnjih dneh borili, smo zrlí še pred smrtjo v naše lepše dni. Svoboda in ljubezen, kruh in sreča — umreti zanjo slava je največja. Živeti zanjo je najvišji cilj.«

Na spomeniku, ki ga je projektiral in izdelal arhitekt Stojan Batič, je vklesanih 43 imen padlih in pogrešanih borcev za svobodo:

Franc Ravbar, Janko Bizjak, Reza Dragar, Maks Pečar, Stane Kosec, Andrej Snoj, Franc Zagar, ing.

Spomenik na kraju, kjer je nekoč stala Kraljeva hiša n je po izdajstvu v njej zgorelo 7 ljudi

Anton Stebi, Cirila Stebi, Janez Majdič, Cene Majdič, Justo Povše, Peter Rotar, Tinko Pirnat, Janez Sarc, Anton Čebulj, Stane Medič, Andrej Lukežič, Angela Avsec, Ivan Avsec, Miha Čad, Cene Stupar, Anton Dragar, Drago Jakopič, Ivan Lukane, Rudi Naglič, Franc Stefej, Jože Pečar, Franc Tavčar, Antonija Tavčar, Stefan Ložar, Miha Ložar, Jernej Lampe, Franc Orešek, Franci Čebulj, Milena Koren, Simon Smon, Joško Korenin, Janez Vehovec, Matvež Jesihar, Ivan Subelj, Miha Sever in Ivan Mali.

32 vklesanih imen

Ob cesti, ki pelje iz Sentjakoba proti Dragomlju, v naselju Podgorica, stoji spomenik, posvečen padlim borcem NOV in žrtvam fašističnega terorja iz vasi Podgorica, Sentjakob, Dragomelj in Pšata.

Na spomeniku, ki ga je projektiral in izdelal akademski kipar Stane Kolenc, odkrit pa je bil 22. junija 1959, je vklesanih 32 imen:

Franc Dečman, Franc Zaje, Anton Zaje, Ivan Hrome, Franc Goropečnik, Anton Tušar, Matevž Lukovec, Ignac Colnar, Franc Kralj, Blaž Goropečnik, Stane Goropečnik, Ivan Goropečnik, Janez Rotar, Franc Paternoster, Lucija Kralj, Ivanka Kralj, Terezija Kralj, Jernej Kralj, Jakob Kralj, Alojz Ručgaj, Anton Stempihar, Anton Nemec, Franc Dremelj, Anton Grčar, Franc Kokalj, Anton Zaje, Rudolf Kralj, Ignac Cajhen, Peter Skubi, Stanko Urbančič, Anton Jemec, Lovro Dragar.

Plošča narodnemu heroju Maksu Pečarju

Na stanovanjski hiši št. 1 v Dobravi pri Crnučah, kjer je živel narodni heroj Maks Pečar, so 20. junija 1954 odkrili, po načrtu prof. Miroslava Ravberja, ploščo z naslednjim besedilom:

»V trajen spomin narodnemu heroju Maksu Pečarju (Cernetu) 1907–1941, ki se je rodil v tej hiši in v njej preživel svojo mladost.«

Cenetu Štuparju v spomin

Plošča v velikosti 40 krat 60 cm je odkrita tudi na stanovanjski hi-

ši, kjer je živel prvoborec Cene Stupar, z naslednjim besedilom:

»Štupar Cenetu — Matjažu

V tej hiši se je rodil in odšel v NOV revolucionar prvoborec Stupar Cene — Matjaž 1910–1944.«

Plošča je bila odkrita 24. junija 1955 po načrtu prof. Miroslava Ravberja.

Plošča narodnemu heroju Rezki Dragar in njenemu možu

20. junija 1954 je bila odkrita tudi na stanovanjski hiši št. 128 v Crnučah plošča v velikosti 40 krat 60 cm z naslednjim besedilom:

»V tem domu sta živel narodni heroj Dragar Reza 1913–1944 in njen mož Anton 1908–1943.«

Ploščo je izdelalo podjetje Umetni kamen iz Ljubljane po projektu prof. Miroslava Ravberja.

Narodni heroj Franc Ravber - Vitez

Narodnemu heroju Francu Ravberju je posvečena plošča na hiši v Crnučah, kjer je živel in odšel v partizane. Na plošči je ime FRANC RAVBER in je bila odkrita po projektu prof. Miroslava Ravberja 20. junija 1954.

»V tej hiši je preživel svojo delovno mladost narodni heroj Janko Bizjak 1911–1941.«

je napisano na plošči, ki je bila odkrita 20. junija 1954 na stanovanjski hiši št. 17 v Crnučah po projektu prof. Miroslava Ravberja v velikosti 40 x 60 cm.

V Podgorici zgorelo sedem ljudi, v hiši, ki jo je zažgal okupator

Na razvalini požgane hiše severno od gostilne Ježek v vasi Podgorica v spomin na družino Kralj, ki so jo Nemci zaradi izdajstva zažgali 9. avgusta 1944, je bil 1955. leta odkrit spomenik s ploščo po projektu tov. Lipovška z napisom: »Na tem mestu je bila partizanska javka.

9. 8. 1944 pa so fašistični okupatorji uničili hišo in žive požgali: Kralj Lucijo, Kralj Franca, Kralj Katarino, Kralj Ivano, Kralj Reziško, Kralj Jerneja, Paternoster Franca.«

Spomin na protidraginjsko akcijo

V Mali vasi št. 19 je na hiši vzdana siva marmorna plošča in spominja na protidraginjsko demonstracijo, ki so jo izvedli delovni ljudje pod vodstvom KPS v septembru 1939 pred hišo takratne občine Ježica. Za ploščo je izdelal načrt in jo odkril Obč. komite ZKS Ljubljana-Bežigrad 28. novembra 1959.

Plošča v spomin Matiji Udvancu - Weissu

Krajevni odbor ZB-NOV Ježica je 8. oktobra 1959 odkril spominsko ploščo Matiji UDVANCU-Weissu po lastnih načrtih z naslednjim besedilom:

»V tej hiši se je rodil 29. II. 1912 delavec-ključavničar Matija Udvanc-Weiss, član KPJ od leta 1932, pionir delavskega gibanja na Ježici, oficir mednarodne brigade v Spaniji, komandir selške čete Cankarjevega bataljona, padel 27. III. 1942 pri Črnučah nad Škofjo Loko.«

Plošča je vzdana na Ježici, na hiši št. 19, kjer je bil rojen.

Plošča, ki spominja na ilegalno tiskarno

Napis: »V tej hiši je bila pod vodstvom Borisa Kidriča jeseni leta 1931 urejena tiskarna, v kateri se je tiskal »Rdeči prapor«. Hiša Zatlerjevih je bila hkrati pogosto zatočišče ilegalcev in voditeljev komunistične partije Jugoslavije.«

To je vklesano na črni granitni plošči na hiši št. 57 v Savljah, na domu Anice in Kocjana Zatlerja.

Ploščo je pripravil Obč. odbor ZB-NOV Ljubljana-Bežigrad po načrtu Obč. komiteja ZKS, odkril pa jo je član IK CK ZKS Boris Ziberl 5. septembra 1959.

Oborožen spopad v naši občini s sovražnikom

Bela marmorna plošča, vzdana v hišo št. 35 v Mali vasi z napisom »7. septembra 1941. leta je na tem mestu borbena grupa Ježice prvič napadla italijanske fašiste« spominja na borbeno dejavnost naše mladine. Ploščo je postavil terenski odbor ZB »Danila Kumar«, Ježica, po svojih načrtih 6. septembra 1955.

Zločinsko delovanje belogardistov

Stanovanjsko hišo v Savljah št. 37 so izdajalci našega naroda spreminili v mučilnico zvestih pristavev in borcev osvobodilnega pokreta. V spomin na to je krajevni odbor ZB-NOV »Danila Kumar«, Ježica, dal vzdati spominsko ploščo z besedilom: »V tej hiši so belogardisti v času NOV od septembra 1942 do septembra 1943 ubijali in mučili pristase OF.«

Spominsko ploščo so odkrili 5. septembra 1955.

Spominjamo se padlih borcev in žrtev fašizma

Na Zadrugnem domu v Savljah št. 100 je vzdana bela marmornata plošča, posvečena spominu padlih v NOV, umrlih v internaciji in tistih, ki so jih ubili fašisti. Postavil in odkril jo je krajevni odbor ZB-NOV na Ježici. Plošča nosi sledeče besedilo: Žrtve v NOV od 1941 do 1943, teren Savlje-Kleče:

Keršan Dušan, partizan, leta 1943
Kos Stefan, partizan, leta 1942
Kos Jože, partizan, leta 1942
Kos Francka, partizanka, leta 1943

Zatler Urška, partizanka, 1944
Režek Franc, partizan, leta 1944
Kregar Anton, padel kot talec 1942

Satler Kocijan, ustreljen od bele garde 1943
Zatler Ana, ustreljena 1943

Hribernik Simon, ustreljen od Italijanov 1942
Jeromen Pavla, umrla v internaciji 1944

Cemažar Lovro, umrl v internaciji 1944
Drobež Franc, umrl v internaciji 1944.

Plošča na hiši, kjer je bila ilegalna partijska ciklostilna tehnika

Terenski odbor ZB-NOV »Danila Kumar«, Ježica, je dne 4. septembra 1955 odkril po svojih načrtih urejeno spominsko ploščo v hiši št. 68 na Ježici z napisom: »V letu 1931 je bila v tej hiši prva ilegalna partijska ciklostilna tehnika Slovence. — V tej hiši je živel Narodni heroj Kumar Danila-Andreja 1921–1944.

Ustanovitev odbora OF

V Stožicah je na hiši št. 51 vzdana bela marmornata plošča, ki nosi napis: »V tej hiši je bil dne 4. maja 1941 ustanovni sestanek OF terena Ježica, katerega je vodil tovariš Leskošek Franc-Luka, takratni sekretar KPS.«

Postavil in odkril jo je krajevni odbor ZB-NOV »Danila Kumar«, Ježica 5. septembra 1956.

Pepca Kardelj odkrila ploščo v Parmovi ulici

Občinski odbor ZB-NOV Ljubljana-Bežigrad je postavil po lastnih načrtih spominsko ploščo v spomin na ustanovitveni sestanek OF z napisom: »Tu je bil v juliju 1941 ustanovni sestanek OF za rajon Bežigrad.«

Spominsko ploščo je dne 9. septembra 1959 odkrila Pepca Kardelj v Parmovi ulici.

Mladim borcem NOV

Dijaki in profesorski zbor gimnazije za Bežigradom so se oddolžili žrtvam in spominu mladim borcem njihove gimnazije s postavitvijo plošč, vzdanih v avli gimnazije. Na prvi plošči je napisano: »Iz vaše krvi je vsklila naša svoboda: Baloh Radibor, Blanč Janez, Boje

Nikolaj, Brelj Branko, Brun Herman, Cimperman Lovro, Cop Mihael, Fink Miloš, Frece Janez, Gabrovšek Tine, Golmajer Ivan, Gorčič Evgen, Helmič Vladimir, Hrovat Stojan, Jamnik Martin, Jurkovič Matija, Juvan Dušan, Kleinstejn Edvard, Kolenc Otmar, Koščalj Evgen, Križka Jaroslav, Lešnjak Janez, Majer Crtomir, Mayer Stefan, Medved Milan, Menih Jože, Mikec Dušan, Mlekuš Savo, Mohar Boris, Mravlje Milan, Nepužlan Drago, Novak Franc, Poberstar Danilo, Ogrizek Peter, Ostapovič Fedor, Pavletič Vojko, Planinc Jože, Prosenc Janez, Poženel Milan, Pšeničnik Janez, Pungerčič Marijan, Remič Branko, Resnik Stanislav, Rihar Leopold, Rožič Viljem, Rupnik Branko, Selko Radovan, Sluga Miloš, Smrekar Stefan, Škerl Lovro, Slamberger Radivoj, Suligoj Stojan, Trošt Boris, Trstenjak Boris, Vuslin Izток, Urbančič Franc, Vidic Zlatko, Vovčko Vladimir, Vurnik Ivan, Weitzer Milan, Wester Boris, Zaje Tone, Zaveršnik Janez, Zupančič Božo, Ziberna Milan, Židan Stanko.

»Kdor umre za domovino, živi dovolj.«

je napisano na drugi plošči: Abramčič Anton, Belak Ernest, Boffio Viktor, Dimec Milan, Dominko Milenko, Drašler Stanko, Derglin Ernest, Grbec Lado, Grom Vladimir, Groznik Vanec, Hribar Alojz, Jagerman Dušan, Janežič Milan, Jelinčič Ernest, Jezere Hinko, Kerin Stane, Koschler Milan, Kregelj Miroslav, Lemut Anton, Magister Janez, Marincelj Jože, Medved Maksimilijan, Miljavec Franc, Močnik Edvard, Modričan Gorazd, Müller Viktor, Novak Peter, Oblak Teodor, Orehek Franc, Pavčič Janez, Petelin Ivan, Pihlar Rudolf, Pirc Libor, Pleskovič Dušan, Pogačar Janez, Požun Dušan, Primic Rado, Rupnik Ivan, Rus Rudolj, Sedej Ferdinand, Slovenc Nikolaj, Stante Jože, Sinigaj Bojan, Slosar Silvester, Tavčar Živko, Trautnik Ivan, Vrečar Milan, Zor Milan, Zorko Anton, Zupančič Zdravko, Zagar Stane.

Bunker Centralne tehnike CK KPS

Zdravljenje borcev

Dr. Mavricij Neuberger je v svoji hiši na Vilharjevi cesti št. 21 zdravil v letu 1941 partizane. Dal je na razpolago prostor za ureditev bunkerja, ki ga je uporabljala centralna tehnika. O tej dejavnosti priča vzdana spominska plošča z napisom:

»V tej hiši je leta 1941 dr. Mavricij Neuberger zdravil partizane — maja 1942 je bil tu bunker, ki je služil do februarja 1943 centralni tehniki poverjeništvu CK KPS in IOOF za Ljubljano.«

Ploščo je postavil Obč. komite ZKS Ljubljana-Bežigrad in jo odkril 9. maja 1958.

Ilegalno delovanje v stari Jugoslaviji

Društvo »Vzajemnost« in organizacija VOS

Napredni delavci so se v stari Jugoslaviji ilegalno zbirali v društvu »Vzajemnost« in delali po navodilih KPS. V spomin na tako delovanje je vzdana plošča v hiši št. 26 na Vodovodni cesti v Ljubljani, kjer piše:

»V tej hiši je pod vodstvom KPS delovalo od leta 1938 do okupacije delavsko umetniško društvo »Vzajemnost«. V času NOB je bila tu postojanka VOS »Deseti brat.«

Ploščo je postavil Obč. odbor ZB-NOV Ljubljana-Bežigrad skupno s krajevno org. ZB Stadion in je bila odkrita 9. septembra 1959.

Tovarniški delavci so se borili v vrstah NOV in OF

Sindikata Tovarne dekorativnih tkanin (bivši Eifer) je postavil ploščo delavcem, ki so padli v borbi in kot talci. V bel marmor so vklesali besede:

Kot žrtve ste padli v borbi za nas!

Dragar Reza, NH, Filipič Franc, Jerina Marija, Kovač Marija, Korner Otmar, Krnel Tone, Kroupa Ivan, Lutman Maks, Novotny An-

ton, Rijavec Franc, Rotar Rudolf, Skrt Ivan, Smolinsky Mila, Strah Tone, Stupar Cene, Zaje Ivan, Ziberna Boris.

Narodnemu heroju Ivanu Kavčiču je posvečena plošča

Krajevni odbor ZB »Danila Kumar« je Ježice postavil spominsko ploščo narodnemu heroju Ivanu Kavčiču na hiši št. 77 v Tomačevem in dal vklesati sledeče besedilo:

»V letih 1939 do 1942 je v tej hiši živel in delal narodni heroj Kavčič Ivan.

Ploščo so odkrili 9. septembra 1955. leta.

»Padlim tovarišem za svobodo«

so besede, ki nas s spomenika v Mariborski ulici 4, na dvorišču Tovarne kovinske galanterije, spominjajo na junake, ki so dali življenje za svobodo:

Omahen Roman, komandant čete 1942 — Lipoglav

Vodopivec Julij, partizan, 1944 — Koroška

Zalokar Pavel, talec, 1944 — Mena

Kavčič Janko, partizan, 1944 — Primorska

Vovk Albina, internacija 1943 — Italija

Binder Rado, internacija 1942 — Italija

Spomenik je postavila Tovarna kovinske galanterije. Načrt zanj je napravil kipar Kolenc, odkril pa so ga jeseni 1951. leta.

Spomenik padlim borcem

stoji ob Topniški ulici, v prostoru, zasajenem z zelenjem, in na njem piše:

Padlim za svobodo 1941–1945

Ahačič Anton, Duhovnik Božo, Florjanc Drago, Fon Ivan, Gorišek Martin, Gregorka Miroslav, Jamar Marijan, Janežič Vida, Jelinčič Er-

Grobica v Stožicah

nest, Kalar Polde, Kalar Nace, Kolavčič Rudolf, Močnik Edi, Mohar Edvard, Ožbalt Vladimir, Papež Nada, Pavčič Erna roj. Jamar, Prhe Franc, Puc Metod, Sedej Ferdinand, Selko Rado, Strnad Jaroslav, Sketelj Karel, Skrbine Henrik, Škrk Stefan, Snudrl Savo, Sušteršič Mirko, Taučer Bogomir, Vardjan Vlasta, Zabukovec Dora, Zabukovec Milutin, Zorko Anton, Ziberna Boris, Sone Medica, Jurkošek Franc.

Spomenik je postavil III. teren OF Bežigrad v prvih letih po osvoboditvi.

Vaza — spomin na žrtve

Vsem padlim borcem in žrtvam fašizma na bivšem IV. terenu OF Bežigrad je postavila organizacija OF spomenik v obliki kamnite vaze z napisom: »Padlim borcem in žrtvam fašizma.«

Vazo je izdelal po lastnem načrtu kipar Boris Kalin in stoji na lepo

(Nadaljevanje na 15. strani)

Zveza komunistov mora nenehno oblikovati ter izpopolnjevati vsebino in metode dela

Idejnega dela ni mogoče ločiti od vsakodnevnih nalog članov ZK

(Nadaljevanje s 3. strani)

Ob koncu je tov. sekretar spregovoril nekaj besed tudi o notranje-partijskem in idejnem delu. Ti dve področji se prepletata v vsakodnevnem delu osnovnih organizacij in posameznih članov ZK ter jih zato ni mogoče ločiti kot poseben sektor dela. Poglobljenega idejnega vpliva Zveze komunistov v organih samouprave, družbeno-političnih organizacijah in društvi ni mogoče doseči drugače, kot da nje-

ni člani vso svojo aktivnost idejno osvetlijo in obogatijo. Zato naj bo v bodoče vsak sestanek komunistov resnično kvalitetno pripravljen, pri čemer naj sodeluje čim širši krog najboljših in najsposobnejših članov Zveze. Le tako idejno poglobljeni, kvalitetni, delovni sestanki bodo omogočili komunistom, da bodo v borbi mnenj uspešno uveljavljali stališča svoje Zveze. Če uspe uresničiti to načelo, posebej organizirani ideološki študij ne bo več potreben.

Doslej si je Zveza komunistov zagotavljala svoj vpliv v družbenih organih, organizacijah, organih oblasti itd. na ta način, da je v njih vodstva kadrovala večinoma samo svoje člane. Tako praksa je pri današnji stopnji družbenega razvoja nevzdržna. Zavedati se je treba, da so organi delavskega in družbenega samoupravljanja, politični, gospodarski in družbeni forumi šola socializma najširšega kroga državljanov. V aktivni borbi mnenj, ob večji aktivnosti komunistov se bodo formirali novi in novi družbeno politični delavci, predani socializmu, ki bodo v bodoče predstavljali edini izvor novih članov ZK.

vi in posvetovanja so potrebni tako na področju šolstva, zdravstva, stanovanjske, skupnosti in drugih družbenih dejavnostih.

Delegati so predlagali, da je treba posvečati več skrbi novo sprejetim članom in jih seznanjati s programskimi načeli in prehojeno potjo Zveze komunistov ter problematiki področja, na katerem žive in delajo. V ta namen so potrebna tako posebna predavanja, kakor tudi individualno delo s posameznimi člani, o čemer morajo voditi računa predvsem OO ZK.

Razprava je pokazala potrebo povezanosti vseh komunistov na terenu, ker se terenske osnovne organizacije doslej niso dovolj trudile, da bi k reševanju problemov v komuni pritegnile tudi tiste člane Zveze komunistov, ki so povezani v osnovnih organizacijah v proizvodnji in drugod.

V razpravi je bilo ugotovljeno, da so člani Zveze komunistov doslej v veliki meri pomagali pri uveljavljanju novih metod in načinov dela Socialistične zveze, premalo pa so vključevali v to dejavnost ostale državljane. Člani Zveze komunistov bi morali biti iniciatorji za formiranje sekcij pri organizaciji SZDL, v katere bi vključevali državljane po njihovem interesu in jih tako povezali za izpolnitev družbeno političnih nalog komun. Komunisti se morajo zavedati, da je Socialistična zveza oblika neposredne demokracije, mimo katere ne more nobeno vprašanje, ki zadeva človeka in upoštevanje njegove osebnosti v pogojih osvoboditve dela.

Diskutanti so poudarili, da morajo komunisti posvetiti več skrbi mladini in ustvarjati pogoje za njeno pravilno delo in zdravo razvedrilo.

komunistov, toda praksa v gospodarskih organizacijah kaže, da je bila ta vzgoja nezadostna. To pomeni, da komunisti niso mogli biti na čelu pri usposabljanju proizvajalcev, kar je njihova osnovna naloga.

Kljub stalni težnji, da se mladina v čim večji meri vključi v organe upravljanja, ugotavljamo, da je v njih še vedno malo mladine. Zaradi tega se je treba potruditi, da se razširijo klubi mladih proizvajalcev in v njih usposablja mladino. V diskusiji so ravno mlajši precej osvetlili probleme, ki nastajajo v gospodarskih organizacijah pri uveljavljanju novega gospodarskega sistema, ter svobodno in brez olepšavanja prikazali tudi slabosti pri delu ZK ter nerešene probleme.

Razprava se je dotaknila tudi vprašanja sodelovanja žena v organih delavskega upravljanja. Ugotovljeno je bilo, da žene niso v dovoljni meri vključene v delo teh organov, ker so preobremenjene z vsakodnevnimi drobnimi skrbmi. Ne moremo se zadovoljiti z ugotovitvijo, da žene ne morejo sodelovati v upravljanju, ker so obremenjene z družinskimi in drugimi gospodarskimi opravki. Napredek tehnike išče žensko delovno silo in jo tudi vključuje v proizvodni proces. Zaradi tega je potrebno, da komunisti v gospodarskih organizacijah razmislijo, kako razbremeniti žene od vsakodnevnih drobnih skrbi in jih vključiti v proizvodnjo in v organe delavskega samoupravljanja.

Kljub stalnemu poudarjanju o potrebi sodelovanja med stanovanjskimi skupnostmi in gospodarskimi organizacijami, v katerem je rešitev vprašanja razbremenitve žene od vsakodnevnih drobnih skrbi, pa ni opaziti skoraj nobenega direktnega sodelovanja.

Razprava je pokazala tudi probleme, ki so pojavljajo pri uveljavljanju samoupravljanja v Zavodih in inštitutih. Ti na svoji začetni poti uveljavljanja samouprave natevajo na težave, pri reševanju katerih jim bo morala pomagati Zveza komunistov.

Delegati so v obeh komisijah odobrili poročilo Občinskega komiteja in referat sekretarja o nekaterih nalogah Zveze komunistov občine Bežigrad, nato pa izvolili nov občinski komite in revizijsko komisijo.

Napotki občinske konference ZK za bodoče delo

Aktivi Zveze komunistov

najprimernejša oblika za reševanje problemov

V delu komisije, ki je obravnavala mesto in vlogo Zveze komunistov v Socialistični zvezi, organih družbenega upravljanja in ostalih družbenih organizacijah, je sodelovalo okrog 100 delegatov in gostov, razpravljal pa 34 delegatov.

Delegati so v razpravi kritično obravnavali in ocenili delo v svojih organizacijah s stališča prilagoditve novim pogojem. Iz diskusije je bilo razvidno, da so razumeli potrebo po idejnem usposabljanju svojih članov za delo na raznih področjih družbenega udejstvovanja. K temu so posebno pripomogli seminarji, ki jih je organiziral občinski komite.

Ugotovljeno je bilo, da so bili včasih nekateri sestanki osnovnih organizacij ZK nezanimivi in ne dovolj prilagojeni potrebam političnega dela. Vodstva osnovnih organizacij so premalo analizirala stanje na terenu ter dajala pomoč članom za delo v družbenih organizacijah in samoupravnih telesih. Te težave v delu osnovnih organizacij se niso premagane, ker se še niso izoblikovale nove metode dela. Sekretarji in sekretariati naših osnovnih organizacij še iščejo primerne metode in oblike dela. Zato je bilo poudarjeno, da morajo tako sekretarji kot sekretariati v bodoče bolj skrbeti za živo vsebino sestankov in povezovati idejno-politično delo posameznih članov Zveze komunistov s praktičnim delom. Osnovne organizacije niso dovolj usposobile svojih članov za samostojno družbeno-politično delo in so idejno politično delo premalo povezoval s konkretnimi problemi na terenu, ker so bile preveč operativno usmerjene. Nujno je, da poznajo komunisti na področju, kjer delajo, zakone in predpise, ki urejajo družbeno življenje, da jih bodo znali uporabljati pri svojem delu in tolmačiti njihov pomen za socialistični razvoj ostalih državljanov.

V razpravi je bilo ugotovljeno, da so dosednji uspehi v veliki meri rezultat naporov in dela večine članov Zveze komunistov, da pa morajo osnovne organizacije zainteresirati tudi ostali manjši del neaktivnih članov in jih vključiti v delo po njihovih sposobnostih in nagnjenju. V zvezi s tem je razprava ugotovila, da zaradi neaktivnosti sicer informiranih članov Zveze komunistov zbori volivcev niso v zadostni meri razgibali državljanov in jih pritegnili k sodelovanju in reševanju problemov občine.

Eden izmed delegatov je dal tudi predlog, naj občinski komite prouči številčnost posameznih osnovnih organizacij, ki se giblje od 40 do 60 članov, češ da je uspešno delo sekretariata z vsemi člani v tako velikih organizacijah nemogoče.

Glede dela poverjeništev so bila iznesena mnenja, da so se le-ta preveč ukvarjala z drobnimi, večkrat operativnimi vprašanji, premalo pa v širša načelna in inštruktorsko vlogo in nudila premalo pomoč osnovnemu sekretariatu. Ob takem delu so členi osnovnim organizacijam ter njihovim se-

sto pozabljala na reševanje vprašanj načelnega pomena za vlogo ZK na svojem področju.

Zaradi premajhne povezanosti z osnovnimi organizacijami poverjenišstva tudi niso znala najti bistvenih problemov v delu teh organizacij.

Ugotovljeno je bilo, da je občinski komite pustil v nekaterih primerih odprta kadrovska vprašanja poverjeništev, vendar OO ZK prav tam ne bi smele ostati pasivne. Posebej pa bo moral obravnavati vprašanje poverjeništev za območje ježice, Stožice in Savelj, ker zajema preveliko področje.

V zvezi z delom aktivov je bilo ugotovljeno, da nekateri stalni aktivci zlasti v šolstvu uspešno delujejo. Dan je bil predlog, da ti aktivci pritegnejo k svojem delu in k obravnavanju problemov šolstva tudi starše-člane ZK in tiste komuniste, ki delajo v tistih organizacijah in organih, ki so povezani z delom šol kot na primer v svetu ObLO, društvu prijateljev mladine itd. Dana je bila pobuda za sklicovanje skupnih sestankov vseh aktivov komunistov, ki delajo po istih vprašanjih na območju celotne občine zaradi izmenjave izkušenj. Takj akti-

Ustanavljanje in razvijanje EKONOMSKIH ENOT važna naloga organizacije Zveze komunistov

Razprava v komisiji za delo ZK v gospodarskih organizacijah je pokazala, da predstavljajo, kljub nedvomno doseženim uspehom, dosledno uveljavljanje novega gospodarskega sistema za naše kolektive težaven proces. Težave nastopajo predvsem zaradi tega, ker subjektivne sile, člani Zveze komunistov, niso še zadostno seznanjeni z družbeno političnimi smotri novega gospodarskega sistema. Diskutanti niso prikazali bistvenih političnih problemov, ki se pojavljajo ob uveljavljanju novega sistema delitve celotnega dohodka. Premalo so razpravljali o mestu in vlogi ZK pri uveljavljanju novega gospodarskega sistema in o metodi dela, ki se je člani ZK poslužujejo za dosledno uveljavitev socialističnih družbenih odnosov v gospodarskih organizacijah.

Osrednje vprašanje, o katerem je komisija največ razpravljala, je bila decentralizacija in formiranje ekonomskih enot. Diskusija je pokazala, da so o decentralizaciji v gospodarskih organizacijah še različna mnenja in tudi različna stališča. Razpravljalo se je o dokumentaciji, ki je potrebna za formiranje ekonomskih enot, o pravicah in dolžnostih ekonomskih enot, o pristojnosti ekonomskih enot in podobno. Ti pojavi kažejo, da še vedno niso člani ZK seznanjeni z bistvom decentralizacije. Pri uresničenju decentralizacije ne gre za uresničevanje določene direktive, ker decentralizacija ni sama sebi namen. V bistvu gre za to, da z decentralizacijo aktiviramo neposrednega proizvajalca, da aktivno sodeluje pri odločanju o proizvodni politiki podjetja, o organizaciji dela v podjetju, o delitvi dohodka gospodarske organizacije itd. in na ta način prispeva k povečanju obsega proizvodnje in povečanju produktivnosti dela. Obenem s tem pa se docela uresničuje odpravljanje meznega odnosa.

Uveljavljanje decentralizacije v naših gospodarskih organizacijah kaže, da ZK doslej ni v dovoljni meri sodelovala pri uresničevanju decentralizacije in formiranju ekonomskih enot. Zaradi tega je treba najti sistem in metode dela, ki bodo Zvezo komunistov vključile v

aktivno delo pri uveljavljanju decentralizacije. To naj bi bila v bodoče osnovna naloga Zveze komunistov v gospodarskih organizacijah.

Ko je komisija razpravljala o

idejni vzgoji ZK v gospodarskih organizacijah, je ugotovila, da je idejno delo le eno izmed torišč dela v Zvezi komunistov. Nadalje je bilo poudarjeno, da smo sicer skrbeli za družbeno ekonomsko vzgojo

S 3. seje ObLO
120.000.000
Za počitniško
skupnost
Bežigrad

Na tej seji je občinski ljudski odbor odobril tudi pripojitev podjetja IEV Ljubljana k podjetju Iskra v Kranju in pripojitev združene mlekarne Bled k Ljubljanskim mlekarnam.

Poroštvene izjave so bile dane podjetju Elektro Ljubljana-okolica za najetje posojila v znesku 10 milijonov dinarjev in podjetju Instalacija za najetje v višini 30.000.000 dinarjev. Odobren je bil tudi predlog, da se najame kredit v znesku 120.000.000 dinarjev za počitniško skupnost Ljubljana-Bežigrad, katere gradi v Portorožu sodoben počitniški center. Kredit bo najet pri Investicijski banki.

Občinski ljudski odbor je v zadnji točki dnevnega reda razrešil imenovanje direktorja nekaterih gospodarskih organizacij. V zvezi s pripojitvijo IEV k podjetju Iskra Kranj je bil razrešen dolžnost direktorja podjetja IEV Ljubljana Rudi Jančar. Dolžnost direktorja je bil razrešen nadalje direktor Gradbenega podjetja Bežigrad Franc Zrnc, na njegovo mesto pa imenovan dosedanj vršilec dolžnosti direktorja Franc Žitnik. Za direktorja projektičnega podjetja Konstrukta iz Ljubljane, Herbersteinova 15, je bil imenovan ing. Janez Sraka.

Delavska univerza »Cene Štupar« — Ljubljana bo priredila v petek, 16. junija 1961 ob 8. uri

POSVET IN PREDAVANJA O EKONOMSKIH ENOTAH

Predavanja bodo v mali kinodvorani na Gospodarskem razstavišču (ob gostišču).

Obdelana bodo v teh predavanjih zlasti:

1. organizacija in delovni proces v ekonomskih enotah;
2. decentralizacija delavskega samoupravljanja, obratni delavski svet in vloga političnih organizacij pri tem;
3. formiranje in delitev sredstev v ekonomskih enotah.

Prijave pošljite na upravo DU, v Smoletovo ulico 16, ali na tel. 30-717 in 30-088. — Ne zamudite priložnosti!

Z občnega zbora Občinskega sindikalnega sveta Ljubljana-Bežigrad, o katerem smo obširneje poročali v 3. številki našega časopisa

PRVI OSNUTEK

PREDLOGA ZA PETLETNI PROGRAM

Komunalne gradnje

Gradnja in rekonstrukcija cest

1961. leta:
Livarska, Smoletova, Pletersnikova, Kržičeva in Jakšičeva — polpetnetracija.
Samova in Savska, asfalt beton.
Nova cesta od reparacije Cementarja do Titove ceste v Stožicah in dve cesti na Črnučah v makadamski izdelavi.
Popravlilo asfalta v Parmovi in Janševi.

Ureditev desnega hodnika ob Parmovi in hodnika na Ježici.
Ureditev parkirnega prostora ob Parmovi in ob Samovi ulici.
Predračunska vrednost za ta dela znaša 91.336.000 din.

1962. leta:
Topniška, Vojkova, Podmilščakova, Bežigradska, separacija Cementarja Titova, asfalt beton. Vrednost teh del znaša 165.500.000 din.

1963. leta:
Graditev cest 1,5 km in rekonstrukcija cest. Vrednost 95.000.000 din.

1964. leta:
Graditev 1,5 km cest in rekonstrukcija cest. Vrednost 95.000.000 din.

1965. leta:
Graditev 1,5 km cest in rekonstrukcija cest. Vrednost 95.000.000 din.
Skupaj v petih letih 541.836.000 din.

V letu 1963 in dalje bi začeli graditi novo industrijsko cesto med kamniško progo in Titovo cesto ter obvozno cesto vzporedno s Titovo na zahodni strani.

Gradnja vodovoda

1961. leta:
Konsumni vodovod Savlje—Kleč—Tomačevo in Rodičeva ul. — Predračunska vrednost 6.352.000 din.

1962. leta:
Konsumni vodovod v novih ulicah in začetek gradnje vodovoda na Črnučah.
Predračunska vrednost — planirano 55.000.000 din.

1963. leta:
Konsumni vodovod v novih ulicah in gradnja vodovoda na Črnučah. Planirano 155.000.000 din.

1964. leta:
Konsumni vodovod v novih ulicah in gradnja vodovoda na Črnučah. — Plan 55.000.000 din.

1965. leta:
Konsumni vodovod v novih ulicah — plan 10.000.000 din.
Skupaj za vodovod do leta 1965 281.326.000 din.

Javna razsvetljava

Za razširitev in vzdrževanje v 5 letih 50.000.000 din.

Kanalizacija

1961. leta:
Gradnja zbiralnika A₁ od Stadiona do nove šole v Stožicah, kanalsko omrežje in prečrpalna naprava 174.142.000 din.

1962. leta:

Gradnja zbiralnika A₁ in razširitev kanalskega omrežja zaradi novih gradenj 160.000.000 din.

1963. leta:
Gradnja zbiralnika A₁, kanalskega omrežja in kanalizacije na Črnučah, kakor tudi gradnja prečrpalne naprave za Ježico in Stožice 175.000.000 din.

1964. leta:
Gradnja kanalizacije na Črnučah in razširitev kanalskega omrežja 50 milijonov dinarjev.

1965. leta:
Kanalsko omrežje 15.000.000 din.
Skupaj za kanalizacijo do leta 1965 574.142.000 din.

Parki in nasadi

Za urejanje parkov, zelenic in nasadov v 5 letih 30.375.000 din.

Pokopališča

1961: ureditev Navja 1.000.000 din.
1962: ureditev pokopališča v Beričevem 500.000 din.

1963: ureditev novega pokopališča v Črnučah 12.000.000 din.

1964: ureditev pokopališča St. Jakob in Dol 500.000 din.

1965: —
Skupaj za pokopališča do leta 1965 18.000.000 din.

Podaljšek trolejbusne proge od Ježice do Črnuč: 44.000.000 din

Stanovanjske gradnje

Na območju občine je v 2.624 objektih 7.062 stanovanjskih enot s 358.138 m² neto stanovanjske površine, v katerih stanuje 29.551 stanovalcev, to je 3,78 stanovalcev na eno stanovanje oziroma 13,5 m² neto stanovanjske površine na stanovalca.

Struktura obstoječega stanovanjskega fonda s stanjem 1. 1. 1960 je sledeča:

samske sobe	991
garsoniere	82
enosobna stanovanja	1.616
dvosobna stanovanja	2.685
trosobna stanovanja	1.218
štiri- ali večsobna stanovanja	442
skupaj stanovanj. enot.	7.062

Potrebe po gradnji novih stanovanj

1. Zaradi prirastka prebivalstva (naravni in mehanski) bi morali zgraditi povprečno letno 298 stanovanj ali v 5 letih 1.630 stanovanj.

2. Če bi se hotelo zagotoviti stanovanja vsem družinam, ki so utegnjene oziroma stanujejo v nehiženičnikih stanovanjih, potrebujemo letno 74 stanovanj, v 5 letih 370 stanovanj.

3. Zaradi amortizacije (dotrajanosti) izgubimo letno 65 stanovanj ali v 5 letih 335 stanovanj.

4. Zaradi predvidenih rekonstrukcij in asanacijskih del povprečno letno 25 stanovanj ali v 5 letih 89 stanovanj.

Skupaj torej 2.444 stanovanj.
Plan dotoka sredstev je bil izdelan na podlagi realizacije v letu 1960 in 50 % udeležbe lastnih sredstev posojila-jemalcev pri gradnji.

V 000 din

1. Stanovanjski prispevek iz gospodarstva	832.000
2. Stanovanjski prispevek izven gospodarstva	262.000
3. Amortizacija stanovanjskih zgradb	1.500.000
4. Hišnine	80.000
5. Najemnine za poslovne prostore	55.000
6. Obresti od kreditov	210.000
7. Skupaj redni priliv (1—6)	1.589.000
8. Anuitete	300.000
9. Ostali dohodki sklada (dotacije, posojila, udeležbe)	1.210.000
Skupaj sredstev (7 + 8 + 9)	3.099.000

Od planiranega števila potrebnih stanovanj se jih bo z ozirom na planirani dotok sredstev sklada zgradilo lahko samo 59 % s predpostavko, da se planirana cena (51.000 din) na m² neto stanovanjske površine ne bo spremenila. S sredstvi sklada in s 50 % lastno udeležbo investitorjev bomo torej v 5 letih zgradili le 1.330 stanovanj.

Urbanistična ureditev

Območje levo in desno od Titove ceste, ki je ena od petih vpadnic Ljubljane, je razdeljeno po osnutku zazidave, ki jo je projektiral prof. ing. arh. Edo Ravnikar na 8 sosesk. Vzhodno in zahodno so soseske omejene z vzporednimi cestami, severno in južno pa z zveznimi cestami, ki povezujejo Titovo z vzporednimi cestami.

Po tem osnutku je predviden pas 100 m vzhodno in zahodno od Titove ceste za visoko zazidavo, tako da bi na teh površinah bila gostota prebivalstva največja, kakih 450 prebivalcev na hektar.

Vzhodno oziroma zahodno od območja visoke zazidave pa je predviden 200 metrski pas srednje zazidave, na katerem je predvidena gostota približno 300 prebivalcev na hektar.

Vzporedno oziroma zahodno od območja srednje zazidave je predviden pas nizke zazidave z gostoto od 100 do 150 prebivalcev na hektar.

Za posamezne soseske so po osnutku predvideni objekti za osnovno preskrbo, otroška igrišča, vrtni in kulturni center.

Območje med kamniško progo in novo vzporedno cesto je predvideno za industrijski pas.

V posameznih soseskah so še predvideni pasovi za lahko industrijo. Ti pasovi so ločeni od stanovanjskega predela z zelenim pasom.

Območje ob Savi je predvideno za rekreacijo s športno-kopališnimi objekti.

V soseski 3, ki jo omejujejo Titova, Ptujška, Vojkova in Linhartova cesta je predviden center občine Bežigrad z naslednjimi objekti:

1. občinska stavba — najmanj 10 nadstropij;
2. kulturni dom;
3. trgovine in obrti;
4. restavracija;
5. zdravstveni dom;
6. letni kino.

7. garaže;
8. parkirni prostor.

Od zgoraj navedenih objektov je v gradnji že zdravstveni dom. Občinsko stavbo pa bi predvidoma začeli leta 1963.

Okrajni zavod za urbanizem dela zazidalni načrt med Savskim naseljem in Titovo cesto, ki bo gotov do konca tega leta. Predvidena je blokovna gradnja, montažni sistem. Tako bo gradnja hitrejša in cenejša.

Tudi v Črnučah je gradbeni okoliš razdeljen na več sosesk.

Zazidalni načrt na Sp. Črnučah proti »Elmi« predvideva 5-etažne stolpnice, 4-etažne stanovanjske blo-

ke, 2-etažne vrstne hišice, pritlične vrstne hiše, hiše samice, garaže, športni center in kopališče, kakor tudi obvozne ceste.

Zazidalni načrt »Pod Lačenbergom« predvideva ob spodnji cesti dvoetažne hiše, ob zgornji pa enoetažne hiše, kakor tudi gradnjo obeh cest.

Ob cesti I. reda na Črnučah od hiše Trampuž do Zadružnega doma je rezervat za visoko gradnjo in poslovni center Črnuče.

Zazidalni načrt »Na Gmajni« predvideva enonastropne dvojčke, hiše samice in otroško igrišče.

Zazidava »V Gmajni« predvideva vrstne hiše in hiše samice.

Naš nabiralnik

Vi vprašujete - mi odgovarjamo

Z današnjo številko odpiramo stalno rubriko za vprašanja in odgovore. Ker naše bralce zanimajo najrazličnejša vprašanja iz dila OBLO in njegovih organov, kakor tudi iz ostalih področij, lahko v bodoče dobijo odgovore v tej rubriki.

G. H. se je obrnil na naše uredništvo z vprašanjem:

»Kam bomo vpisali v šolskem letu 1961/62 učence osnovnih šol zaradi pomanjkanja učnih prostorov?«

Odgovarja šef odseka za šolstvo OBLO Ivan Dodič:

»Tisti učenci, ki se bodo vselili v stolpnice v Savskem naselju, se ne bodo mogli vpisati v šolo Borisa Kidriča, ker ima ta že sedaj preveč učencev.

Priseljeni se bodo vpisali v osnovno šolo Mirana Jarca. Vpisi bodo v juniju in naknadni od 25. avgusta do 5. septembra.

Da ne bi bila s tem prenatrpana osnovna šola Mirana Jarca, spreminjamo šolski okoliš te osnovne šole tako, da bodo hodili učenci iz Ptujške, Mariborske, Dimičeve, Fürsterjeve, Lužičkosrbske, Zagrebške, Cerkevne in Dečkove ulice, kakor tudi iz Lavričeve, Ravbarjeve in cele Samove ulice v osnovno šolo dr. Vita Kraigherja.

V osnovno šolo Stožice pa bodo hodili učenci vseh višjih razredov iz okoliša Ježice, ki so sedaj hodili v osnovno šolo dr. Vita Kraigherja ali pa Mirana Jarca in vsi učenci novega šolskega okoliša Stožice, ki bodo hodili v 1.—7. razred. Učenci 8. razredov iz okoliša Ježice in Stožice pa bodo hodili še vedno za Bežigrad, ker v Stožicah za te učence ne bo dovolj učilnic. Šolski okoliš osnovne šole Stožice bo obsegal Tolstojev, Hubadovo, Kadilnikovo, Robičevo, Zupanovo, Turnerjevo ul. in še vse ulice severno od teh do Save.

V osnovno šolo Ježica bodo še nadalje hodili učenci od 1.—4. razreda iz Ježice, Savelj, Kleč, Male vasi in nekaterih bližnjih ulic v Stožicah.

T. Z. iz Dola vprašuje: »Kako pridobiti sečno dovoljenje?«

Odgovarja Bojan Pogačar, gozdar:

»Pristojni občinski organ za gozdarstvo določi vsako leto rok za vlaganje prošnje za izdajo sečnih dovoljenj na podlagi razpisa. Sečna dovoljenja se sme izdati na podlagi vloženih prošnje, ki se vložijo na krajevnem uradu Črnuče in mora vsebovati tele podatke: Kdo je lastnik gozdnih parcel, pravilne parcelne številke in katastrsko občino. Mora biti kolkovana z 250.— din državne takse. Sečno dovoljenje se sme izdati samo lastniku gozdnih parcel ali upravitelju, če ima za to predpisano pooblastilo od lastnika gozdnih površin.

Občinski organ za gozdarstvo preskrbi, ko so prošnje vlozene, vso potrebno gozdno tehnično dokumentacijo in pripravi zbiralne seznime po posameznih katastrskih občinah.

Ko je pripravljena vsa tehnična dokumentacija, rešuje prošnje za izdajo sečnih dovoljenj posebna komisija, ki jo imenuje občinski ljudski odbor.

V sečnjem dovoljenju se določi količina sečnje po posameznih drevesnih vrstah, količina sečnje lesa pa je odvisna od tega, v kakšnem stanju so gozdne parcele oziroma kakšna je zaloga lesa na ha in kakšen je letni prirastek po posameznih drevesnih vrstah.

Če pa je prošnja za sečno dovoljenje vložena izven predpisane roka, pa mora kolkovati s 750 din državne takse. To pa zato, ker je treba plačati v državnih kolkih 500 din za stroške, ki so potrebni za naknadno ugotovitev gozdno tehnične dokumentacije.

(Nadaljevanje na 15. strani)

BELINKA

tovarna elektrokemičnih izdelkov

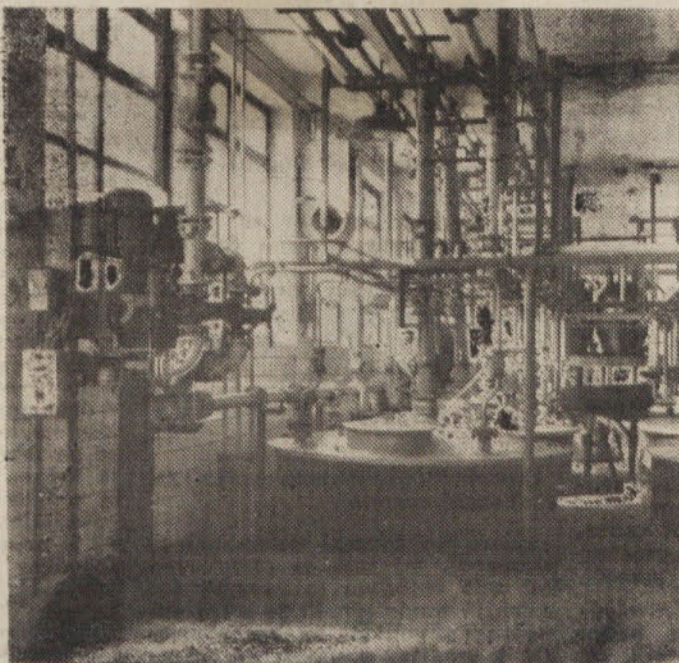
Naj v kratkem sestavku nanizamo proizvode tovarne in hkrati podamo grob obris njihove uporabe!

Osnovni proizvod je vodikov peroksid (H₂O₂), spojina vodika s kisikom, ki se proizvaja v koncentraciji 30 % — 85 % in prihaja v promet kot topolina v vodi. Trgovska koncentracija je 30 % in 40 %, za posebne namene pa tudi 85 %. Vodikov peroksid se uporablja kot gotov proizvod v najrazličnejših gospodarskih dejavnostih; približno polovico pa ga potroši sama tovarna kot surovino za svoje ostale proizvode, ki jim je vodikov peroksid bistveni element.

Glavni potrošnik je tekstilna industrija, v kratkem pa utegne biti industrija papirja in celuloze. V obeh industrijah se uporablja prvenstveno za beljenje. V tej funkciji ima velike prednosti pred ostalimi belilnimi sredstvi tako v pogledu intenzivnosti in trajnosti dosežene beline kot glede najedanja obdelanega materiala in naprav. Vedno bolj pa stopa v ospredje zlasti zaradi prihranka pri času, saj je belilni postopek z njim nekajkrat krajši kot s klasičnimi belili.

Potrošnji v teh panogah sledi kemijska, zlasti industrija plastičnih mas in sintetične gume, kjer ima vlogo katalizatorja v polimerizaciji.

Razen v prej naštetih dejavnostih se uporablja še v medicini in kozmetiki za beljenje krzna, v lesni industriji, pa v kovinski in prehranski industriji in nadalje ga najdemo tudi v rokah iznajdljivih gospodinj.

Proizvode, v katerih nastopa vodikov peroksid kot bistvena surovina in ki so domena tovarne Belinka, imenujemo persoli.

Med njimi pripada tako po važnosti kot po količini prvo mesto nesporno natrijevemu perboratu (NaBO₂ × 4H₂O). To je ena glavnih ingredienc detergentnih praškov, kjer nastopa natrijev perborat kot nosilec belilne komponente. Potrošnja detergentnih praškov je v naši državi šele v začetni fazi, vendar narašča v izrednem tempu, pa bo morala Belinka brezpogojno nepretrgoma večati proizvodnjo, da bo obdržala korak s potrošnjo.

Navedenima kemikalijama, ki se v naši industriji uporabljata že v velikem merilu, je tovarna do danes pridružila še nekatere, od katerih je treba dati poudarek karbamid-peroksidu [Co (NH₂)₂ × H₂O₂], ki se proizvaja v kristalinični obliki in v tabletah, uporabljata pa ga v glavnem kozmetika in medicina.

Dalje proizvaja kaljev persulfat (K₂S₂O₈), ki služi za rafinacijo in beljenje v prehranski in kozmetični industriji. Naglasiti je potrebno še proizvodnjo amonijevega sulfata [(NH₄)₂SO₄] in amonijevega persulfata [(NH₄)₂S₂O₈], od katerih se prvi rabi predvsem v prehranski in usnarski industriji, za drugo pa je značilna ista uporaba kot za ostale persoli.

V zadnjem času je tovarna osvojila proizvodnjo dveh novih artiklov: benzoil-peroksida [(C₆H₅CO)₂O₂] in lauroil-peroksida [(C₁₂H₂₅O)₂O₂], kemikalij, ki se proizvajata le v nekaj tovarnah na svetu. Potrošnja teh kemikalij ima lepo perspektivo, ker služita kot katalizatorja v polimerizaciji plastičnih mas, skokovit porast le-teh pa nima primerjavo v zgodovini gospodarstva.

H gornjemu je treba še pripomniti, da se nahaja tovarna šele na začetku svoje poti in bosta tako asortiment kot kapaciteta naglo naraščala.

Veliko nalog pred delovnimi kolektivi

Zaključni računi za prejšnje leto so za nami. Ker so v mesecu marcu izšli nekateri predpisi o novem gospodarskem sistemu, smo se obrnili na nekaj predstavnikov gospodarskih organizacij v naši občini s prošnjo, da nam odgovorijo na vprašanja:

Kako ste sprejeli v Vašem podjetju uvajanje novega gospodarskega sistema?

Kako napreduje pri Vas uvajanje ekonomskih enot in obratnih delavskih svetov?

»NIMAMO MOZNOSTI, DA BI SAMOSTOJNO ORGANIZIRALI CENTRE ZA STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE«

Jože Vašl, sekretar OOK v Tovarni kovinske galanterije:

»Kolektiv našega podjetja je ugodno sprejel instrumente za uvajanje novega gospodarskega sistema. Čeprav je bil pozneje uveden prispevek od izrednega dohodka, ki je za podjetje precej destimulativno,«

Jože Vašl

ven, posebno že zaradi tega, ker so osnovna sredstva podjetja zelo visoko odpisana, je sedanji sistem za naše podjetje še vedno ugoden.

Kvalitetno spremembo je občutil predvsem v dejstvu, da je prispevek iz dohodka sedaj proporcionalen in da praktično ostane skoraj ves dohodek, ki je rezultat večje ekonomičnosti in prizadevanja kolektiva, na razpolago podjetju kot čist dohodek, s katerim potem lahko razpolaga delavski svet. Prednost novega sistema je tudi v tem, da je veliko bolj enostaven in za delovni kolektiv v celoti bolj razumljiv.

Podjetje je v pripravi, ki jih je izvršilo v preteklem letu, prešlo s 1. januarjem letos na metodo obračuna proizvodnje po ekonomskih enotah. Uvajanje te metode je bilo zelo težavno z ozirom na nerazvito notranjo organizacijo, ki je nastala kot posledica hitrega razvoja podjetja. Tudi sam obseg proizvodnje se je v zadnjih letih močno povečal, zaradi česar nismo imeli dovolj na razpolago potrebnih sredstev za razširitev nujno potrebnih poslovnih prostorov.

Poleg tega pa podjetje proizvaja veliko artiklov v zelo pestrem asortimentu in bi bilo potrebno za dobro spremljanje proizvodnih stroškov organizirati medfazno skladišče, za kar pa ni prostora.

Podjetje namerava v drugi polovici letošnjega leta uvesti tudi nagrajevanje po enoti proizvoda, katerega rezultati bi bili na obračunu uspeha posameznih ekonomskih enot.

Z ozirom na to, da se podjetje sestoji iz dveh obratnih enot, smo v začetku letošnjega leta uvedli obratna delavska sveta, katerima so dane določene pravice in dolžnosti. Ze v samem začetku lahko ugotovljamo zelo dobre rezultate, saj se bo o posameznih vprašanjih razpravljalo v širšem krogu izvoljenih predstavnikov, kakor tudi to, da bomo v večjem številu zajeli člane kolektiva v delavsko samoupravljanje.

Podjetje nima možnosti, da bi samostojno organiziralo center za strokovno izobraževanje svojih delavcev. Smatram, da bi bilo potrebno, da bi se takšen center za izobrazbo delavcev kovinske stroke organiziral v okviru okraja, kamor bi potem lahko podjetje pošljalo svoje delavce na izobrazbo.

Kako daleč ste prišli z organizacijo centra za strokovno izobraževanje?

Kako gledate na zbiranje sredstev za gradnjo Zdravstvenega doma za Bežigradom in gradnjo trolejbusne proge do Crnuč?

Ugotovili smo, da ponekod resno obravnavajo vse te probleme, nekateri pa še vedno čakajo dokončnih predpisov, ker mislijo, da bodo lahko šele takrat vse rešili.

Akcijo glede graditve zdravstvenega doma in trolejbusne proge do Crnuč pa je treba pozdraviti in jo podpreti. Ker pa so to objekti družbenega standarda, ki bodo služili našim delovnim ljudem in ostalim državljanom, smatramo za pravilno, da se zbirajo sredstva za ta namen od gospodarskih organizacij. Naš kolektiv je to akcijo popolnoma sprejel in sklenil, da v ta namen prispeva določena sredstva.

TEŽAVE Z OBRATNIMI SREDSTVI

Aleksander Sernavsky, predsednik upravnega odbora v Elektro-signalu:

»Delovni kolektiv Elektro-signala že od samega začetka spremlja uvajanje novega gospodarskega sistema na tržišču in seveda v samem kolektivu. Ker pa instrumenti dolgo niso bili znani in še do danes ni popolnoma razčiščen s posameznimi predpisi, predvsem glede razdelitve dohodka in obveznosti in še posebej z ozirom na to, ker je naše podjetje montažnega značaja, ti novi gospodarski ukrepi niso prinesli v pogledu utrjevanja našega podjetja posebnih izboljšav.

Povišanje cen materiala in delna ustavitve ali preorientacije investicij iz družbenih skladov na lastno finansiranje je konkretno za podjetje imela in še ima težavne posledice, zlasti počasno plačevanje storjenih uslug, menjanja projek-

Aleksander Sernavsky

tov in zmanjšanje investicij, spreminjanje rokov, kar je konkretno za podjetje Elektro-signal neugodno. Zato je podjetje prišlo tudi v težavnejši položaj v zvezi z obratnimi sredstvi, katerih primanjkuje z ozirom na povečanje letnega plana, čeprav ima podjetje zagotovilo, da bo letni plan izvršen, kar dokazuje prvo četrtletje, v katerem je bil adekvatni del letnega plana izvršen, vendar pa nadaljnje izpolnjevanje plana brez povečanja obratnih sredstev ne bo mogoče.

Upravni odbor in delavski svet, kakor tudi sestanki v kolektivu so pokazali, da se je kolektiv pripravljen boriti in premagovati težave, ker smatra, da bo novi gospodarski sistem moral normalizirati investicijsko politiko in v skladiti denarne in blagovne fondе.

Podjetje je že v letu 1960 pristopilo k uvajanju ekonomskih enot. Tako je podjetje razdeljeno na ekonomske enote in plačuje po učinku večji del kolektiva.

Delavskih svetov po ekonomskih enotah še nismo uvedli, ker organizacija našega podjetja tega trenutno še ne zahteva, je pa vsa zadeva v obdelavi, tako da bo v prihodnjem letu ta stvar konkretizirana.

Z ozirom na razbitost in razdrobljenost podjetja in njegov montažni karakter, podjetje še nima svojega centra, v ta namen pa pripravljamo material, gradivo in učni kader. Oviru temu so v glavnem prostori in razpoložljive strokovne pomoči.

O vprašanju izgradnje zdravstvenega doma in trolejbusne proge smo že razpravljali in sklenili, da bomo prispevali določen znesek.

PRI BOLJSEM DELU KOLEKTIVA

PRICAKUJEMO PRAVICNEJSO

DELITEV DOHODKA

Marjan Kobentar, glavni direktor v Elmi:

»Uvajanje novega gospodarskega sistema je bilo sprejeto z razumevanjem in v upanju, da bodo pri boljšem delu novi instrumenti kolektivu bolj pravično odmerili sklade z ozirom na strukturo podjetja.

Marjan Kobentar

Komisija za sestavo pravilnika o delitvi osebnega dohodka je že predložila v obravnavo predlog za ustanovitev 7 proizvodnih in 3 upravno pomožne obračunske enote. Po sprejetju tega predloga bomo pristopili k formiranju obratnih delavskih svetov.

Trenutno center za izobraževanje še ne obstoja, pač pa imamo inštruktorja, ki si je znanje pridobil na osnovi raznih tečajev in sedaj usposablja predvsem vodilni kader.

Glede zbiranja sredstev za Zdravstveni dom in trolejbusno progo smo bili med pobudniki. Delavski svet je že meseca marca sklenil, da se akcija podpre, in odobril prispevek 5.500.000 din. Prispevek smo se obvezali vplačati do konca meseca maja.

DELO NA ORGANIZACIJI EKONOMSKIH ENOT — ZASTALO

Stanislav Ota, predsednik upravnega odbora v TOPSU:

»Celotnemu kolektivu so bili na sestanku pojasnjeni novi ekonomski ukrepi v načelu. Vprašanje in diskusije v glavnem ni bilo, največ zaradi tega, ker se niso znani vsi predpisi oziroma podrobnosti teh predpisov.

Ze pred časom smo poskusno, po novem, obračunavali neki oddelek in po potrebah, ki so iz tega izhajale, popravljali organizacijske ukrepe.

S prehodom na nov tip pisalnega stroja nam stari normativi in tehnološki postopki odpadejo, novi pa še niso dokončno pripravljeni in nam je zaradi tega delo na organizaciji ekonomskih enot zastalo.

Izobraževalnega centra v pravem pomenu besede ne bomo organizirali, pač pa bomo usposobili potrebno število inštruktorjev.

Stanislav Ota

Na zbiranje sredstev za izgradnjo Zdravstvenega doma za Bežigradom in na izgradnjo trolejbusne proge do Crnuč gledamo pozitivno.

PLAN ZA 1960. LETO

SO PRESEGLI ZA 27 %

Darinka Petrovčič, sekretar OOK v »Tekstilprometu«:

»Novi gospodarski sistem nas ni presenetil, saj smo ga pričakovali kot zelo potrebno spremembo dosedanjih predpisov, ki so manj stimulatивно vplivali na gospodarjenje s sredstvi gospodarskih organizacij, predvsem v trgovini.

Po novem sistemu bodo kolektivi lahko svobodneje formirali močnejše fondе za obnovo zastarelih poslovnih prostorov in tako modernizirali trgovanje in ga približali sodobnim pogojem in zahtevam potrošnikov.

Glede uvajanja ekonomskih enot je naš delavski svet razpravljal na večini sestankov že v lanskem letu. Letos, 24. maja, pa se je zbral celotni kolektiv in dokončno sklenil, da se ustanovijo ekonomske enote, ter določil rok za volitve v obratne delavske svete. Na ta način so ekonomske enote v našem podjetju praktično ustanovljene in bodo njihovi člani pristopili k sestavljanju pravilnikov za uzakonitev svojih pravic in dolžnosti.

Pripominjam, da je k ustanovitvi ekonomskih enot predvsem prispevalo razumevanje med člani kolektiva in upravo podjetja, posebej pa še pravilni pogledi celotne gospodarske organizacije na izgradnjo socialističnega gospodarstva, saj smo poleg navedenega ustanovili v letu 1960 lastno sindikalno podružnico in OOK, ki prej nista obstajali.

Uvedba nagrajevanja po učinku je poleg drugega pripomogla do dviga delovne storilnosti, saj smo plan za leto 1960 presegli za 27 %, v letu 1961 pa smo v prvih petih mesecih dosegli že trikratno lanskega realizacijo istega obdobja. Ustanovitev ekonomskih enot pa bo brez dvoma še pospešila boljše gospodarjenje v podjetju, saj bodo pri tem sodelovali in bodo zainteresirani vsi člani kolektiva.

Darinka Petrovčič

spodarjenje v podjetju, saj bodo pri tem sodelovali in bodo zainteresirani vsi člani kolektiva.

Centra za izobraževanje naša gospodarska organizacija še nima, posluhuje pa se uslug Delavske univerze »Cene Stupare, Ljubljana-Bežigrad. Na pobudo članov kolektiva so posamezni delavci, ki zasedajo visokokvalificirana delovna mesta, pred kratkim položili izpite za visokokvalificirane trgovinske delavce. Ostali člani kolektiva pa se posamič ali pa skupno večkrat udeležujejo seminarjev, ki jih prireja Delavska univerza »Cene Stupare.

Za gradnjo Zdravstvenega doma in trolejbusa do Crnuč je kolektiv prispeval sredstva iz svojega sklada skupne porabe v višini 3,5% od neto plač vseh delavcev, zaposlenih na območju Oblo Ljubljana-Bežigrad. Predvsem si želimo čimprej izgradnjo prepotrebne zdravstvenega doma in čimhitrejšo ukrepanje glede dodelitve sredstev tudi s strani ostalih gospodarskih organizacij.

IMELI BODO 25 EKONOMSKIH

ENOT IN 6 OBRATNIH

DELAVSKIH SVETOV

Jože Furlan, sekretar Modnih oblačil:

»Nove gospodarske predpise, zlasti finančne, so kolektivi po naših očeh v Tomačevem, Dravljah, na Viču, v prodajnem skladišču, na Krki in v Zireh obravnavali in so jih sprejeli na znanje, svoje pripombe pa so stavili k bonom, ki jih delavci — lastniki hiš prejema-jo obenem z mesečnimi osebnimi dohodki.

Podjetje izdaja tem delavcem bone v znesku 6,55 % od neto mesečnih osebnih prejemkov. Delavci so bili mnenja, da bi moralo podjetje te bone izplačevati delavcem v denarju, ker gre ta znesek v letošnjem letu iz osebnega dohodka, ne pa tako kot v lanskem letu, ko je država iz svojih skladov krila te zneske.

Nadalje se delavci niso strinjali z 1 % prispevkom od neto mesečnih dohodkov za Direkcijo JZ zaradi izdaje legitimacij za izkoriščanje letnega dopusta. Delavci se niso strinjali zato, ker večina ne izrablja legitimacij za izkoriščanje letnih dopustov.

Ekonomske enote in obratne delavske svete je podjetje uvedlo 25. 5. 1961 po sklepu delavskega sveta na 9. rednem zasedanju. Delavski svet je odredil 6 obratnih delavskih svetov in 25 ekonomskih enot. Priprave za volitve obratnih

Jože Furlan

delavskih svetov so v teku. Volitve same pa bodo v vseh obratih v prvi polovici meseca junija.

Pristopili smo tudi k organizaciji strokovnega izobraževanja delavcev.

54 nevalificiranih in polkvalificiranih delavcev obiskuje sedaj tečaje za pridobitev polne kvalifikacije. Dela pa se na tem, da polno kvalifikacijo pridobi še večje število delavcev. Uprava podjetja je poslala in ima namen še poslati administrativni kader na razne tečaje, da si pridobi višjo strokovno izobrazbo.

Kolektiv podjetja smatra, da je zbiranje sredstev za gradnjo Zdravstvenega doma in trolejbusa do Crnuč koristna zadeva, ker je to javni interes in v korist vsem občanom. Naši delavci menijo, da se bo zdravstvena služba s tem občutno izboljšala. Prispevati so pripravljani tudi finančno in to po možnostih, ki jih ima podjetje za to, ker finančni predpisi v tekstilni stroki predpisujejo znižanje cen konfekcijskih izdelkov. Zlasti veljajo ti predpisi za tista podjetja, ki so izvršila hiter in velik razvoj v zadnjem obdobju, kot je to primer pri našem podjetju, ko se je v 8 letih povečalo od 6 na 750 zaposlenih.

ZA ZDRAVSTVENI DOM

IN PODALJSEK TROLEJBUSNE

PROGE SO PRISPEVALI 1.500.000

DINARJEV — KAJ JE

S SAVELJSKO CESTO?

Ing. Vojmil Dekleva, direktor TONOSE:

»Nov gospodarski sistem smatramo kot korak naprej v razvoju našega gospodarstva. Pozitivno ocenjujemo dejstvo, da je vloga kolektiva pri razdeljevanju dohodka po novih uredbah še bolj poudarjena. To pride do izraza zlasti s formiranjem ekonomskih enot in obratnih delavskih svetov, ki bodo omogočili decentralizirano razdeljevanje sredstev na samih delovnih mestih s strani tistih, ki ta sredstva dejansko ustvarjajo.

Ing. Vojmil Dekleva

Glede vpliva novega gospodarskega sistema na naše cene moramo omeniti, da so se cene surovin — to so pri nas izključno sintetična vlakna iz uvoza — dvignile za 50 odstotkov, če upoštevamo novi tečaj dolarja in uvozno carino. Istočasno se je sicer zmanjšal prometni davek na naše izdelke, toda to še vedno ne krije razlike v ceni surovin. Naše podjetje kljub temu ni dvignilo cen svojim proizvodom in skušamo z dvigom proizvodnosti znižati našo lastno ceno. V bližnji bodočnosti se nam obeta celo znižanje cen nekkih naših izdelkov, ker predvidevamo nadaljnji porast proizvodnosti pred-

(Nadaljevanje na 13. strani)

Vedno večje uveljavljanje organizacije SZDL

Anton Laharner

Vinko Kuhar

Martin Golob

Franc Zle

Martin Tesovnik

Ivan Šturm

V 1960. letu je bil V. kongres SZDLJ, letos pa je bil V. kongres SZDL Slovenije, kjer so bila sprejeta važna napotila za bodoče delo organizacije, sprejet pa je bil tudi nov statut SZDLJ. Da ugotovimo, kako se uveljavljajo nove metode dela v SZDL naše občine, smo zaprosili predsednika ObO SZDL in predsednika KO SZDL, da nam povedo kaj o tem.

V 8 KOMISIJAH ObO SZDL

91 ČLANOV

Mile Samardžija, predsednik ObO SZDL Ljubljana-Bežigrad:

»Članstvo SZDL naše občine je z velikim zanimanjem zasledovalo delo obeh kongresov. V preteklem letu smo po V. kongresu SZDLJ na občinski pokongresni konferenci razpravljali o novih nalogah, ki čakajo našo organizacijo. O teh nalogah smo razpravljali še na krajevnih konferencah in na letni občinski konferenci SZDL. Vse to je razgibalo članstvo in vzbudilo še večje zanimanje za delo v SZDL. Prepričani smo namreč, da se SZDL s stari oblikami in metodami dela v tako širokem in kompliciranem mehanizmu družbenega upravljanja v naši komuni ne bi mogla uveljaviti.

Z vsa resnostjo smo pristopili k utrjevanju organizacijskih in kadrovskih vprašanj. Čeprav smo po tem vprašanju naredili velik korak naprej, še ne moremo biti zadovoljni. Gre namreč za pritegnitev vsega članstva SZDL k reševanju vsakodnevnih potreb občanov. Torej delamo, da bi v SZDL vsak ob-

čan sodeloval in odločal o politiki komune. Takšne širine še nismo dosegli, opaziti pa je zainteresiranost ljudi in večje poglobljanje v reševanje krajevne in občinske problematike. Mislim, da je treba z ozirom na problematiko in zainteresiranost ljudi smele pristopiti k organiziranju sekcij pri krajevnih organizacijah SZDL. To bo tudi ena osnovnih nalog občinskega odbora, kakor tudi krajevnih organizacij SZDL v bodoče.

Zelo važna naloga občinskega odbora SZDL je, da pritegnemo čim širši krog občanov k razpravi o petletnem perspektivnem načrtu razvoja komune. Stremeti moramo, da vsebinsko in množično okrepimo zbor volivcev. Znano je namreč, da je komunalna, stanovanjska in urbanistična problematika naše občine zelo pereča. Vsakega našega občana želimo seznaniti, vprašati za mnenje ter ga pritegniti k sodelovanju. Poleg tega občinski odbor pripravlja konferenco o gospodarskih vprašanjih, ki bo že v juniju.

Novi predpisi o šolstvu in zdravstvu so tudi naloge SZDL. Treba bo usposobiti in kadrovsko okrepiti družbene organe teh ustanov.

To je le nekaj nalog, ki čakajo organizacije SZDL, o katerih moramo razpravljati še pred počitnicami.

Poleg članov občinskega odbora SZDL smo v 8 komisij pri ObO SZDL pritegnili 91 članov SZDL. Delo komisij se bo bistveno izboljšalo. Nekaterim komisijam primanjkuje več samoiniciative v delu. Tudi povezava s krajevnimi organizacijami SZDL ni tako razvita, kot bi želeli. Zavedamo se teh pomanjkljivosti in jih bomo skušali odpraviti.

KMETIJSTVU BOMO MORALI

POSVETITI VEČ POZORNOSTI

Franci Zle, predsednik KO SZDL Bečičevo:

»Nove oblike in metode dela naše organizacije se na našem področju bolj počasi uveljavljajo. Na letni konferenci krajevnih organizacij SZDL smo se odločili, da z ozirom na potrebe ljudi in njihovo zanimanje organiziramo tri sekcije: za kmetijska in zadruga vprašanja, za komunalno dejavnost in komisijo za politična in vzgojna vprašanja. Sekcija za kmetijska in zadruga vprašanja je aktivno sodelovala pri izbiri kandidatov za združni svet kmetijske zadruge Crnuče in pomaga pri sklepanju kooperacijskih pogodb. Sekcija za komunalno dejavnost pripravlja gradivo za gradnjo elektrotransformatorja in perišča. Za te gradnje sta imenovana tudi gradbena odbora. Delamo tudi na ureditvi prosvetnega doma in na obnovitveni dela v zaključni fazi. Z ozirom na velik interes za izgradnjo teh objektov upamo, da bomo s prostovoljnimi prispevki članstva SZDL precej pripomogli k izgradnji. Komisija za politična in vzgojna vprašanja je v sodelovanju z Delavsko univerzo »Cene Stupar« — Ljubljana organizirala štiri predavanja o kmetijstvu in zelo uspešno šola za življenje za odrasčajočo mladino, ki jo je obiskalo 50–70 kmečkih fantov in deklet. Še bolj moramo razgibati zabavno življenje mladih ljudi na našem področju.

Organizacijsko moramo utrditi delo sekcij in v to delo pritegniti več članov SZDL. Izboljšati moramo kvaliteto dela krajevnega odbora in uvesti nove oblike dela z mladino, predvsem pa organizirati klub mladih zadrugnikov. Premalo smo angažirali naše članstvo v prostovoljnih akcijah za urejanje krajevnega območja. Vprašanju kmetijstva, predvsem kooperacije in delu naše zadruge bomo morali posvetiti več pozornosti kot do sedaj.

ZA VZGOJO V INTERESNIH

KROŽKIH ANKETIRALI

2000 ČLANOV SZDL

Martin Golob, predsednik KO SZDL Bežigrad:

»Naše članstvo je že na več sestankih razpravljalo o delu SZDL pod novimi pogoji, tako močno razgibanem družbenem življenju. Organizirali smo pet sekcij in eno komisijo. Sekretariati sekcij so izdelali svoje programe, vendar delo v vseh sekcijah ni tako zaživelo, da bi uspešno vplivalo in prispevalo k boljšemu razvoju našega področja. Čeprav se nove oblike ponekod počasi uveljavljajo, smo dosegli določene uspehe. Sekcija za pomoč svetu stanovanjske skupnosti je analizirala kadrovske sestave organov stanovanjske skupnosti, ugotovila pomanjkljivosti, razpravljala o kvaliteti del v servisih ter dala priporočila za boljše delo. Komisija za idejno-politično delo je za to študijsko sezono anketirala čez 2000 članov SZDL. Opravljenih je bilo tudi že 15 predavanj, ki se jih je udeležilo povprečno 60 % prijavljenih v interesnih krožkih.

Sprejeli smo tudi poziv KO SZDL Ježica na tekmovanje v čast 20-letnice vstaje. Pripravljamo več izletov in predavanj s temo »Spomini iz NOB«.

Sekcija za gospodarska in komunalna vprašanja je naredila program dela, ki je v letošnjem letu, z ozirom na proslavo 20-letnice vstaje, zelo konkreten. Obravnavala je letni plan občine in sprejela sklep o komunalni ureditvi našega območja.

Za naš teren so sekcije zelo primerna oblika, da se zainteresira in pritegne širše število članstva SZDL k reševanju in odločanju o najrazličnejših vprašanjih.

Na zborih volivcev so bili večkrat načeti razni komunalni problemi našega terena, vendar smo do danes premalo naredili. Marsikatero komunalno problemo bi uredili lahko tudi s prostovoljnim delom in boljše povezavo s tozadevnim svetom pri ObO.

Glede kadrovskih vprašanj je osnovna slabost v tem, da nismo za delo v SZDL pritegnili novih mlajših ljudi, temveč smo se orientirali na tovaršije, ki so preobremenjeni z drugimi dolžnostmi. Sklenili smo, da skozi delo sekcij pritegnemo tudi ostale člane SZDL.

SZDL je dala v ta namen iniciativo za organizacijo mladinskega aktivna na našem terenu. Mladinci so zelo aktivni in s prostovoljnim delom urejajo svoje prostore ter pomagajo pri ostalih komunalnih delih. Upamo, da bo aktiv dal določene kadre za pomladitev in kadrovsko izboljšanje organizacije SZDL.

BARAKE SO SE VEDNO

PROBLEM

Miro Berčič, predsednik krajevnih organizacij SZDL terena »Boris Kidrič«:

»Na zborih volivcev smo večkrat razpravljali o komunalni problematiki našega terena. Zlasti pereče je vprašanje ureditve barak, ker podjetja ne skrbijo dovolj za njihovo vzdrževanje. Tudi delavce, ki stanujejo v teh barakah, je težko pritegniti v delo družbeno političnih organizacij. Naša stanovanjska skupnost je po teh vprašanjih sklicala predstavnike podjetij na posvetovanja, vendar se situacija bistveno ni izboljšala. Potrebno bo, da SZDL naveže tesnejše stike s sindikalnimi podružnicami teh podjetij.

Vse premalo smo pritegnili državljanov in hišne svete za ureditev terena, čeprav bi n. pr. stanovalci barak z malenkostnimi prispevki lahko uredili okolje. Naša sekcija za komunalna vprašanja se bo mo-

rala v bodoče orientirati predvsem na reševanje teh vprašanj.

Komisija za politično in vzgojno delo je anketirala nad 500 članov SZDL za politična in vzgojna vprašanja. Predavanj v 9 interesnih krožkih se je udeleževalo kakih 40 % prijavljenih.

Zavedamo se, da moramo spričo pereče problematike na našem terenu intenzivneje delati pri organizaciji sekcij in jim pomagati. Mislim, da je pomanjkljivost pri organizaciji sekcij v tem, da smo razpravljali o večjem številu sekcij, premalo pa smo se orientirali na vsebinsko in kadrovsko učvrstitev.

KRAJEVNI ODBOR SO POVEČALI

NA 20 ČLANOV

Martin Tesovnik, predsednik KO SZDL Ježica:

»Ustanovili smo komisijo za izobraževanje, sekcijo za mladinska vprašanja in sekcijo za dejavnost družbenih in društvenih organov. Vse te sekcije so na predzadnjem zboru volivcev na Ježici seznanile volivce s svojim programom.

Komisija za izobraževanje ni uspela zainteresirati večjega števila poslušalcev na predavanjih. Težave je imela s predavatelji, ki jih je angažirala Delavska univerza občine Bežigrad. Zaradi malih uspehov po prvotnem programu predavanj, se je sekcija odločila odsej organizirati poljudnoznanstvena predavanja, da bi z njimi zainteresirala domačine za izobraževanje.

V sekciji za mladinska vprašanja še vedno dela le vodstvo sekcije, ki je uspelo napraviti pregled, kaj in kje dela mladina z Ježice. V kratkem bo seja sekcije, na kateri bo vodstvo poročalo o ugotovitvah, z namenom, da bodo domačini povedali, kaj vse mislijo o ježiški mladini.

Sekcija za dejavnost družbenih in društvenih organov je imela eno sejo, na kateri so obravnavali in sprejeli program tekmovanja v čast 20-letnice vstaje, ki ga je napovedal naš krajevni odbor.

Tekmovanje je razpisal naš krajevni odbor. Sprejelo ga je 6 krajevnih odborov SZDL. Zdaj pripravljamo sestanek zastopnikov onih krajevnih odborov, ki so sprejeli tekmovanje zaradi pregleda, kako tekmovanje napreduje. Mi smo pristopili k tekmovanju tako, da smo za izvajanje tekmovalnega programa zainteresirali društva in organizacije na Ježici.

Krajevni odbor smo povečali od 7 do 20 članov. Tako povečan krajevni odbor je imel že dve seji, na katerih je bil formiran potrošniški svet, gospodarsko-komunalna komisija. Sprejel je tudi program dela za leto 1961, izvolili so tudi tajnika in blagajnika. Seje krajevnega odbora so po zaslugi novih članov bolj zanimive in živahne.

Naš kraj trenutno najbolj tare vprašanje izgradnje hodnika ob Titovi cesti skozi Ježico. Volivci so na zboru volivcev sprejeli plačevanje krajevnega samoprispevka v ta namen, ki pa se še ni začel zbirati zato, ker občinski ljudski odbor še ne more predložiti volivcem, kaj pravzaprav bo s Titovo cesto na Ježici. Naš odbor, ki je to akcijo podpiral je v zelo neprijetnem položaju, ker čas poteka, a pripravljenost za plačevanje krajevnega samoprispevka upada.

RAZPRAVA O PROBLEMIH

SOLSTVA

Srečko Kač, predsednik KO SZDL Crnuče:

»V naši krajevni organizaciji dela pet sekcij. V sekcijah so imenovani sekretariati, ki so izdelali

svoje programe dela. Nekatere sekcije so že zaživele in pristopile k realizaciji svojih programov. Tako je sekcija za poživitev dela v stanovanjski skupnosti analizirala problematiko te ustanove, predvsem pa kadrovske sestave sveta in komisij stanovanjskih skupnosti. Ugotovljeno je, da je delo v stanovanjski skupnosti stagniralo ter da ni prave povezave med stanovanjsko skupnostjo in hišnimi sveti. Upamo, da bo sekcija poživila delo.

Sekcija za kmetijstvo je razpravljala o spomladanski kooperaciji in o volitvah v združni svet kmetijske zadruge.

Sekcija za komunalna vprašanja dela na ureditvi terena za Dan vstaje in občinski praznik.

Komisija za vzgojna vprašanja je s pomočjo Delavske univerze organizirala predavanja na kmetijskem področju. Poleg tega je naša organizacija razpravljala o aktualnih vprašanjih iz šolstva in zdravstva, kakor tudi o poživitvi dela potrošniškega sveta.

POMOČ DELOVNEGA

KOLEKTIVA TOVARNE BARV

»JUB«

Vinko Kuhar, predsednik Krajevnega odbora SZDL Dol pri Ljubljani:

»Aktivnost socialistične zveze na našem območju se odvija v treh sekcijah. Sekretariati sekcij in sekcije obravnavajo problematiko zelo konkretno, o njej pa dokončno sklepa potem KO SZDL. Krajevna organizacija SZDL koordinira delo tudi drugih organizacij.

Pri našem delu nam pomaga tovarna JUB, s katero zelo dobro sodelujemo. Tovarna pomaga tudi pri ureditvi prostorov za družbene organizacije. Čeprav sekcije delajo, vendar se niso lotile bistvenih vprašanj. Naša sekcija za komunalna vprašanja je uredila prostore za družbene organizacije, vendar jo čakajo še važne naloge: ureditev cest, ureditev zapuščenih hiš itd. Sekcija za družbena vprašanja se je ukvarjala z družbenimi organi, z delom šolskega odbora, krajevnega odbora in sedaj dela na poživitvi potrošniškega sveta. Sekcija za kmetijska vprašanja se je aktivneje ukvarjala s kooperacijo v kmetijstvu, zlasti pa z volitvami v združni svet kmetijske zadruge.

PROBLEM SO PROSTORI

Franc Mrše, predsednik KO SZDL Podgorica:

»Na letni konferenci in sejah odbora smo razpravljali o vsebini dela naše organizacije. Sklenili smo, da ustanovimo tri sekcije, upoštevajoč krajevno problematiko in zainteresiranost članstva. Čeprav se sekcije občasno sestanejo, vendar niso našle prave vsebine dela. Težave so tudi v tem, da nimamo prostorov za družbene organizacije. Sekcija za kmetijstvo je sicer aktivnejša, razpravljala je o problematiki zadruge in volitvah v združni svet.

Tudi komisija za idejno politično in vzgojno delo je organizirala nekaj predavanj. Za 20-letnico vstaje smo naredili program proslav, organizirali predavanja in pripravili izlete v partizanske kraje.

Upam, da bomo uspeli na našem področju pritegniti večji krog ljudi in da bodo sekcije obravnavale bolj konkretna vprašanja, ki zanimajo članstvo.

Nadaljevanje na 14. strani

Veliko nalog pred delovnimi kolektivi

(Nadaljevanje z 12. strani)

vsem na novih strojih, ki smo jih uvozili ob koncu lanskega leta.

Glede 25 odstotnega izrednega prispevka na dohodek imamo vtis, da ne deluje najbolj stimulativno na dvig proizvodnosti in na ekonomično gospodarjenje.

V našem podjetju formalno še nismo uvedli ekonomskih enot. Dejansko smo pa že pristopili k ustvarjanju pogojev za ustanovitev teh enot. Ti pogoji so predvsem v tem, da prilagajamo organizacijo dela bodočim ekonomskim enotam, kar se izraža v vpeljav posebnih evidenc z zadolžitvami po oddelkih, z bolj intenzivno spremljavo proizvodnje po fazah itd. Naše bodoče ekonomske enote, ki jih bo predvidoma 8, bodo ustanovljene na principu posameznih faz proizvodnje. Na ta način bo omogočeno najbolj uspešno zajemanje proizvodnje ozir. spremljanje naraščanja novo ustvarjene vrednosti, s čimer je izražena proizvodnja in v tisti fazi dela. To je tudi osnova za merjenje produktivnosti v zvezi s tem za obračun osebnih dohodkov v tisti fazi proizvodnje oziroma ekonomski enoti.

Centra za izobraževanje delavcev nimamo. Zdi se mi, da bi bilo ustanavljanje centra za našo sorazmerno majhno tovarno problematično, razen če bi tak center deloval v sodelovanju z drugimi sosednimi tekstilnimi tovarnami. Pripravljamo pa nekaj tečajev za izobraževanje delavcev v bližnji prihodnosti, ko se bodo vrnili s šolanja štipendisti. Z njimi bomo organizirali tečaje predvsem za pletilce na nogavičarskih strojih, pozneje pa morda tudi za druge.

Naš odnos do zbiranja sredstev za gradnjo zdravstvenega doma in trolejbusa do Crnuče je vsekakor pozitiven, kar smo dokazali s tem, da smo v ta sklad že prispevali 1.500.000 din. Priporočil bi, da bi bilo potrebno misliti malo več tudi na Saveljsko cesto, ki je v popolnoma razpadajočem stanju.

RAZGOVORI Z VOLIVCI

Vedno večje uveljavljanje organizacije SZDL

(Nadaljevanje s 13. str.)

V SAVSKEM NASELJU IMAJO

7 PODRUŽNIC KO SZDL

Ivan Zorman, predsednik Krajevnega odbora SZDL Savsko naselje:

»Veliko zanimanje za delo v SZDL se je odražalo že na dobro obiskani letni konferenci, ki je tudi vsebinsko dobro uspela. Po sklepih konference smo na našem področju organizirali 7 podružnic in 4 sekcije. Čeprav so sekcije izdelale svoje programe dela, ki jih je potrdil tudi krajevni odbor, vendar ne moremo biti popolnoma zadovoljni, predvsem, kar se tiče analitičnega dela, pa tudi glede pritegnitve večjega števila članstva v delo sekcij. Imamo velike težave glede prostorov. Vse organizacije razpolagajo z enim samim prostorom za svojo dejavnost in bomo morali zato pohiteti z izgradnjo doma stanovanjske skupnosti.

/ ozirom na naše potrebe smo organizirali sekcijo za sodelovanje

z družbenimi organizacijami, sekcijo za družbeno upravljanje in sekcijo za vzgojo in varstvo mladine ter komisijo za politično-vzgojno delo. Vse te sekcije so dobro začele, vendar jih je treba še nadalje kadrovsko in organizacijsko utrjevati. Kar se tiče dela naših podružnic, moram reči, da še niso popolnoma začele in se uveljavile, kljub temu, da so kadrovske in organizacijske zadovoljive. Manjka jim iniciative za aktivno in konkretno delo.«

POISKATI JE TREBA VEČ

MLAJŠIH LJUDI ZA DELO

V VODSTVU KO SZDL

Anton Laharnar, predsednik KO SZDL Stodice:

Naša organizacija je imela v letu 1959 zelo dobre uspehe, saj je bila med prvimi v občini. V preteklem letu pa smo opazili stagnacijo za-

radi nerešenih kadrovskih vprašanj, kar je povzročilo odrezanost organizacije od članstva. Sklenili smo, da organiziramo tri sekcije, vendar do aktivnega dela teh sekcij še ni prišlo.

Na sejah našega odbora smo ugotovili, da se na sestankih našega območja srečujemo vedno eni in isti. Za delo v SZDL moramo poiskati predvsem mlajše ljudi. O vseh teh problemih je naš odbor razpravljal. Zavedamo se, da so naloge pred našo organizacijo velike ter bomo kljub težavam, ki so pred nami, uspeli poživiti delo sekcij, kar bo nedvomno prispevalo k bolj razgibanemu delu na našem terenu.

Zaradi boljšega stika s članstvom smo organizirali 4 podružnice, ki že delajo, in upamo, da bomo uspeli preko njih pritegniti več novih članov k aktivnemu delu v SZDL.«

SEKRETARIATI SEKCIJ

SE DOVOLJ NE POGLABLJAJO

V PROBLEMATIKO

Hinko Polak, predsednik Krajevnega odbora SZDL Stožice:

»Na letni konferenci SZDL smo zelo konkretno razpravljali o krajevnih problematikah in sklenili organizirati 5 sekcij. Sekcije imajo svoje programe dela in so tudi začele. Mislim, da je slabost dela sekcij v tem, da se sekretariati dovolj ne poglobijo v problematiko in še niso uspeli pritegniti vse zainteresirane člane v reševanje določenih problemov. Se vedno imamo ostanke starih metod dela.

Sekcije so šele v začetku razvoja, število članstva v njih je še zelo majhno in zaradi tega tudi delo ni dobilo širšega razmaha. Sekcija za družbeno upravljanje je imela že dva razgovora in je obravnavala gospodarsko problematiko podjetij, ki so na našem terenu. Za poživitev dela in boljšo organizacijo smo ustanovili sekcijo, ki obravnava probleme stanovanjske skupnosti. Interes članstva po teh problemih je zelo velik in delo te sekcije se je močno odrazilo v delu stanovanjske skupnosti. Izobraževalna sekcija je s pomočjo Delavske univerze organizirala že več predavanj, po katerih so se razvili živahni razgovori, posebno o zunanjepolitičnih in gospodarskih problemih.«

ODZVALA SE JE VEČINA

PREBIVALSTVA

Franc Sturm, predsednik krajevnega odbora SZDL Tomačevo-Stare Jarše:

»Z ozirom na to, da tekmujemo, smo pristopili takoj k delu. Sekcija za komunalna vprašanja je ugotovila, da so na našem področju zelo zanemarjene ceste, dala je pobudo, da vsak član SZDL ob svoji parceli posuje cesto in pri oranju pazi, da se cesta ne poškoduje. Tej akciji se je odzvala večina prebivalstva in upamo, da bomo v jeseni uspeli pritegniti k delu tudi ostale člane SZDL. Tudi uprava za ceste je obljubila, da bo v prihodnje posvetila več pozornosti vzdrževanju cest na našem področju.

Sekcija za kmetijska vprašanja je bila aktivna pri volitvah v združeni svet. Zadržniki so volili 100 % že do 9. ure zjutraj. Sekcija ima v planu, da pospeši kooperacijo in vodi evidenco o zemlji, ki je last SLP na našem področju. Sekcija za politična in vzgojna vprašanja je organizirala nekaj predavanj, predvsem socialno-zdravstvenih s filmi. Za novo sezono nameravamo organizirati aktualna politična predavanja in predavanja iz kmetijske problematike.

Organizacija SZDL je šele na začetni poti pri uveljavljanju novih metod dela. Zavedamo se tudi, da imamo še dosti nerešenih vprašanj, med katerimi bi navedli naslednja: pritegnitev ljudi v SZDL, predvsem v sekcije; ustanovitev krajevnih organizacij ZB NOV; tesnejše sodelovanje z gasilskim društvom; pomoč mladinski organizaciji pri njenem delu itd. Problematično je tudi vprašanje prostorov. Naši prebivalci so pokrenili vprašanje ambulante službe na našem območju. Upamo, da bodo imela »Modna oblačila« posluh za želje prebivalstva in dala na razpolago potrebne prostore.«

Hiša Marije in Jožeta Mačka na Ježici. Oba sta delala za napredno stvar že pred drugo svetovno vojno. V 1942. letu je tu dalj časa bival Edvard Kardelj z ženo Pepco, kasneje pa kak teden Ivan Maček-Matija, ki je prišel iz Vrhovnega štaba. Od tu je odšel v partizane za komandanta slovenskih partizanskih enot

Nov statut

sprejet na 2. seji občinskega ljudskega odbora

Pred prehodom na dnevni red je občinski zbor občinskega ljudskega odbora verificiral mandat novo izvoljenega odbornika v 3. volilni enoti. Na nadomestnih volitvah, ki so bile 26. febr. 1961, je bil izvoljen Konrad Grilec iz Ljubljane, Titova 61. Udeležba na volitvah je bila 86,48 %.

V zvezi z združitvijo bivših občin Ljubljana-Bežigrad in Ljubljana-Crnuče je bilo treba spremeniti statut občine. V novem statutu so odpravili skoraj vse stare odborniške komisije in imata sedaj oba zbora le mandatno imunitetno komisijo. Skupna je še vedno komisija za volitve in imenovanja ter komisija za prošnje in pritožbe. Ostale odborniške komisije so bile odpravljene, ker se je ugotovilo, da se tako o vseh problemih, preden se predložijo v odločanje ljudskemu odboru, razpravlja na pristojnem svetu ali pa v komisijah, zaradi česar ponovna razprava v stalni odborniški komisiji ni potrebna in dejansko predstavlja za odbornike nepotrebno obremenitev. Bistvena sprememba v statutu so tudi določila, ki se nanašajo na sklicevanje zborov volivcev-proizvajalcev. Dosedanji statut je namreč samo določal, kako se sklicujejo zbori volivcev občinskega zbora, medtem ko so se zbori proizvajalcev sklicovali po analogiji, čeprav imajo svoje posebne značilnosti, katere je sedaj uredil novi statut.

Povečano je bilo tudi število svetov občinskega ljudskega odbora na 16, medtem ko jih je bilo po starem statutu le 14. Nova sta svet za trgovino in svet za gostinstvo in turizem. V zvezi z novimi pristojnostmi oziroma razširitvijo obsega poslov zaradi združitve je moral občinski ljudski odbor sprejeti nov odlok o organizaciji upravnih organov občinskega ljudskega odbora, kakor tudi nov odlok o sistematizaciji delovnih mest. Število uslužbencev in pomožnih uslužbencev se je povečalo od 72 na 108. Občinski ljudski odbor je tudi odobrila odlok o določitvi delovnega časa upravnih organov občine, s katerim se je povečalo število ur, določenih za sprejemanje strank. Upravni organi občine imajo sedaj uradne ure v ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7.30 do 13.30, ob sredah od 7.30 do 12. ure in od 14. do 17. ure ter ob sobotah od 7.30 do 12. ure. Delovni čas za sprejem strank je določen ob ponedeljkih, sredah in petkih od 8. do 12. ure razen tega pa še ob sredah od 14. do 17. ure.

Sprejet je bil odlok o vskladitvi predpisov združenih občin Ljubljana-Bežigrad in Crnuče. Ta odlok je zelo važen, ker določa, kateri odločki, izdani od bivših občinskih ljudskih odborov Ljubljana-Bežigrad in Ljubljana-Crnuče, so ostali v veljavi, kateri so prenehali veljati in kateri veljajo samo za področje tiste občine, za katero so bili izdani. Odlok je bil objavljen v »Glasniku« Okrajnega ljudskega odbora Ljubljana, št. 27/61 7. aprila 1961. Na tej seji je bila tudi razširjena veljavnost odločbe ObLO Ljubljana-Bežigrad o prenosu otroških vrtcev na stanovanjske skupnosti na področje cele občine. S to spremembo je tudi otroški vrtec v Crnučah prešel v pristojnost stanovanjske skupnosti Crnuče.

Enako je bil razširjen na območju cele občine odlok občine Ljubljana-Bežigrad o tarifi najnižjih najemnin za poslovne prostore. S tem odlokom je bilo določeno, da se določi najvišja

najemnina za poslovne prostore v znesku 300 din za m² tudi za področje stanovanjske skupnosti Crnuče, medtem ko se za vse ostale predele bivše občine Crnuče določi najemnina 100 dinarjev na m². To je bilo objavljeno v »Glasniku« št. 23/61, z dne 24. marca 1961.

Občinski ljudski odbor je določil, da se v bodoče praznuje na območju vse občine občinski praznik 24. junija na dan, ko je bil do sedaj občinski praznik za bivšo občino Ljubljana-Crnuče.

Na ta dan je bila ustanovljena Rašiška četa.

Na predlog upravnega odbora sklada za zidanje stanovanjskih hiš je občinski ljudski odbor odobril predlog načrta dohodkov in izdatkov sklada za zidanje stanovanjskih hiš za leto 1961 ter potrdil zaključne račune teh skladov za leto 1960.

V zvezi z združitvijo občin je občinski ljudski odbor izvršil nekatere personalne spremembe v upravi ObLO ter imenoval in dopolnil nekatere že obstoječe komisije z novimi člani.

Na prošnjo kavarne Bežigrad so bili, v sporazumu s svetom za gostinstvo in turizem, dodeljeni kavarni kot osnovno sredstvo poslovni prostori, ki jih zaseda na Titovi cesti.

Občinski ljudski odbor je tudi ponovno razpravljal o gradnji obrtniškega centra v Savskem naselju in soglasno sprejel sklep, da se po dosedanjih načrtih začne z gradnjo I. traktata tega centra, da pa se drugi trakt začasno ne gradi, predvideni prostor pa naj ostane rezerviran za družbeno prehrano ali pa za drugi del obrtniškega centra, kakor bo pač pozneje določeno.

Podjetju »Tela« je bila oddana kot osnovno sredstvo stavba v Savskem naselju (Savska cesta št. 13), v kateri ima podjetje že sedaj v pritličju poslovne prostore. Občinski ljudski odbor je postavil pogoj, da se predhodno, to je pred izdajo odločbe, doseže sporazum s stanovanjsko skupnostjo Savsko naselje, glede skupne uporabe centralne kurjave. Obstoječa centralna kurjava namreč ogreva razne stavbe, v katerih se nahaja razen podjetja »Tela« tudi kopališče in otroški vrtec.

Na prošnjo gospodarskih organizacij so bile odobrene poroštevne izjave: Ključavničarstvo iz Kamniške ul. 41 za najetje kredita v višini 7.000.000 dinarjev, Ljubljanskim mlekarnam pa v višini 16.874.000 dinarjev.

Odobrena je bila tudi poroštevna izjava stanovanjski skupnosti »Boris Kidrič« za posojilo v višini 1.000.000 dinarjev, katerega potrebuje za obnovo servisa družbene prehrane.

V zadnji točki dnevnega reda je bil soglasno sprejet sklep, da naj se zbori volivcev skličejo v času od 27. marca do 5. aprila. Na zborih volivcev naj bi se prvenstveno obravnavala družbeni plan in proračun. Priporočeno je bilo, naj se zbori volivcev skličejo po volilnih enotah, odločitev o tem pa je prepustil občinski odbor krajevnim odborom SZDL.

Dopisujte v
»ZBOR VOLIVCEV«

V ZDRUŽEVANJE SREDSTEV

Veliko razumevanje

Doslej 44,175.737 din za Zdravstveni dom in trolejbus

Med dela, ki so se že oziroma se bodo začela v letošnjem letu izvajati v občini Ljubljana-Bežigrad, sodita tudi gradnja Zdravstvenega doma (dela se že izvajajo) in podaljšanje trolejbusne proge od Ježice do Crnuče. Ti dve gradnji sta sprejeti tudi v družbeni plan letošnjega leta. Sredstva za gradnjo prispevajo gospodarske organizacije na podlagi sklepa, sprejetega na sestanku s predstavniki gospodarskih organizacij in zbora proizvajalcev ObLO Ljubljana-Bežigrad z dne 6. 3. 1961, in sicer 3,5 % izplačanih plač v letu 1960. Zbiranje teh sredstev poteka povoljno.

V 3. številki našega časopisa smo objavili seznam gospodarskih organizacij, ki so podpisale pogodbo do 30. aprila 1961. V današnji številki pa objavljamo seznam gospodarskih organizacij, ki so podpisale pogodbo od 1. do 28. maja 1961:

1. Inštalacija	2.200.000 din
2. Avtoobnova	1.545.000 din
3. Bežigrad	1.200.000 din
4. »Tuba«	1.600.000 din
5. »Cementar«	500.000 din
6. Kuverta	550.000 din
7. Tovarna kovinske galanterije	2.500.000 din
8. »TOPS«	4.225.000 din
9. Avtoobnova	2.500.000 din
10. »Tonosac«	1.150.000 din
11. »Cementar« Crnuče	90.000 din
12. Mizarstvo Crnuče	80.000 din
13. Motouniverzal	600.000 din
14. Avtomehanika	200.000 din
15. Lesnina	5.000.000 din
16. Cement Opeka	400.000 din
17. Ključavničarstvo	541.000 din
18. Gozdno gospodarstvo	350.000 din

skupaj 25.231.000 din

Ker je do 30. aprila 1961 15 gospodarskih organizacij prispevalo že 18.944.737 din, je bilo tako podpisanih pogodb do 28. maja za 44.175.737 din, kar kaže na veliko razumevanje delovnih ljudi za naše skupne potrebe.

V SPOMIN IN SVARILO

Naj se nikoli več ne ponove grozote svetovne vojne

(Nadaljevanje z 9. str.)

urejenem cvetličnem nasadu vsem minoidečim v spomin.

Odkrili so jo v letu 1948.

(Imena niso vklesana, a je uame-njena padlim borcem in žrtvam na-silja. Te so bile: Cerne Ivan, Hace Jože, Hribar Bogomir, Jamnik Av-gustin, Krapež Albina, Klopčič Jo-že, Kerševan Avgust, Kamenssek Mladen, Kosin Janko, Kosin Mirko, Miljavec Franc, Marmor Marij, Pav-lič Emilija, Poljšak Kristijan, Ri-javec Viktor, Vrhove Franc, Zupan Zvonimir, Zigon Viktorija, Hribar Bogomir, Sorli Viljem, Pavlič Mi-lan, Krpan Milan.)

Za lepšo bodočnost

Bivši V. teren OF Bežigrad se je oddolžil padlim borcem za njihove žrtve s tem, da jim je postavil spo-menik na vogalu Hranilniške in Einspielerjeve ulici. Spomenik no-si napis:

Spomenik padlim in pogrešanim borcem NOV v Crnučah

Naš nabiralnik

(Nadaljevanje z 11. str.)

Na vprašanje, ki sta ga postavila A. J. in U. Z. in se glasi:

Podjetje »Filmserve« Ljubljana je zaprosilo za lokacijo za zgraditev filmske baze v Stožicah izven grad-benega okoliša, ki je določen za ze-leni pas.

odgovarja načelnik oddelka za gradbene in komunalne zadeve ObLO Zdravko Hribernik:

»Filmska baza bi bila locirana na predehu:

Severno na parcelah št. 1028—1038, 1040—1043, 1045—1060 k. o. Stožice, ki jih je sedaj uživalo podjetje »Cementar« za centralno gramoznico, vzhodno od gramozne jame »Gmaj-na«, južno do Koželjeve ulice in za-hodno do »Na Dolih«.

Površina cele filmske baze bi me-rla 28 ha. Zemljišče je zasebna last. Okrajni zavod za urbanizem pri-poroča, da se jim lokacija izda.

»Filmserve« bi postavil na tem prostoru filmske ateljeje, zato rabi večji kompleks zemljišča.

Podjetje »Cementar« in Svet za gradbeništvo in industrijo gradbe-nega materiala Okrajnega ljudskega odbora Ljubljana se z zgraditvijo filmske baze strinjata. Ker je zem-ljišče izven gradbenega okoliša, mo-ra lokacijo odobriti še Svet za urba-nizem okrajnega ljudskega odbora.

Za lepšo bodočnost so darovali življenje

kot borci

Bernart Drago, Porenta Jože, Voje Jože;

kot žrtve fašizma

Ausenig Anton, Piler Henrik, Vrabec Boris.

Spomenik so odkrili leta 1947.

V spomin vsem padlim borcem in sodelavcem

Krajevni odbor ZB NOV »Danila Kumar« — Ježica je pripravil in

postavil velik spomenik vsem padlim za svobodo iz svojega kraja v Stožicah na pokopališču. Spomenik stoji ob grobnici, kjer je našlo zad-nje počivališče 72 padlih borcev (izmed katerih so 4 neznani), 8 tal-cev, 8 žrtev črne roke in 23 inter-nancev.

6 metrov visok spomenik nosi na-pis: »V spomin vsem našim borcem in sodelavcem v narodnoosvobodil-nem gibanju, ki so nam v najtežjih dneh naših narodov z bojem proti okupatorju in domačim izdajalcem priborili svobodo pod vodstvom Ko-munistične partije Jugoslavije.«

Načrte za spomenik je naredil Anton Suhadolc, odkrili pa so ga 29. oktobra 1950.

CERKNO - „FRANJA“-VRSNO

Gojenci politične šole na izletu

V drugi polovici maja so zaklju-čili s poukom v politični šoli pri Delavski univerzi »Cene Stupar«. V šoli so obdelali politično ekonomijo, razvoj delavskega gibanja, osnove znanstvenega socializma in boj za-vestnih sil, predavali pa so: Dragica CERKVENIK, Ivan KRIZNAR, Ve-koslav PERPAR, Mha CERIN in Stane KOMAN.

Gojenci so po vsakem predmetu opravili tudi izpit.

Ko so se zbirali absolventi večer-ne politične šole nekoliko pred še-sto uro prejšnje nedelje pred po-slopjem ObLO je seveda, kot obi-čajno, tudi letos deževalo. Odprav-ljali so se na izlet ob zaključku šole. Prišli so tudi nekateri, ki so to šolo že lani končali, predavate-lja Ivan Križnar in Vekoslav Per-par, nekateri zastopniki ObK ZK in DU. Vsi so bili na mestu, le ena iz »vodstva« izleta je to jutro nekam dolgo hodila. Končno je proti pol sedmi uri le prišla in avtobus je odpeljal na pot.

Slabo voljo, ki je bila v začetku zaradi zamude in slabega vremena, je kmalu zamenjalo vedro razpolo-ženje. Oglasila se je pesem. Tride-set mladih fantov in deklet je pre-pevalo vse do Cerknega, kjer jih je sprejelo za las boljše vreme.

Prišli so v Cerkno zato, da polo-že venec k spomeniku, ki se nad prikupno vasjo mogočno dviga in je pričujoč spomin na nekaj čez štirideset padlih, med katerimi so bili tudi gojenci politične šole CK KPS.

O tem jim je to nedeljo sprego-voril eden izmed preživelih gojen-cev takratne šole Tone Kebe.

Povedal je, da so se v šoli zbrali vodilni tovariši iz slovenskih par-tizanskih enot zato, da bi lahko uspešneje vodili boj proti sovra-žniku in tisti, ki so že med vojno delali pri organizaciji ljudske obla-sti.

V Cerkno so prišli v začetku ja-nuarja 1944. Takoj so začeli s pou-kom, ki je bil dokaj zahteven in prilagojen takratnim razmeram. Tako so spoznavali revolucijo v SZ, okupatorjevo moč na Slovenskem, se usposabljali za boj proti doma-čim izdajalcem in pripravljali za delo na osvobojenem ozemlju.

Po izdajstvu so neko januarsko jutro 1944. leta prišli nenadoma v Cerkno Nemci in napadli nepri-pravljene gojence partijske šole in domačine. Nekatere so še napol mrtve zveržinsko mučili, dekleta pa celo posiljevali.

Nedaleč od spomenika je na ko-zolcu vzdignjena spominska plošča z imenom mlade partizanke iz partijs-ke šole. Tone Kebe je povedal, da so tudi njo mučili, predno je umrla. Govoril je tudi o drugih, ki jih je spoznal v tej šoli. Nekaterih imen se ni mogel več spomniti. Ušla so mu iz spomina.

Ko so gojenci bežigradske poli-tične šole odšli navzdol v vas, je ostal zgoraj pri spomeniku le ve-nec, ki so ga prinesli svojim mrt-vim prednikom v spomin.

V gostilni je gojencem predsta-vil tovariš Kebe starejšo ženo in povedal, da mu je le-ta rešila živ-ljenje. Takrat je namreč bolan le-žal v ojeni hiši. Tisto usodno jutro ga je opozorila na nevarnost in po-magala, da se je skril na pod-strešju za dimnik. Tam je ostal živ. Zena je povedala, da se Tone več-krat oglašil pri njih in dostavila, da tako pripada njihovi družini.

Naslednja postaja je bila to ne-deljo Partizanska bolnica »Franja«. Marsikdo je bil tudi tu prvič in je zato nanj naredilo, kar je videl, še posebno močan vtis. Škoda, da je ta dragocen spomenik ljudske re-volucije, ki mu na svetu ni enake-ga že tu in tam kar malo preveč načel zob časa. Bolj bi se morali truditi tisti, ki jim je zaupan v varstvu, da bi ga ohranili tudi bo-dočim pokolenjem v svarilo na grozote in trpljenje.

Spet je deževalo in gojence pre-hitro pregnalo nazaj v avtobus.

Pomenek je zdaj tekkel o Cer-knem in »Franji«. Tisti, ki so bili že prej v teh krajih, so pripove-dovali eno in drugo, ostali pa so jih poslušali in zamišljeni nemo strmeli v nepregledne gozdove, kjer so pred leti živeli in se borili za svobodo naših partizanov.

V Kobaridu, kamor so prišli proti poldnevju, so se ustavili le za kratek čas, nato pa odpeljali v Vrsno in si ogledali rojstno hišo Simona Gregorčiča. Visoko je ta vas in za-to je prečudovit pogled v dolino, kjer se vije zelena Soča in raz-prostira Kobarid z okolico.

V spomin na velikega pesnika gradijo v njegovi rojstni vasi lepo šolo, ki se lahko primerja z naj-modernejšimi v Ljubljani. Čež ka-ko leto bodo v njej že zazvonili šolski zvonci, iz nje pa se bo usula mladina in razbežala po okoliških hribih, ki imajo na sebi nekaj, kar je lahko opisal le veliki Gregorčič.

Po kosilu, ki je vsem teknilo, je v Kobaridu spregovoril gojencem politične šole tudi sekretar ObK ZK Ljubljana-Bežigrad Jože Šauta

in jim čestital k zaključku šole. Dejal je, da morajo znanje, ki so ga dobili v šoli z uspehom upora-biti v praksi in tako z ostalimi de-lovnimi ljudmi čimveč doprinesiti k naši lepši prihodnosti. Na kraju je razdelil spričevala.

Spet je zavladalo prejšnje raz-položenje in oglasila se je pesem. Ta je spremljala gojence vse do

Zaplanega, kjer so se zadnjič usta-vili in zavreli v prijetnem ritmu.

Ze je legla na Ljubljano noč, ko so se vračali po močno razsvetlje-nih ulicah, pod vtisom, da so spo-znali še del gradiva, ki jim bo po-magalo, da bodo uspešneje oprav-ljali svoje državljanske dolžnosti.

Ivan Stih

Tržni inšpektor poroča

16 dolžnikov je dolgovalo 117.595 dinarjev.

Zaradi kršitve uredbe o potrošni-skih kreditih je bilo prijavljeno Trgovsko podjetje »Bežigrad« in odgovorna oseba. Dolžnikov je ime-lo podjetje 16 v skupnem znesku 117.595 dinarjev. Okrožno gospo-darsko sodišče je podjetje kazno-valo z 20.000 din, odgovorno osebo pa z 2000 dinarji.

MLADINSKA POLITIČNA SOLA KONČANA

Maja so zaključili pouk tudi v mladinski politični šoli pri Delav-ski univerzi »Cene Stupar«, kjer je dvajset fantov in deklet dobilo osnovno znanje za njihovo bodočo družbeno udejstvovanje. V šoli so obdelali ekonomske procese, razvoj delavskega gibanja in boj zavest-nih sil, ki so jih razložili preda-vatelji: ing. Stojan Subić, Ivan Križnar in Ratko Štepanovič.

Po zaključnih razgovorih so bili gojenci na izletu v Begunjah, kjer so si ogledali muzej NOB in gro-bove padlih v Dragi.

Kupovanje direktno od kmetov za menzo.

Dolenjsko gradbeno podjetje »Grosuplje« je kršilo predpise gle-de odkupa kmetijskih pridelkov neposredno od proizvajalcev. Pri pregledu poslovanja menze ome-njenega podjetja je bilo ugotov-ljeno, da je v letu 1960 odkupilo za 374.648 din kmetijskih pridelkov v glavnem od kmetovalecev iz bliž-nje okolice. Podjetje in odgovorna oseba sta bila prijavljena Okrož-nemu javnemu tožilstvu in Ljub-ljani.

RAZPIS

Svet stanovanjske skupnosti Stadion razpisuje:

mesto tajnika sveta stanovanjske skupnosti

Pogoja: srednja ali višja šolska iz-obrazba, stanujoč v občini Ljub-ljana-Bežigrad

Pismene ponudbe pošljite na tajni-štvo Stanovanjske skupnosti Sta-dion, Koroška 16. K prošnji je priložiti kratek opis dosedanjih zaposlitev

Pionirji osnovne šole „Mirana Jarca“ Republiški prvaki v šahu

Starejši pionirji - šahisti Peter Mo-vrin, Marko Ilešič, Darko Božič in Vekoslav Sket iz osnovne šole »Mira-na Jarca«, Ljubljana-Bežigrad, so si priborili na občinskem, okrajnem in republiškem šahovskem tekmovanju prvo mesto za prehodni republiški pokal. Na razgovoru so povedali, da so vključeni v šahovski krožek že od 2. razreda osnovne šole.

Vsi pionirji-šahisti so odlični učen-ci v šoli. Šahovski krožek jim je v razvedrilo in v pomoč pri učenju. Pravijo, da je šah plemenit boj duha in široko področje za manifestacijo močne in zdrave volje. V šahu obučijo mnogo vzgojnih elementov: logi-čno mišljenje in jasno razsojanje, od-ločnost in podjetnost, ustvarjalnost, zakonitost itd. Prav iz teh razlogov so po novi šolski reformi uvrstili tudi v naših bežigradskih osnovnih šolah šah kot eno izmed mnogih dejavnosti učencev, ki dopolnjujejo vzgojni

smoter reformirane šole. V šahovskem krožku je v osnovnih šolah za Beži-gradam vključenih že mnogo učen-cev. Nekateri od teh so že našli pot do ljubljanskega šahovskega kluba ter se srečali s pionirji iz Zagreba. Letošnje srečanje pionirjev-šahistov je imelo ostro konkurenco prav v ob-činskem šahovskem tekmovanju. V republiškem merilu pa jim je delalo skrb srečanje z lanskimi republiški-mi pionirskimi prvaki iz Maribora. S temeljito pripravo na to šahovsko srečanje jim je bila tudi ta skrb odveč.

Za prihodnje šahovsko tekmovanje, ki bo v letu 1962, upajo zmagovalci-pionirji v letošnjih pionirskih tekmo-vanjih, da bodo tudi kot mladinci častno zastopali tako mladinsko or-ganizacijo svoje šole kot tudi občino Ljubljana-Bežigrad.

F. C.

Pionirji-šahisti iz osnovne šole »Mirana Jarca« Ljubljana med pripravo za republiško prvenstvo

Gradbeno podjetje „Bežigrad“

Gradbeno podjetje Bežigrad ima dva predhodnika. Prvo je bilo podjetje Remont II, ki je imelo več obratov, iz katerih so nastala kasneje tri podjetja: Gradbeno obrtno podjetje Obok, Mizarstvo Siška in Instalacija Siška.

DP Bežigrad je zgradilo med ostalimi tudi potrošniški center na terenu »Boris Kidrič«

Oddvojeno podjetje Obok se je v letu 1956 preimenovalo v Gradbeno podjetje »Bežigrad« s svojim sedežem na Titovi cesti 171. Od tega časa dalje se je začel nagel vzpon podjetja. Od prvotnega remonta načina je podjetje prešlo na novo-gradnjo. Manjši del pa odpade še vedno na adaptacije in rekonstrukcije. Tudi kvaliteta in produktivnost sta se stalno dvigali. V letu 1958 je bil bruto produkt 99 milijonov, 1959 145 milijonov, poseben uspeh pa je podjetje doseglo v letu 1960, saj je samo z 11 % povečano delovno silo dvignilo bruto produkt za 90 %, kar znaša 277 milijonov. Z omenje-nim uspehom se je dvignil tudi dohodek podjetja za 62 %.

S tem se je uvrstilo v visoko aktivna gradbena podjetja. Podjetje je ob koncu zaključnega računa za 1960. leto razpolagalo s 30 milijoni, z 12 milijoni odstopljenega dela in 18 milijoni v skladu skupne potrošnje. Ta sredstva je delavski svet podjetja razporedil za družbeni standard: za gradnjo samskega doma 12 milijonov, za nabavo mehu-nazacije in osnovnih sredstev 12 milijonov, za izgradnjo zdrav-stvenega doma in trolejbusne proge Ježica—Crnuče 1.200.000, ostalo pa za obratna sredstva podjetja.

V letu 1960 si je podjetje s pomočjo ObLO Bežigrad zgradilo v Podmilščakovi ulici tudi novo upravno zgradbo. Podjetje ima trenutno v gradnji 12 večjih objektov in nekaj manjših. Med večja gradbišča spadajo 24-stanovanjska stolp-nica za tovarno »Roga«, samski dom mestne kanalizacije, po-trošniški center »Boris Kidrič« v Vojkovi ulici, 20-stanovanj-ska nadzidava v Dalmatinovi ulici, nadzidava delavskega doma, 7 poskusnih hišic za Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij LRS, hala za podjetje »Elektrosignal«, servisna

delavnica za Avtomehaniko na vogalu Podmilščakove in Samove ulice, upravni prostori in delavnice za propagandni atelej LK za Gospodarskim razstaviščem, goveji hlevi za 200 glav in stanovanjski dvojčki na Barju poleg Podpečni ter razna adaptacijska dela v Tobačni tovarni Rog, v industriji Elektrovezve na Linhartovi cesti, Tovarni kovinske galante-rije, Tudi v Kamniški ulici, Snagi v Povšetovi ulici, Iskri in drugod.

V lanskem in letošnjem letu si je podjetje nabavilo mnogo mehanizacije in trenutno razpolaga z dvema kamio-noma Kiper, poltovornim avtomobilom, osebnim avtomobilom in dvema traktorjema, od katerih ima eden nakladalno na-pravo, dalje ima podjetje sedem mešalcev, šest dvigal itd. Podjetje si je v letošnjem letu organiziralo tudi meha-nično in kovaško delavnico za popravila lastnega stroj-nega parka, da ne pride do raznih zastojev v proizvodnji.

Z ozirom na tako hiter razvoj podjetja, saj v letošnjem letu predvidevamo bruto produkt pet sto milijonov, si je podjetje primorano zgraditi nova večja skladišča in delav-nice, za katere smo že v dogovoru z ObLO Ljubljana-Beži-grad.

V letošnjem letu je podjetje pristopilo tudi k uvajanju ekonomskih enot in so se že pokazali uspehi. Bruto produkt se je v prvem trimesečju dvignil za 80 % proti lanskemu delovna sila pa samo za 15 %, to pa je predvsem zasluga vsakega proizvajalca posamezne ekonomske enote. Bolje so izkoriščena osnovna sredstva, boljše je organizacija, čuva se material in se dviga storilnost. Z naštetimi uspehi se kolektiv Gradbenega podjetja Bežigrad upravičeno ponaša.

JUB

tovarna barv

Dol pri Ljubljani

Proizvaja vse vrste suhih barv, kita, »Juboflor« barve, mase za polaganje tal za potrebe gradbene industrije in stanovanjske izgradnje v vseh zahtevnih količinah

Tovarna
dekorativnih
tkanin

LJUBLJANA

Celovška cesta 280

Tkanine in opremo stanovanja, pliš za dekoracije in oblačila in druge dekorativne tkanine proizvaja v najboljši kvaliteti v modernih vzorcih

Elektrosignal

KOLEKTIV

ELEKTROSIGNALA

čestita

k občinskemu prazniku

Cement, opeka

specializirano trgovsko podjetje
z gradbenim materialom

LJUBLJANA
Kurilniška 10/a

nudi gradbenim podjetjem, stanovanjskim zadrugam in vojnim poštam gradbeni material po najnižjih cenah

TRGOVSKO
PODJETJE

TOBAK

LJUBLJANA
Likožarjeva 5

nudi v svojih maloprodajalnicah tobačne izdelke vseh tobačnih tovarn, kadileki pribor, razglednice, drobno galanterijo, šolske potrebščine in pisarniški pribor

ELEKTROTEHNA ELEKTROTEHNIČNO
PODJETJE
LJUBLJANA

Uprava: Parmova 33, tel. 33-082, 31-289
Glav. direktor: tel. 32-482, stanovanje 22-306
Zunanjetrg. sektor: Parmova 33 tel. 32-582
Nabavno prod. oddelk: Kotnikova 12, tel. 30-706 (4 vodi), pom. glav. dir. za notranje tržišče, tel. 33-366, vodja nab.-prod. oddelka tel. 33-350
Sektor trg. mreže: Kotnikova 12, tel. 22-043
Skladišče: Šmartinska 152, tel. 30-832, 30-241
Detaljiščična trgovina »Elektrotehna«, Titova 23, tel. 21-533, »Svetla«, Gosposvetska 10, tel. 33-857, »Elektra«, Rimska 19, tel. 22-179

nudi ves elektrotehnični material domače in inozemske proizvodnje, elektroinstalacijski material, transformatorje, motorje, žarnice, aparate za gospodinjstvo, radio aparate itd. Skladišče vseh proizvodov tovarne kablov »Moša Pijade« Svetozarevo

Poslužite se nakupa pri nas, nudimo vam širok asortiment vseh proizvodov po konkurenčnih cenah

TOVARNA kovinske galanterije

Kolektiv tovarne kovinske galanterije

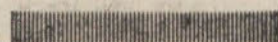
čestita k občinskemu prazniku

Ljubljana
Mariborska

Motouniverzal

LJUBLJANA

Črtomirova 3

specialna delavnica za popravilo DKW vozil in avtokleparska delavnica.

Usluge izvršujemo hitro in solidno.

R A Z P I S

Delavska univerza »Cene Štupar« razpisuje delovna mesta

Pomočnika upravnika

Pogoj: ustrezna šolska izobrazba in veselje do tovrstnega dela

Tajnice

Pogoj: znanje strojepisja in ustrezna kvalifikacija za to mesto

Administrativne moči

Pogoj: strojepisna I/b

Vodje oddelka DU v Črnučah

Pogoj: ustrezna šolska izobrazba in veselje do tovrstnega dela

Kandidati naj pošljejo prošnje, iz katerih naj bo razvidno njihovo dosedanje delo in zaposlitve ter šolska izobrazba oz. kvalifikacije, najkasneje do 20. junija 1961 na tajništvu zavoda v Smoletovo 16

POSLOVNO ZDRUŽENJE

Ljubljana, Titova c. 48

telefon 33-676 direktor

33-797 komerciala

30-567 tarifna služba

oskrbuje preko svojih poslovalnic tovare za prevoz s tovrstnimi avtomobili. Vršimo brezplačno kontrolo vseh prevoznih oziroma tovrstnih listin

Slovenija transport

Poslovalnice:

Celje — Kidričeva 19, tel. 20-80 in 23-61

Jesenice — Kidričeva 26, tel. 956-244 (int. 769)

Koper — Ulica JLA, tel. 259

Kranj — Skofjeloška 1, tel. 941-25 84 941-29 84

Ljubljana — Šmartinska 26, tel. 32-943 in 30-548

Maribor — Tržaška 54, tel. 24-16 in 27-49

Ravne na Kor. — Prežihova 13/I, telefon 29